

Den omfattande välfärdsberättelsen och säkerhetsrapporten 2021–2024

Sibbo kommun

Behandlat av välfärdssektionen 27.2.2025 och 16.4.2025

Behandlat av kommunstyrelsen 5.5.2025

Behandlat av fullmäktige xx.xx.2025

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
1 Inledning	4
2 Främjande av välfärd och hälsa i Sibbo	8
2.1 Strukturer för främjande av välfärd och hälsa	8
2.2 Hälsofrämjande verksamhet TEAvisari	15
2.3 Sammanfattning av strukturer för främjande av välfärd och hälsa	16
3 Sibbobornas välfärd	18
3.1 Indikatorer och andra uppgifter om befolkningens välfärd	18
3.2 Sibbo kommuns verksamhetsmiljö	19
3.2.1 Sibbo som område	19
3.2.2 Ekonomi och livskraft	21
3.2.3 Befolkning	23
3.2.4 PESTEL-analys av verksamhetsmiljön	25
3.3 Sibbobornas välfärd enligt åldersgrupp	27
3.3.1 Alla åldersgrupper	27
3.3.2 Barn, ungdomar och barnfamiljer	31
3.3.3 Personer i arbetsför ålder	41
3.3.4 De äldre	43
3.4 Säkerhet	46
3.5 HYTE-koefficienten dvs. tilläggsdelen till statsandelen för främjande av välfärd och hälsa	51
4 Åtgärder för främjande av välfärd och hälsa under fullmäktigeperioden	54
4.1 Sibbos kommuns strategi samt omfattande välfärdsberättelse och välfärdsplan 2021–2025	54
4.2 Övriga planer och program som styr verksamheten	55
4.3 Åtgärder för främjande av välfärd och hälsa under åren 2021–2024	56
4.3.1 Åtgärder för främjande av välfärd och hälsa på hela kommunens nivå	56
4.3.2 Åtgärder för främjande av välfärd och hälsa enligt sektor	59
4.4 Arbetet med välfärdsberättelsen i välfärdsområdet	67
5 Sammanfattning och slutsatser	69
6 Behandling i organen	72
Bilagor	73

Sammanfattning

Den omfattande välfärdsberättelsen och välfärdsplanen är kommunens lagstadgade handling. Välfärdsberättelsen och välfärdsplanen för fullmäktigeperioden 2025–2029 bereds i två delar. Den första delen är den omfattande välfärdsberättelsen och säkerhetsrapporten för åren 2021–2024. I den beskrivs kommunens strukturer för främjande av välfärd, läget med Sibbobornas välfärd samt kommunens åtgärder för främjande av välfärd och hälsa under den innevarande fullmäktigeperioden. Den fungerar som kunskapsunderlag för kommunstrategin och välfärds- och säkerhetsplanen för den kommande fullmäktigeperioden. Den andra delen är välfärds- och säkerhetsplanen för åren 2026–2029, som upprättas hösten 2025. I den fastställs tyngdpunkter, mål och åtgärder för främjande av välfärd och hälsa under den kommande fullmäktigeperioden. Tryggheten i vardagen beaktas i den omfattande välfärdsberättelsen och säkerhetsrapporten samt i välfärds- och säkerhetsplanen.

Strukturella ändringar, såsom social- och hälsovårdsreformen och kommunens organisationsreform, har under den innevarande fullmäktigeperioden påverkat kommunens **strukturer för främjande av välfärd och hälsa**. Kommunens tjänster och sektorer ordnar mycket verksamhet av hög kvalitet, men hela kommunens gemensamma strukturer, systematiska praxis och informationsledning behöver utvecklas. Sibbo kommun har inlett byggandet av helheten för främjande av välfärd och hälsa i hela kommunen. Då kommunen satsar på systematiskt arbete inom främjande av välfärd och hälsa, kan Sibbo i framtiden få en större statsandel än nu som baserar sig på kommunens arbete inom främjande av välfärd och hälsa.

Sibbo är en livskraftig tillväxtkommun, där flera mätare som beskriver befolkningens socioekonomiska bakgrund visar bättre resultat än genomsnittet för hela landet. Långa avstånd och glesbebyggelse utmanar tjänsternas tillgänglighet. Befolkningen åldras även i Sibbo, men ändringen är inte lika stor som annanstans i Finland.

Sibbobornas välfärd är i allmänhet på en god nivå. Sjukligheten är betydligt lägre än i Finland i genomsnitt. Över 90 procent av de som svarade på Sibbo kommuns enkät om välbefinnande upplevde att delaktigheten var bra. Även säkerhetssituationen är relativt bra i Sibbo.

När Sibbobornas välfärd granskas enligt åldersgrupp framhävs utmaningarna inom **barnens och ungdomarnas** välfärd. Även om bakgrundsfaktorerna för barns, ungdomars och barnfamiljers välfärd är i allmänhet på en bra nivå, har speciellt ungdomarnas psykiska ohälsa ökat. Utmaningar inom barnens välfärd är ökad övervikt och minskad motion. Enligt enkäten Hälsa i skolan mår Sibboungdomarna sämre än ungdomarna i Finland i genomsnitt. Psykisk ohälsa har blivit allt vanligare speciellt bland flickor. En betydlig del av barn och ungdomar i Sibbo har upplevt fysiskt våld av föräldrar eller andra vuxna som tar hand om dem.

Det finns knapphändigt med uppgifter om välfärden hos **personer i arbetsför ålder**. I Sibbo är sysselsättningsläget bra, och Sibbobornas arbetsförmåga är betydligt bättre än genomsnittet i Finland. Det mest centrala i **de äldres** välfärd är att stödja de äldres aktivitet, funktionsförmåga och tillgängliga boende.

Alla sektorer inom Sibbo kommun har vidtagit **åtgärder för att främja invånarnas välfärd och hälsa** under fullmäktigeperioden 2021–2025. Under den innevarande fullmäktigeperioden var målen i välfärdsplanen övergripande och de hade beskrivits på en allmän nivå. Detta försvårar utvärderingen av målens uppnående, och målen har inte gett någon specifik riktning för kommunens verksamhet. I framtiden borde målen utarbetas utgående från de identifierade utmaningarna inom välfärden och definieras tillräckligt konkret.

En mer omfattande elektronisk version finns i verktyget Elektronisk välfärdsberättelse: [SIBBO KOMMUNS OMFATTANDE VÄLFÄRDSBERÄTTELSE OCH SÄKERHETSRAPPORT 2021–2024 \(på finska\)](#)

1 Inledning

Vad är främjande av välfärd och hälsa?

Främjande av välfärd och hälsa är förebyggande arbete som syftar på att stödja och främja invånarnas välfärd och hälsa och som utförs aktivt och målinriktat i all verksamhet inom kommunen. I arbetet vidtas olika åtgärder för att stödja arbets- och funktionsförmågan hos kommuninvånare, främja och upprätthålla invånarnas välfärd, hälsa och delaktighet, förstärka psykisk hälsa, sträva efter att minska skillnader i välfärd och hälsa mellan olika befolkningsgrupper samt förebygga sjukdomar, olyckor, våld och utslagning.

Främjande av välfärd och hälsa är en del av kommunens alla tjänster. Arbetet görs i omfattande samarbete mellan olika sektorer. Utöver kommunens eget arbete utnyttjas även andra aktörers kunskaper för att stödja invånarnas välfärd. Även invånarna spelar en viktig roll i utnyttjande av de förutsättningar för välfärd som kommunen erbjuder.

Främjande av välfärd och hälsa är kommunens lagstadgade uppgift. [Enligt 1 § i kommunallagen](#) är främjandet av kommuninvånarnas välfärd en grundläggande uppgift för en kommun. Kommunens uppgifter i främjande av välfärd och hälsa bestäms närmare [i 6 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård](#). Dessutom föreskriver flera speciallagar om kommunens roll i främjande av invånarnas välfärd.

Bild 1. Samarbetet för främjande av välfärd och hälsa i kommunen.

Främjande av trygghet i vardagen är en del av främjande av välfärd och hälsa

Främjande av välfärd och hälsa och främjande av trygghet i vardagen har flera kontaktpunkter. Befolkningens välfärd och en trygg vardag hör tätt ihop, och de främjas med gemensamma åtgärder. Därför samordnas även välfärds- och säkerhetsplanering, vilket leder till att främjande av tryggheten i vardagen beaktas som en del av främjande av välfärd och hälsa.

Värdekedjan för säkerhet beskriver kontaktpunkterna och skillnaderna mellan välfärds- och säkerhetsplaneringen samt den regionala och lokala beredskapen. **Främjande av välfärd och hälsa** samt **säkerhetsplanering** omfattar det grundläggande och förebyggande arbetet inom olika sektorer. Strävan är att påverka säkerhetsriskernas grundorsaker och de ökade säkerhetsriskerna. Tryggheten i vardagen främjas speciellt i samband med dessa helheter.

Säkerhetstjänster är mellan säkerhetsplaneringen och den regionala och lokala beredskapen. Säkerhetstjänsterna strävar efter att reagera på vardagliga brott, störningar och olyckor. **Den regionala och lokala beredskapen** behövs för att säkerställa verksamheten i ovanliga och omfattande störningar och återhämtning efter störningen.

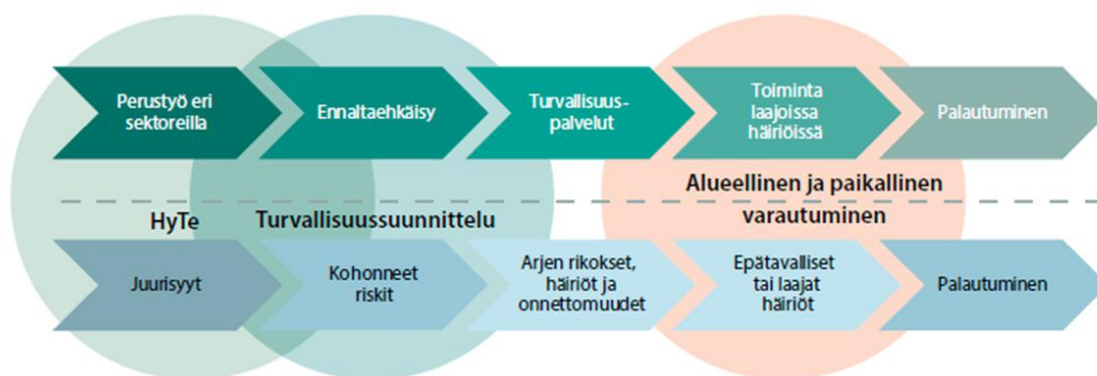

Bild 2. Värdekedjan för säkerhet.

Vad är en välfärds- och säkerhetsrapport?

[Enligt 6 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård](#) ska kommunen följa kommuninvånarnas levnadsförhållanden, välfärd och hälsa och de faktorer som påverkar dessa i varje område och inom varje befolkningsgrupp. Fullmäktige i kommunen ska årligen lämnas en rapport om kommuninvånarnas välfärd och hälsa, de faktorer som påverkar dessa och de åtgärder som har vidtagits. Dessutom ska kommunen en gång per fullmäktigeperiod utarbeta en välfärdsberättelse och välfärdsplan för fullmäktige om de frågor som nämnts ovan.

Den omfattande välfärdsberättelsen och säkerhetsrapporten är ett informationspaket om kommuninvånarnas välfärd och hälsa och de faktorer som påverkar dessa. Kommunens sektorer utarbetar handlingen som ett samarbete. Handlingen sammanför kommunens arbete för att främja befolkningens välfärd och hälsa. Den omfattande välfärdsberättelsen och säkerhetsrapporten utarbetas en gång per fullmäktigeperiod. Den används som kunskapsunderlag för beredningen av kommunstrategin och välfärds- och säkerhetsplanen för den kommande fullmäktigeperioden.

Även tryggheten i vardagen beaktas i den omfattande välfärdsberättelsen och säkerhetsrapporten. Därför har handlingens namn ändrats till den omfattande välfärdsberättelsen och säkerhetsrapporten.

Den omfattande välfärdsberättelsen och säkerhetsrapporten för åren 2021–2024 och välfärds- och säkerhetsplanen för åren 2026–2029

Den omfattande välfärdsberättelsen och säkerhetsrapporten och välfärds- och säkerhetsplanen för den kommande fullmäktigeperioden bereds i två delar.

Den första delen är den omfattande välfärdsberättelsen och säkerhetsrapporten för åren 2021–2024.

Den innehåller en översikt över kommunens strukturer för främjande av välfärd, Sibbobornas välfärd samt kommunens åtgärder för främjande av välfärd och hälsa under den innevarande fullmäktigeperioden. Fullmäktige som avslutar sin fullmäktigeperiod behandlar och godkänner den första delen under våren 2025.

Välfärdschefen har tillsammans med arbetsgruppen för främjande av välfärd och hälsa ansvarat för sammanställningen av den omfattande välfärdsberättelsen och säkerhetsrapporten. Alla kommunens sektorer är representerade i arbetsgruppen. Under beredningen har uppgifter samlats in från olika aktörer i stor utsträckning: kommunens alla sektorer, organisationer, social- och hälsovårdstjänster, påverkansorganen samt kommuninvånare med enkäten om välbefinnande för personer i arbetsför ålder och de äldre.

Den andra delen är välfärds- och säkerhetsplanen för åren 2026–2029. I den fastställs tyngdpunkter, mål och åtgärder för främjande av välfärd, hälsa och säkerhet för den kommande fullmäktigeperioden. Fullmäktige som inleder sin fullmäktigeperiod i juni 2025 behandlar och godkänner den andra delen. Välfärds- och säkerhetsplanen bereds under hösten 2025. Avsikten är att delaktiggöra sektorerna, de förtroendevalda, kommuninvånarna och andra intressentgrupper på ett omfattande sätt vid beredningen.

Den omfattande välfärdsberättelsen och säkerhetsrapporten 2021–2024 beskriver Sibbobornas välfärd

Den omfattande välfärdsberättelsen och säkerhetsrapporten beskriver Sibbobornas välfärd och dess förutsättningar på ett omfattande sätt samt kommunens välfärdsfrämjande arbete under den innevarande fullmäktigeperioden.

Kapitel 2 beskriver Sibbo kommuns strukturer för främjande av välfärd och hälsa, med vilka kommunen gör välfärdsfrämjande arbete. I kapitel 3 granskas Sibbo kommuns verksamhetsmiljö och Sibbobornas välfärd enligt åldersgrupp. I kapitlet granskas även uppgifter om Sibbobornas säkerhet och den så kallade HYTE-koefficienten, som sammanställer lägesbilden för Sibbobornas välfärd och som utgör grunden till statsandelen som betalas Sibbo kommun enligt kommunens välfärdsfrämjande arbete. I kapitel 4 beskrivs de åtgärder för främjande av välfärd och hälsa som har vidtagits under den innevarande fullmäktigeperioden.

Kapitel 5 innehåller sammanfattning och slutsatser av den omfattande välfärdsberättelsen och säkerhetsrapporten. Kapitel 6 beskriver processen för behandlingen av den omfattande välfärdsberättelsen och säkerhetsrapporten i förtroendeorganen. Bilagorna innehåller kommunens sammanställning av uppgifter om befolkningens välfärd samt andra bilagor till den omfattande välfärdsberättelsen och säkerhetsrapporten.

Den omfattande välfärdsberättelsen och säkerhetsrapporten har utarbetats både som en mer omfattande elektronisk version och en komprimerad handling. Den elektroniska versionen innehåller alla indikatorer och oavkortade texter i den omfattande välfärdsberättelsen och säkerhetsrapporten. Handlingen innehåller grafer över de mest centrala indikatorerna som beskriver Sibbobornas välfärd, och handlingens texter har komprimerats.

Den omfattande välfärdsberättelsen och säkerhetsrapporten finns i elektroniskt format i verktyget Elektronisk välfärdsberättelse:

[SIBBO KOMMUNS OMFATTANDE VÄLFÄRDSBERÄTTELSE OCH SÄKERHETSRAPPORT 2021–2024 \(på finska\)](#)

2 Främjande av välfärd och hälsa i Sibbo

I detta kapitel beskrivs Sibbo kommuns strukturer för främjande av välfärd och hälsa som utgör grunden för kommunens välfärdsfrämjande arbete. I kapitel 2.1 beskrivs de strukturer som fastställer ansvar för, samordning av, nätverkssamarbete i och informationsledning inom Sibbo kommuns välfärds- och hälsofrämjande arbete. Den omfattande välfärdsberättelsen och säkerhetsrapporten innehåller också kommunens självvärderingar av strukturerna för främjande av välfärd och hälsa, förebyggande missbruksarbete, säkerhetsarbete, integrationsfrämjande och främjande av jämlikhet. Kommunens alla sektorer har deltagit i självvärderingarna. En sammanställning av alla självvärderingar bifogas till den omfattande välfärdsberättelsen och säkerhetsrapporten (bilaga 11).

I kapitel 2.2 beskrivs Sibbo kommuns hälsofrämjande verksamhet utgående från TEAvisaris resultat. Kapitel 2.3 sammanställer slutsatserna av strukturerna.

2.1 Strukturer för främjande av välfärd och hälsa

Främjande av välfärd och hälsa i Sibbo kommuns förtroendeorgan

Enligt [Sibbo kommuns förvaltningsstadga](#) ska kommunstyrelsens välfärdssektion sörja för främjande av välfärd och hälsa i kommunen. Beslut om främjande av välfärd och hälsa fattas av kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. Vid behov inhämtas yttranden från andra organ i frågor som rör främjande av välfärd och hälsa.

Sibbo kommuns förvaltningsstadga uppdateras under våren 2025, och efter det ansvarar utskottet för vardag och fritid för främjande av välfärd och hälsa och förebyggande rusmedelsarbete.

Främjande av välfärd och hälsa i Sibbo kommuns personalorganisation

Hos personalorganisationen i Sibbo kommun ligger samordnings- och ledningsansvaret för främjande av välfärd och hälsa inom sektorn för vardag och fritid med avseende på serviceområdet för välfärdstjänster.

Främjande av välfärd och hälsa är dock en tväradministrativ och övergripande verksamhet och en gemensam uppgift och ett gemensamt ansvar för kommunens sektorer.

Samordning av och nätverkssamarbete inom främjande av välfärd och hälsa

Välfärdschefen ansvarar för samordning av främjande av välfärd och hälsa samt för ledningen av processerna för att främja välfärd och hälsa. Välfärdschefens uppgifter omfattar bland annat planering, utveckling, implementering och samordning av välfärds- och hälsofrämjande strukturer, verksamhetssätt och praxis, samordning av beredningen av välfärdsberättelsen och andra lagstadgade planer samt kommunikationen till fältet. Välfärdschefen agerar som föredragande för välfärdssektionen och som beredare för äldrerådet och rådet för personer med funktionsnedsättning.

Sibbo kommuns ledningsgrupp fungerar som styrgrupp för främjande av välfärd och hälsa. Ledningsgruppen behandlar frågor som berör främjande av välfärd och hälsa vid behov. Ledningsgruppen styr verksamheten av arbetsgruppen för främjande av välfärd och hälsa.

Arbetsgruppen för främjande av välfärd och hälsa i Sibbo kommun är en viktig arbetsgrupp som stöder samordningen av kommunens arbete inom välfärd och hälsa. Alla kommunens sektorer är representerade i arbetsgruppen. Valfärdschefen agerar som ordförande. Medlemmarna i arbetsgruppen agerar som kontaktpersoner för främjande av välfärd och hälsa inom sina sektorer.

Arbetsgruppen för främjande av välfärd och hälsa har bland annat följande uppgifter:

- samordning och beredning av främjande av välfärd och hälsa i kommunen
- beredning och samordning av arbetet med välfärdsberättelsen årligen och varje fullmäktigeperiod
- att uppfölja välfärdsdata
- övergripande samordna arbetsgrupperna relaterade till främjande av välfärd och hälsa
- att ta hand om intern och extern kommunikation om främjande av välfärd och hälsa.

Välfärdsgruppen för barn och unga fungerar under arbetsgruppen för främjande av välfärd och hälsa och svarar för främjande av välfärd och hälsa hos barn och ungdomar. Den fungerar också som ett sektorsövergripande styrnings- och servicenätverk för ungdomsarbete som avses i [9 § i ungdomslagen](#).

Tvåradministrativt och sektorsövergripande samarbete, både inom kommunen och med intressenter, är nyckeln till främjande av välfärd och hälsa. Beredning av strukturer för Sibbo kommuns omfattande nätverkssamarbete inom främjande av välfärd och hälsa pågår fortfarande. I beredningen av strukturerna ska beaktas skapandet av samarbete med alla centrala intressentgrupper. Sibbo kommuns viktigaste intressenter och samarbetspartner i välfärdsarbetet är Östra Nylands välfärdsområde och andra offentliga aktörer, organisationer och privata företag verksamma inom kommunens område.

Informationsledning för främjande av välfärd och hälsa

Informationsledning är en förutsättning för att arbetet inom främjande av välfärd och hälsa ska vara verkningsfullt. Med informationsledning kan vi identifiera de centrala utmaningarna inom befolkningens välfärd och rikta åtgärderna särskilt mot dessa samt allokera tillbudsstående resurser planmässigt. Strukturerna för informationsledning är en del av kommunens helhet för främjande av välfärd och hälsa.

Bild 3 beskriver kommunstrategin och helheten av de övriga planerna som styr kommunens verksamhet ur synvinkeln för välfärds- och hälsofrämjande arbete. **Kommunstrategin** är den viktigaste strategiska planen som styr kommunens verksamhet. Den beskriver även de mest centrala strategiska riktlinjerna för främjande av välfärd och hälsa. En **omfattande välfärds- och säkerhetsplan** utarbetas för varje fullmäktigeperiod. Planen är en gemensam strategisk plan för kommunens hälso- och välfärdsfrämjande arbete inom alla sektorer och genomför kommunstrategin för sin del. Den sammanställer kommunens centrala, kunskapsbaserade mål för främjande av välfärd och hälsa samt åtgärderna som stöder dessa. Andra liknande strategiska planer är näringsprogrammet och vägplanen för hållbar utveckling. **De övriga handlingarna och planerna som styr verksamheten** beskriver mer detaljerat målen och åtgärderna för varje uppgiftsområde samt den operativa verksamheten. **Den årliga verksamheten**, inklusive den årliga välfärdsplaneringen, planeras i samband med budgeten och dess bindande mål. Planer och program på olika nivåer använder **ett gemensamt kunskapsunderlag**.

På årsnivå är planeringen av det välfärds- och hälsofrämjande arbetet kopplad till planeringen av kommunens ekonomi och verksamhet (bild 4). Valfärdsberättelsens årsrapport bereds och behandlas

samtidigt med kommunens bokslut och årsberättelse. Årsrapporten innehåller en översikt över befolkningens välfärd och rapportering om föregående års åtgärder inom välfärd och hälsa. Nästa års välfärds- och hälsofrämjande åtgärder fastställs som en del av budgetberedningen, och åtgärderna antas som en del av nästa års budget. Samtidigt säkerställs att tillräckliga resurser finns för att vidta åtgärderna.

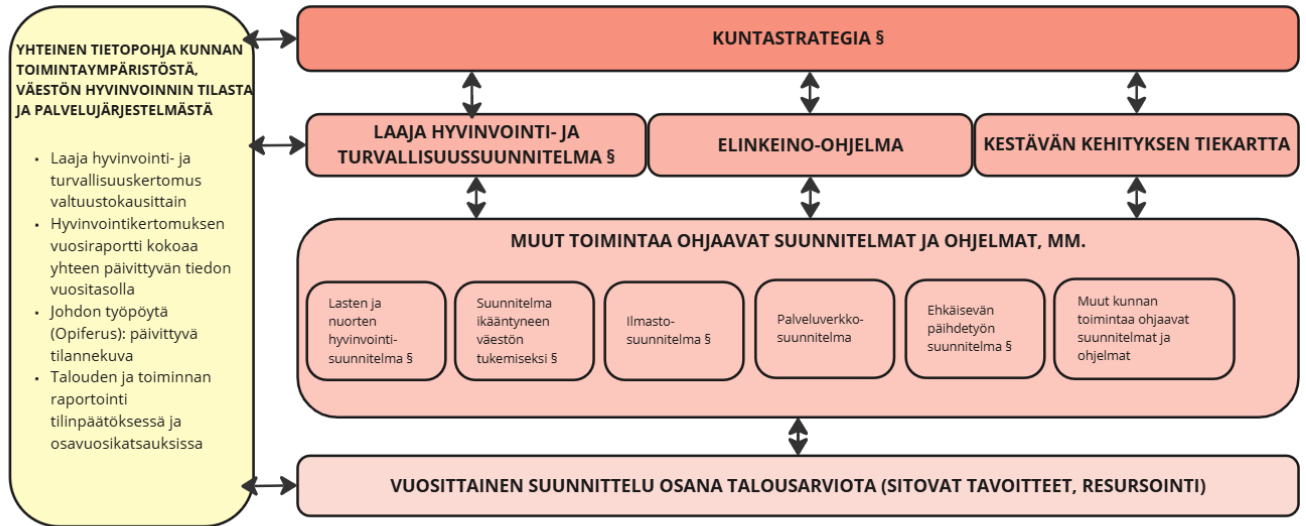

Bild 3. Sibbo kommuns helhet för planer som styr främjande av välfärd och hälsa.

Bild 4. Årlig planering av främjande av välfärd och hälsa i Sibbo kommun.

Bedömning av kommunens strukturer för främjande av välfärd och hälsa

Sibbo kommun har en ordinarie välfärdschef och en ordinarie koordinator för förebyggande rusmedelsarbete. Dessutom är Planet Youth-koordinatoren en del av arbetsgruppen för främjande av välfärd och hälsa år 2025. Kommunen har relativt bra resurser för samordning av främjande av välfärd och hälsa.

Ett lyckat främjande av välfärd och hälsa förutsätter att alla sektorer deltar i och tar gemensamt ansvar för kommunens välfärds- och hälsofrämjande arbete. Sibbo kommun har en arbetsgrupp för främjande av välfärd och hälsa, som har representanter för alla sektorer. Arbetsgruppens medlemmar fungerar som kontaktpersoner och för ärenden i anknytning till främjande av välfärd och hälsa vidare inom sektorerna. Medlemmarna har inte anvisats egentlig arbetstid för välfärds- och hälsofrämjande arbete. En gemensam uppfattning av kommunens hälso- och välfärdsfrämjande arbete håller fortvarande på att ta form, vilket syns i arbetets delvis bristfälliga resurser inom sektorerna. Alla sektorer har inte ännu skapat strukturer för intern behandling av ärenden i anknytning till främjande av välfärd och hälsa.

Kommunen har en arbetsgrupp för främjande av välfärd och hälsa och en välfärdsgrupp för barn och unga. Arbetsgruppen för främjande av välfärd och hälsa fungerar under ledning av kommunens ledningsgrupp. Sibbo kommun har tills vidare inga mer omfattande strukturer för samarbete inom främjande av välfärd och hälsa som skulle systematiskt nå alla centrala intressentgrupper.

Samarbetet inom främjande av välfärd och hälsa mellan Östra Nylands välfärdsområde och kommunen håller på att skapas. Välfärdsområdets egna strukturer för samarbetet vid kontaktytorna håller på att ta form, och därför har Östra Nylands välfärdsområde och Sibbo kommun inte ännu kunnat stödja varandra på ett optimalt sätt. Kommunerna i östra Nyland är sinsemellan annorlunda, vilket medför utmaningar för att inleda samarbetet. De regionala nätverken för samordning av främjande av välfärd och hälsa och förebyggande rusmedelsarbete har inlett sin verksamhet under år 2024. Kommunen har på begäran fått stöd för välfärds- och hälsofrämjande arbete och förebyggande rusmedelsarbete. Verksamheten har redan etablerats i den regionala samarbetsgruppen för elevvården mellan Östra Nylands välfärdsområde och kommunerna.

Kommunen har inga gemensamma och systematiska strukturer för delaktighetsarbetet. År 2024 har en gemensam modell för delaktighet beretts i kommunen. Sektorerna använder olika slags metoder för att delaktiggöra invånarna. Kommunens tjänster samarbetar med organisationer på ett varierande och delvis tätt sätt. Det finns dock inga strukturer för samarbete med organisationer på hela kommuns nivå. Ungdomstjänster, Idrottstjänster och Kulturtjänster beviljar bidrag till organisationer.

Sibbo kommun använder inte en systematisk förhandsbedömning om konsekvenserna av beslut (EVA). De småbarnspedagogiska tjänsterna gör bedömning av konsekvenser för barn i viss utsträckning, och utbildningssektorn har förberett dess ibruktagande inom sina tjänster i ärenden gällande servicenätet.

Förebyggande rusmedelsarbete

Förebyggande rusmedelsarbete är en viktig del av kommunernas verksamhet för främjande av välfärd och hälsa. Målet för arbetet är att minska skador som orsakas av rusmedel och främja invånarnas välfärd med förebyggande åtgärder. Målet är också att förebygga och minska skador som orsakas av rusmedel för användare, deras närstående och samhället. Arbetets mål är dessutom att öka förståelsen om rusmedelsbruk och samhörande företeelser samt främja grundläggande och mänskliga rättigheter i ärenden gällande rusmedel. Det förebyggande rusmedelsarbetet innefattar att möjliggöra ett gott liv, dela ut information och kommunikation samt trygga de grundläggande rättigheterna hos personer som använder rusmedel.

Kommunen har huvudansvaret för det förebyggande rusmedelsarbetet i kommunens område. [Lagen om organisering av det förebyggande rusmedelsarbetet](#) styr arbetet som syftar på att förebygga och minska rusmedelsskador och som omfattar förebyggande och minskning av skador som orsakas av alkohol, rusmedel och hasardspel samt användning av tobak- och nikotinprodukter. Kommunen har ett lagstadgat ansvar för planering, genomförande och uppföljning av det förebyggande rusmedelsarbetet, vilket förutsätter fungerande strukturer och tydlig samordning.

Strukturer för det förebyggande rusmedelsarbetet utvecklas för närvarande. Organet som ansvarar för det förebyggande rusmedelsarbetet i Sibbo är välfärdssektionen, men i praktiken har detta inte synts i sektionens verksamhet. Sibbo kommuns förvaltningsstadga förnyas år 2025, och i och med det överförs ansvaret för det förebyggande rusmedelsarbetet till utskottet för vardag och fritid. Ansvaret antecknas också i den nya förvaltningsstadgan. Det önskas att utskottet för vardag och fritid tar en stark roll i ledningen av det förebyggande rusmedelsarbetet för att Sibbo kommun ska kunna bilda en fungerande och verkningsfull grund för det förebyggande rusmedelsarbetet.

Ansvaret för samordning av det förebyggande rusmedelsarbetet hör till resultatområdet Främjande av välfärd i sektorn för vardag och fritid. Från och med maj 2024 har koordinatören för förebyggande rusmedelsarbete inom serviceområdet Främjande av välfärd ansvarat för samordningen av det förebyggande rusmedelsarbetet. Koordinatören fungerar som kontaktperson mellan olika aktörer. Koordinatören säkerställer att det förebyggande rusmedelsarbetet är planmässigt och konsekvent. Koordinatören har också som uppgift att följa upp rusmedelsläget och trenderna samt bereda planen och åtgärderna för det förebyggande rusmedelsarbetet.

Den mångprofessionella arbetsgruppen för förebyggande rusmedelsarbete grundades således att hösten 2024 skapade kommunens interna aktörer (Främjande av välfärd och hälsa, Ungdomstjänster och Idrottstjänster) en så kallad kärngrupp för förebyggande rusmedelsarbete. Tid krävs fortfarande för att bilda den egentliga sektorövergripande arbetsgruppen, och arbetsgruppen bereds samtidigt med de övriga strukturerna för nätverkssamarbetet inom främjande av välfärd och hälsa. Det ska finnas en arbetsgrupp för förebyggande rusmedelsarbete som ansvarar för utveckling och genomförande av planmässigt förebyggande rusmedelsarbete samt hjälper inrikta åtgärderna enligt behov. Arbetsgruppen uppföljer och bedömer konsekvenserna av de vidtagna åtgärderna.

Kommunen har utarbetat en plan för det förebyggande rusmedelsarbetet för åren 2022–2024. Målet med planen är att fungera som ett verktyg och stöd till kommunens personal och politiska beslutsfattare samt för samarbetsparter, men detta har inte uppnåtts i praktiken. Sunda levnadsvanor är en synvinkel också i välfärdsplanen för barn och unga samt i planen för småbarnspedagogiken.

En styrka i Sibbo kommuns förebyggande rusmedelsarbete är aktivt samarbete med Östra Nylands välfärdsområde. Utöver välfärdsområdets regionala nätverk för förebyggande rusmedelsarbete samarbetar Sibbo kommuns koordinatör för förebyggande rusmedelsarbete med välfärdsområdets specialsakkunniga för förebyggande rusmedelsarbete för att bland annat kartlägga kontaktytorna inom rusmedelsarbetet. Även olika datainsamlingar har gjorts i samarbete med välfärdsområdet.

Trots att kommunens tjänster, såsom Ungdomstjänsterna och skolorna, gör dagligen förebyggande rusmedelsarbete är arbetet inte ännu systematiskt eller tväradministrativt. Kommunen har inte kunnat följa upp och bedöma det förebyggande rusmedelsarbetet systematiskt, och därför har det inte ännu varit möjligt att bedöma arbetets effektivitet. I framtiden strävar kommunen efter att skapa verksamhetssätt och -modeller som möjliggör att det förebyggande rusmedelsarbetet integreras i kommunens tjänster. När skapandet av strukturerna för förebyggande rusmedelsarbete framskrider kan kommunen fastställa tydliga

mål och målgrupper för arbetet samt utarbeta en uppföljnings- och bedömningsplan. På lång sikt hjälper detta skapa ett verkningsfullt förebyggande rusmedelsarbete som beaktar Sibbos särskilda behov.

Informationsledning är en väsentlig del av det förebyggande rusmedelsarbetet. Med hjälp av den kan beslut fattas enligt information och med effektiv resursallokering. I planeringen av förebyggande rusmedelsarbete utnyttjas utöver lokala enkäter och forskningsmaterial även olika statistiker och material av sakkunniga (EHYT ry). Informationsledningen för förebyggande rusmedelsarbete är kopplad till informationsledningen för främjande av välfärd och hälsa.

Säkerhetsarbete

Beredskapsplanering och säkerställande av servicens kontinuitet är fortlöpande arbete som omfattar systematisk uppföljning och bedömning samt reagerande på ändringsbehov i rätt tid.

Kommunen har uppdaterat den allmänna delen av Sibbo kommuns beredskapsplan samt sektorernas beredskapsplaner. Arbetsmiljöchefen fungerade som arbetsgruppens ansvarsperson.

Beredskapsplanens allmänna del samt sektorernas beredskapsplaner uppdaterades under kommundirektörens ledning. Kommunens ledningsgrupp deltog i förhandsplaneringen och bedömningen. Kommunstyrelsen godkände planerna våren 2024. År 2024 beredde sektorerna verksamhetskort som kompletterar beredskapsplanen och som anvisar i störningssituationer i normala förhållanden. Även påverkansorganen har behandlat beredskapsplaneringen i samarbete med Östra Nylands välfärdsområde. Utarbetandet av verksamhetskorten fortsätter år 2025. Beredskapsplanerna genomgås, bedöms och uppdateras vid behov i början av året.

Arbetet med beredskapsplanerna och verksamhetskorten har beretts av arbetsgruppen, vars ansvarsperson är arbetsmiljöchef. Representanter för varje sektor deltar i arbetsgruppen. Arbetsgruppen har gått igenom sektorernas gemensamma funktioner och kontaktytor. Sektorerna har utarbetat korten och behandlat deras innehåll i egna arbetsgrupper samt planerat utbildning och introduktion till den egna personalen. Kommunens ledningsgrupp går igenom verksamhetskorten som en helhet.

I säkerhetsarbetet och beredningen samarbetar Sibbo kommun med välfärdsområdets räddningsväsende och social- och hälsovårdstjänster samt miljöhälsovården, organisationer och företag.

Främjande av integration

Kommunerna har det primära ansvaret för främjandet och samordningen av integration och invandring. Lagstiftningen förpliktar kommunerna att ta hand om samordning och uppföljning av, åtgärder för och samarbetet inom integration av invandrare i samarbete med andra aktörer. I [lagen om främjande av integration](#) föreskrivs om samordning av invandring och integrationsfrämjande i kommunen som helhet. Kommunerna ansvarar för samordning av helheten för integrationsfrämjande medan välfärdsområdet har som uppgift att producera social- och hälsovårdstjänster till klienter inom invandrantjänsterna.

Sibbo kommuns Invandrantjänster överfördes från Sibbo kommuns social- och hälsovårdstjänster till kommunens enhet Sysselsättningstjänster från och med 1.1.2023. Sibbo kommuns Invandrantjänster har som uppgift att ta emot och integrera kvotflyktingar, främja integration av människor som beviljats asyl,

främja integration av invandrare i allmänhet i samarbete med samarbetsnätverket samt ge råd och handledning till invånarna i invandringsfrågor.

Enligt lagen om främjande av integration ska varje kommun ha ett integrationsprogram som syftar att främja integration och mångprofessionellt samarbete. I och med reformen av lagen om främjande av integration ska kommunerna ha ett integrationsprogram från och med år 2025 som presenterar kommunens tjänster för invandrare i inledningskedet av integration.

Integrationsprocessen har flera faser och involverar både invandrare och det omgivande samhället. Kommunens basservice ska lämpa sig för alla kommuninvånare således att varje invånare har likvärdig tillgång till servicen. Basservicen för invandrarna ordnas i första hand som en del av kommunens basservice samt vid behov som särskilda tjänster (t.ex. förberedande undervisning för den grundläggande utbildningen).

Integration främjas i Sibbo som ett mångprofessionellt nätverkssamarbete mellan olika myndigheter, den tredje sektorn och församlingarna. Sibbo kommun har en samarbetsgrupp för invandring och integrationsfrämjande som lagen förutsätter. Invandrarnas delaktighet och upprätthållande av språk och kultur främjas i samarbete med föreningar och församlingarna.

Samarbetet med statens AN-tjänster och kommunens Sysselsättningstjänster och Navigatörn-verksamhet blev tätare när invandrartjänsterna överfördes till en del av kommunens enhet Sysselsättningstjänster. I och med detta har främjandet av invandrarnas sysselsättning förbättrats. Skapandet av mångprofessionella klientstigar främjar invandrarnas välfärd i samarbete med socialarbetet inom välfärdsområdets integrationsfrämjande.

Främjande av likabehandling

Den lagstadgade planeringen av jämställdheten och likabehandlingen som rör kommunens verksamhet har för tillfället organiserats enligt sektor. Vissa sektorer och tjänster har egna handlingar för jämställdhet och likabehandling (t.ex. småbarnspedagogik, utbildning och Sibbo institut). Sibbo kommuns personalpolitiska jämställdhets- och likabehandlingsplan har beretts för hela kommunen, men jämställdhets- och likabehandlingsplaner saknas fortfarande för vissa tjänster.

Det personalpolitiska nuläget har bedömts med bland annat en personalenkät. Personaltjänsterna ansvarar för och koordinerar arbetet. Arbetsmiljöchefen koordinerar arbetet. Arbetet görs enligt en samarbetsmodell, och fackorganisationerna har varit representerade. Kommunens och välfärdsområdets samarbetsformer håller på att ta form.

Jämställdhet och likabehandling är kopplade till kommunens övriga centrala program och processer enligt behov. Jämställdhet och likabehandling är styrande principer för rekryteringsprocesser och processer inom personaladministration samt en del av läroplanerna och verksamhetsplanerna.

En jämlik tillgång till service möjliggörs med hjälp av bland annat påverkansorgan. Kommunens webbplats är tillgänglig och stöder kommunikation. Kommunen beaktar tvåspråkig (finska, svenska) tillgänglighet och satsar på både elektroniska och fysiska tjänster och digitalt stöd i all verksamhet.

Fungerande servicekedjor för olika befolkningsgrupper säkerställs med gott samarbete och gemensam utveckling av processerna. Sektorerna samarbetar i form av till exempel lärstigen från småbarnspedagogiken och förskoleundervisningen till den grundläggande utbildningen, gemensamma

processer inom specialundervisningen, den gemensamma elevvården och elevvårdens styrgrupp. Sektor för samhälle och miljöns process för befolkningsprognos och planläggning samt process för servicenätplanering är bra exempel på fungerande servicekedjor ur olika befolkningsgruppernas synvinkel.

Information om jämställdhets- och likabehandlingsplanerna och tjänsternas tillgänglighet finns på Intra (Sibbo kommuns personalpolitiska jämställdhets- och likabehandlingsplan, webbplatsens tillgänglighetsutlåtande). Sektorerna har egna lagringsställen för sina planer.

Påverkansorganen (ungdomsfullmäktige, äldrerådet och rådet för personer med funktionsnedsättning), tillgänglighetsgruppen, deltagande budgetering, invånarkvällar, diskussionsmöten, invånarenkäter, responsenkäter inom tjänsterna, fri respons via webbplatsen samt ärendehanteringstjänsten Mina tjänster stöder möjligheter för alla kommuninvånare att delta och påverka kommunens verksamhet.

2.2 Hälsofrämjande verksamhet TEAviisari

Hälsofrämjande verksamhet beskriver hur väl kommunen har genomfört sin uppgift att främja befolkningens välfärd och hälsa och vilka relaterade åtgärder som har vidtagits. Hälsofrämjande verksamhet består av sju områden inom hälsofrämjande: engagemang, ledning, hälsouppföljning och behovsanalys, resurser, gemensam praxis, delaktighet och övrig kärnverksamhet.

TEAviisari är en webbtjänst som beskriver kommunens hälsofrämjande verksamhet. TEAviisari bedömer kommunernas hälsofrämjande verksamhet inom sex kommunala sektorer: kommunledning, den grundläggande utbildningen, gymnasieutbildningen, yrkesutbildningen, motion och idrott samt kultur. Uppgifterna baserar sig på de senaste datainsamlingarna för olika sektorer i TEAviisari. Uppgifterna för varje sektor uppdateras vartannat år.

Det finns utrymme för förbättring i Sibbos TEAviisari-resultat inom alla sektorer. Poängtalet för samtliga sektorer i Sibbo är 58, medan medeltalet för hela landet är 70 poäng på skalan 0–100. Poängen för de olika sektorerna varierar mellan 49 och 66.

TEAviisari-poängtalet för kommunledningen i Sibbo är 65, medan medeltalet för hela landet är 83 poäng. Hos kommunledningen ligger området för uppföljning och behovsanalys på en god nivå. Hos de övriga områdena finns utrymme för förbättring. Inom delaktighet finns mest att utveckla. När det gäller delaktighet finns det också stort utrymme för förbättring hos de andra sektorerna.

Hösten 2024 skapade Sibbo en systematisk process för att sammanställa och gemensamt behandla svaren i TEAviisaris datainsamlingar. I de tidigare datainsamlingarna hade kommunen inte en systematisk process, vilket kan försämra resultatens tillförlitlighet. Statsandelens tilläggsdel för främjande av välfärd och hälsa (se kapitel 3.5 HYTE-koefficient) bestäms utifrån resultaten från TEAviisari, vilket belyser behovet av att besvara TEAviisaris datainsamlingar enligt en gemensamt överenskommen process.

Alla uppgifter som rör hälsofrämjande verksamhet i Sibbo kommun finns i [TEAviisaris webbtjänst](#)

Kaikki sektorit : Sipoo 2024

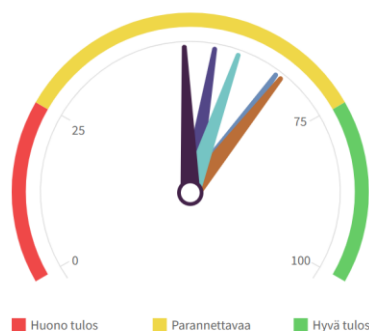

Bild 5. Sibbo kommuns resultat i TEAviisari inom alla sektorer.

Kuntajohto : Sipoo 2023

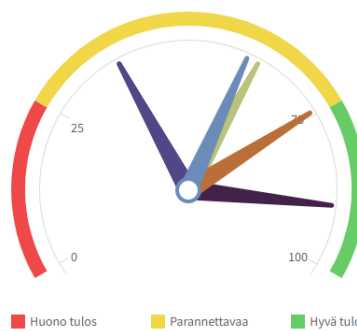

Bild 6. Sibbo kommuns resultat i TEAviisari inom kommunledningen

2.3 Sammanfattning av strukturer för främjande av välfärd och hälsa

Sibbo kommuns strukturer för främjande av välfärd och hälsa har granskats omfattande som en del av beredning av den omfattande välfärdsberättelsen och säkerhetsrapporten, vilket har stött utveckling av strukturerna. Utvecklingsobjekt och framtida tyngdpunkter har identifierats inom strukturer för främjande av välfärd och hälsa.

I Sibbo kommuns verksamhetsmiljö har skett stora strukturella ändringar, såsom social- och hälsovårdsreformen, Sibbo kommuns organisationsreform och reformen av AN-tjänster och integrationstjänster. Dessa har påverkat kommunens strukturer för främjande av välfärd och hälsa och fastställandet av ansvar inom dem.

I och med social- och hälsovårdsreformen och kommunens organisationsreform har samordning och ledning av främjande av välfärd och hälsa i Sibbo kommun definierats på nytt. Välfärdschefen ansvarar för ledningen av arbetet inom främjande av välfärd och hälsa. Befattningen hör till sektorn för vardag och fritid, men alla sektorer ansvarar för arbete inom främjande av välfärd och hälsa. Under fullmäktigeperioden har inletts skapandet av strukturer för informationsledning och samarbete inom främjande av välfärd och hälsa i hela kommunen.

Sibbo kommuns sektorer har arbetat väldigt självständigt i många delområden. Att övergå från sektorspecifik verksamhet till hela kommunens gemensamma strukturer för främjande av välfärd och hälsa kräver tid och bearbetande, men under denna fullmäktigeperiod har Sibbo tagit stora steg i denna riktning. Sibbo kommuns sektorer har mycket sektorspecifikt kunnande. Bättre samordning av detta kunnande stöder hela kommunens verksamhet och även uppnåendet av sektorspecifika mål. Sektorernas verksamhet behöver bli synligare, vilket förbättrar informationen, kommunikationen och framförhållningen. Samarbetet mellan sektorerna samt arbetet inom arbetsgrupper och nätverk tar tid, vilket inte alltid har beaktats i planeringen av helheterna för arbetsbeskrivningar. I framtiden ska kommunen utveckla mer omfattande strukturer för nätverkssamarbete inom främjande av välfärd och hälsa som beaktar externa intressentgrupper.

Målet med den omfattande välfärdsberättelsen och säkerhetsrapporten samt välfärds- och säkerhetsplanen, som bereds under år 2025, är att fungera som verktyg som stöder planering av kommunens verksamhet och kommunens beslutsfattande. Att kunna utnyttja dessa handlingar i beslutsfattandet och planeringen av kommunens verksamhet förutsätter också en ändring i verksamhetskulturen samt förbättring av

kännedomen om kommunens välfärds- och hälsofrämjande arbete. Målen och åtgärderna i välfärds- och säkerhetsplanen ska basera sig på information och fastställas tillräckligt konkret så att de styr kommunens välfärds- och hälsofrämjande arbete. De bindande målen för främjande av välfärd och hälsa som fastställs i budgeterna under den kommande fullmäktigeperioden ska i huvudsak basera sig på välfärds- och säkerhetsplanen. De bindande målen ska även vara tillräckligt konkreta och bestämmas i samarbete.

3 Sibbobornas välfärd

I detta kapitel beskrivs Sibbobornas välfärd i ljuset av statistik och andra tillgängliga uppgifter.

Först beskriver kapitel 3.1 kunskapsunderlaget för välfärdsberättelsen och säkerhetsrapporten, som används som grund för granskningen av Sibbobornas välfärd. Efter det beskrivs Sibbo kommuns verksamhetsmiljö i kapitel 3.2, det vill säga i hurdan miljö Sibboborna lever och hurdana miljöfaktorer påverkar kommuninvånarnas välfärd. Verksamhetsmiljön skapar förutsättningar för befolkningens välfärd. I kapitel 3.3 granskas Sibbobornas välfärd och de tjänster som stöder välfärden enligt åldersgrupp. Till sist presenteras uppgifter om Sibbobornas säkerhet i kapitel 3.4 och indikatorerna i HYTE-koefficienten som sammanställer en lägesbild över Sibbobornas välfärd i kapitel 3.5.

3.1 Indikatorer och andra uppgifter om befolkningens välfärd

Datakällor

I den omfattande välfärdsberättelsen och säkerhetsrapporten har sammanställts uppgifter från olika källor.

Institutet för hälsa och välfärd (THL) har utarbetat ett förslag till minimiinnehållet i kommunernas omfattande välfärdsberättelse (bilaga 9). Det innehåller olika **indikatorer** som beskriver läget med välfärden, kommunens verksamhet och verksamhetens kvalitativa självvärderingar. Dessutom innehåller den omfattande välfärdsberättelsen och säkerhetsrapporten andra indikatorer som lämpar sig för uppföljning av speciellt Sibbobornas välfärd. Alla indikatorer i den omfattande välfärdsberättelsen och säkerhetsrapporten har sammanställts i [den elektroniska versionen av den omfattande välfärdsberättelsen och säkerhetsrapporten](#). I handlingen har sammanställts diagram över de mest centrala indikatorerna för Sibbobornas välfärd.

Indikatorerna har kompletterats med **kvalitativ empirisk kunskap**. **Yrkespersoners uppfattningar** om Sibbobornas välfärd har fått av yrkesutbildade personer som arbetar med olika åldersgrupper. Empirisk kunskap har samlats in också från **påverkansorganen**, det vill säga ungdomsfullmäktige, äldrerådet och rådet för personer med funktionsnedsättning. Kvalitativ empirisk kunskap kan ge information om sådana aspekter som inte syns i statistiken och hjälpa identifiera så kallade svaga signaler. De avser första tecken på växande fenomen eller på en förändring som kan komma att ha stor betydelse i framtiden.

Den upplevda välfärden hos personer i arbetsför ålder och de äldre kartlades med **enkäten om välbefinnande för Sibbobor**, som genomfördes hösten 2024. Med enkäten kartlades Sibbobornas upplevda välfärd och delaktighet samt erfarenheter av Sibbo som boendemiljö. Rapporten om enkäten bifogas till den omfattande välfärdsberättelsen och säkerhetsrapporten (bilaga 1).

Sibbo kommuns jämförelseområden

Som en del av beredningen av den omfattande välfärdsberättelsen drog Sibbo kommuns ledningsgrupp riktlinjer för **Sibbo kommuns strategiska jämförelseområden**, det vill säga de kommuner och områden som jämförs med Sibbo kommun. Avsikten är att använda de gemensamt överenskomna jämförelseområdena i kommunstrategin för den kommande fullmäktigeperioden samt i kommunens övriga planer. Den gemensamma riktlinjen om jämförelseområdena skapar grund för en bättre informationsledning.

Sibbo kommuns jämförelseområden är Birkala, Kervo, Kyrklätt, S:t Karins och Tusby samt Östra Nylands välfärdsområde. [KUUMA-kommuner](#) betonades i val av jämförelseområden. Dessutom valdes Birkala och S:t Karins, som är kranskommuner i Birkaland och Egentliga Finland och liknar Sibbo kommun.

3.2 Sibbo kommuns verksamhetsmiljö

Sibbo kommuns verksamhetsmiljö skapar goda förutsättningar för Sibbobornas välfärd. Sibbo är en livskraftig tillväxtkommun, där flera indikatorer som beskriver befolkningens socioekonomiska bakgrund är bättre än genomsnittet för hela landet.

I detta kapitel granskas Sibbo kommuns verksamhetsmiljö ur synvinklar för Sibbo som område, ekonomi och livskraft samt ur befolkningens synvinkel. Sibbo kommuns verksamhetsmiljö har även analyserats enligt PESTEL-modellen. Modellen granskar verksamhetsmiljön och dess eventuella framtida ändringar ur politiska, ekonomiska, sociala, teknologiska, ekologiska och juridiska synvinklar.

3.2.1 Sibbo som område

Sibbo är en medelstor tvåspråkig kommun i Nyland. Sibbos centrala grannkommuner är bland annat Borgå, Kervo, Helsingfors, Träskända och Vanda. I söder gränsar Sibbo till Finska viken. Kommunens areal är 699 km², varav 340 km² är markområden.

Sibbo är en tätbebyggd kranskommun i huvudstadsregionen. Dess viktigaste tätorter är Nickby och Söderkulla och i framtiden även Tallmo. Nickby ligger i mellersta Sibbo. Det är den största tätorten i Sibbo och kommunens administrativa centrum. I Nickby ligger de viktigaste offentliga tjänsterna, såsom småbarnspedagogiken, utbildningen, fritidstjänsterna och hälsovårdstjänsterna. Den regionala befolkningstillväxten har koncentrerats till Nickby och Söderkulla.

Söderkulla är kommunens största bosättningscentrum. Det ligger drygt 10 kilometer från Nickby i södra Sibbo. Området har vuxit mycket under de senaste åren, vilket syns som stark befolkningstillväxt och nya bostadsområden och tjänster. Utöver de två tydliga tätorterna finns det även ett starkt byanätverk i Sibbo. Det finns över 20 byar i olika storlekar. Särdrag för södra Sibbo är också havet och skärgården. I Sibbo kommun finns Sibbo storskogs nationalpark, ett nationellt värdefullt naturskyddsområde som förvaltas av Forststyrelsen. Nationalparken ger sin särprägel till kommunen.

På grund av Sibbo kommuns splittrad samhällsstruktur når kollektivtrafiken Sibboborna på ett varierande sätt. Nätverket för kollektivtrafiken är tydligt och tätt i tätorterna och längs de största huvudlederna. Dessa områden har detaljplanerats för tätare bebyggelse, tjänster, hobbymöjligheter och gröna områden i den byggda miljön. I glesbygden och de byggda strandområdena och skärgården är kollektivtrafiken inte lika tät och omfattande. År 2021 bodde cirka tre fjärdedelar av befolkningen i Sibbo högst en kilometer från en regelbunden hållplats för kollektivtrafiken.

Sibbos regionala drag påverkar den regionala tillgängligheten på tjänsterna. Nästan tre fjärdedelar av Sibbobarnen i lågstadieåldern bodde högst två kilometer från ett lågstadium år 2022. Endast en fjärdedel av personer som fyllt 75 år bodde högst 500 meter från en dagligvaruhandel år 2021. Å andra sidan erbjuder läget intill huvudstadsregionen bättre tillgång till flera tjänster, när de flesta Sibboborna kan nå till exempel museer och teatrar i huvudstadsregionen.

Andelen hyreslägenheter i kommunens olika delområden

Över hälften (57 %) av bostäderna i Sibbo kommun är ägarbostäder. Tre procent är bostadsrättsbostäder. Cirka en tredjedel (32 %) av Sibboborna bor i en hyreslägenhet eller i någon annan form (t.ex. hos en släkting) av boende. Enligt statistiken för år 2024 var upplåtelseformen okänd för åtta procent av bostäder.

Sibbo kommun har två centrala tätorter med mångsidigt bostadsbestånd och olika upplåtelseformer. I Nickby och Ådalen utgör ägarbostäder knappt hälften (42 %) och bostadsrättsbostäder tre procent av bostäderna. Cirka hälften (49 %) av Nickbyborna bor i en hyreslägenhet eller i någon annan form. I Söderkulla utgör ägarbostäder 41 procent och bostadsrättsbostäder sju procent av bostäderna. Nästan hälften (46 %) av Söderkullaborna bor i en hyreslägenhet eller i någon annan form av boende. I både Nickby och Söderkulla var upplåtelseformen okänd för sex procent av bostäderna.

Sibbobornas erfarenheter av Sibbo som boendemiljö

I Sibbo kommuns enkät om välbefinnande hösten 2024 kartlades Sibbobornas erfarenheter om Sibbo som boendemiljö. Enkäten genomfördes inte med ett sannolikhetsurval och resultaten kan således inte generaliseras för hela befolkningen i Sibbo. De kan dock ge riktgivande uppgifter om Sibbobornas erfarenheter.

Enligt Sibbo kommuns enkät om välbefinnande var den överlägset största delen av svararna nöjda med tryggheten i sin boendemiljö. Åtta procent av svararna var ganska missnöjda eller väldigt missnöjda. Svararna var mest nöjda med säkerheten i boendemiljön och de omgivande vattendragen och grönområdena. Svararna var mest missnöjda med tjänsternas tillgänglighet i boendemiljön samt den byggda miljön.

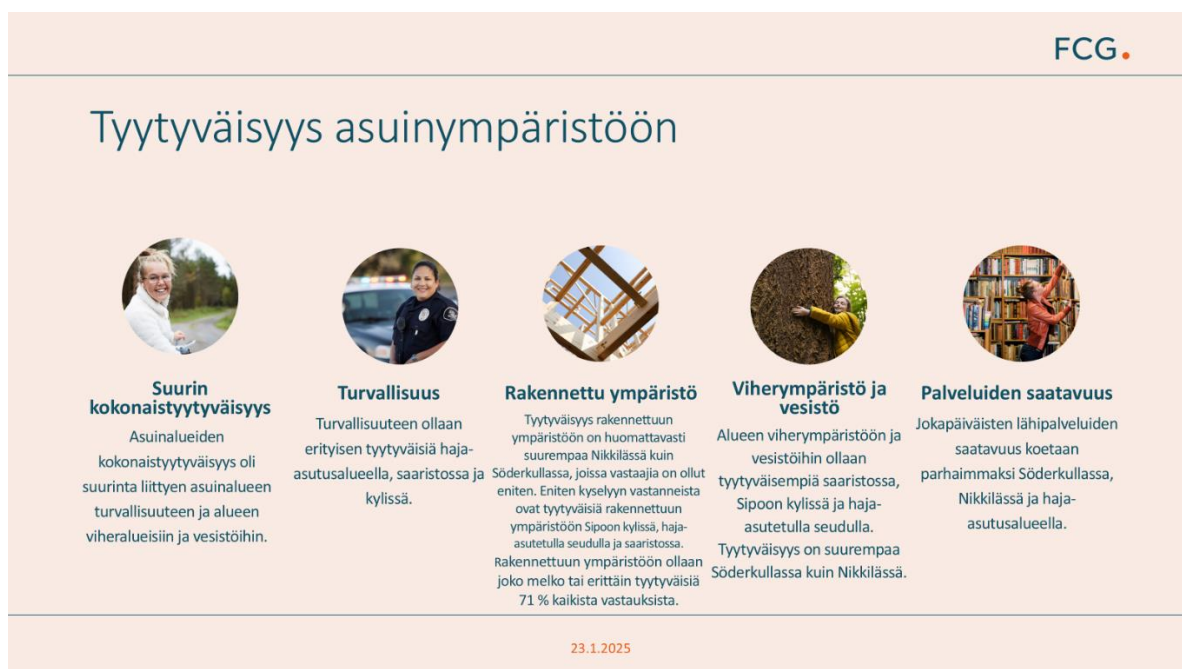

Bild 7. Aspekter som svararna på Sibbo kommuns enkät om välbefinnande är nöjda med i Sibbo som boendemiljö.

Tyytymättömyys asuinympäristöön

Suurin kokonais- tyytymättömyys

Kokonaistyytymättömyys oli suurinta palveluiden saatavuudessa ja asuinalueen rakennetussa ympäristössä.

Turvallisuus

Talmassa ja Söderkullassa on eniten tyytymättömyyttä asuinalueen turvallisuuteen. Sipoossa asuinalueeseen ollaan joko melko tai erittäin tyytymättömiä 8 % kaikista vastauksissa.

Rakennettu ympäristö

Talmassa ja Söderkullassa on selvästi eniten tyytymättömyyttä asuinalueen rakennettuun ympäristöön. Sipoossa rakennettuun ympäristöön ollaan joko melko tai erittäin tyytymättömiä 14 % kaikista vastauksista.

Viherympäristö ja vesistö

Talmassa ollaan selvästi eniten tyytymättömiä asuinalueen viherympäristöihin ja vesistöihin. Söderkussa ja Nikkilässä on Talman jälkeen eniten tyytymättömyyttä.

Palveluiden saatavuus

Jokapäiväisten lähipalveluiden saatavuus koetaan heikoimmiksi Talmassa. Yksikään vastaaja ei ole melko eikä erittäin tyytyväinen lähipalveluiden saatavuuteen.

23.1.2025

Bild 8. Aspekter som svararna på Sibbo kommuns enkät om välbefinnande är missnöjda med i Sibbo som boendemiljö.

3.2.2 Ekonomi och livskraft

Den ekonomiska situationen

Sibbo kommuns ekonomiska situation har varit relativt bra jämfört med kommunbranschen i Finland. Enligt Sibbo kommuns bokslut har kommunens årsbidrag visat underskott under åren 2021–2023. I februari 2025 har bokslutet för år 2024 inte ännu godkänts.

Sibbo kommun beställde år 2022 analys av konsultbyråerna Inspira och Finnish Consulting Group (FCG) om den framtida utvecklingen av Sibbo kommuns ekonomi. De visar att kommunens ekonomi kommer att försämrars med 1,2 miljoner euro per år. FCG:s utredning visar också att i synnerhet barnfamiljerna försämrar kommunens ekonomi på grund av statsandelssystemets struktur. Barnfamiljerna medför mera statsandelsintäkter i förhållande till personer över 16 år, men barnfamiljerna medför kommunen även kostnader. Kommunen skulle dock inte vara livskraftig utan barnfamiljer.

Överföringen av social- och hälsovårdstjänsterna från kommunerna till välfärdsområden har påverkat kommunernas ekonomiska verksamhetsmiljö betydligt. Till följd av överföringen minskade Sibbo kommuns organisation med cirka 400 personer (cirka 30 % av personalen) och kommunens verksamhet med 70 miljoner euro (drygt 40 % av kommunens driftsekonomi). 12,64 procent av kommunens inkomstskatt och en del av kommunens samfundsskatteintäkter överfördes till välfärdsområdenas finansiering. Till följd av social- och hälsovårdsreformen flyttades tyngdpunkten för kommunens tjänster till småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen.

Livskraft

Sibbo är en växande kommun i metropolområdet. Kommunen har nästan 23 000 invånare och gränsar till huvudstadsregionen. Läget nära Helsingfors-Vanda flygplats och hamnarna är en styrka, som utgör en bra grund för kommunens livskraft. Sibbo ligger intill huvudstadsregionens stora befolkning. I huvudstadsregionen (Helsingfors, Esbo, Grankulla och Vanda) bor cirka 1,2 miljoner invånare och i Sibbos övriga grannkommuner bor cirka 200 000 invånare.

Sibbo är en tillväxtkommun. Enligt befolkningsprognosen, som konsultbyrån för regional utveckling MDI utarbetade år 2024, kommer Sibbo växa till år 2040 även mer än vad Statistikcentralen har prognostiserat. Enligt Sibbo kommuns befolkningsprognos (se kapitel 3.2.3 Befolkning) förväntas invånarantalet i Sibbo växa med cirka 1,7 procent årligen. Invånarantalet i Sibbo förväntas att öka på grund av inflyttning från övriga Finland, speciellt från huvudstadsregionen. Variationen i migration beror delvis på planläggningen och är starkt beroende av utvecklingen i huvudstadsregionen.

Enligt [EVP-indexet](#), som beskriver kommunernas livskraft, var Sibbo den 4:e mest livskraftiga kommun i Finland år 2023. EVP-indexet bildas av två delområden: livkraftsindexet samt drag- och hållkraftindexet, som för sin del [består av 20 nyckelvarianter](#).

Näringslivs- och sysselsättningssektionen behandlade [Sibbo kommuns näringsprogram](#) i december 2024. Avsikten är att kommunstyrelsen och fullmäktige godkänner det under våren 2025. Näringsprogrammet styr kommunens åtgärder för att utveckla näringslivet och företagsverksamheten.

Näringsstruktur och företagsdynamik

Företagsfältet i Sibbo består till största delen av småföretag. Största delen av verksamhetsställen i Sibbo är företag med under fem personer, och i slutet av oktober 2024 var antalet sådana företag 1 740. Företag inom byggbranschen utgör en betydande andel av branschstrukturen. Antalet nya företag som inlett sin verksamhet under fullmäktigeperioden har förblivit nästan detsamma. Antalet företag som slutade sin verksamhet har minskat.

Självförsörjningsgraden på arbetsplatser i Sibbo, alltså förhållandet mellan antalet personer som arbetar i kommunen och antalet personer som bor i kommunen, var 64,1 procent år 2022. På motsvarande sätt var andelen företagare som arbetar i kommunen 11 procent då antalet var 1 200.

Sysselsättning

I september 2024 var arbetslöshetsgraden i Sibbo kommun 6,8 procent. Arbetslöshetsgraden har ökat med ungefär en procentenhet jämfört med läget året innan. Arbetslöshetsgraden för hela året 2024 var 7,1 procent. Antalet lediga arbetsplatser i Sibbo var 37 i december 2024, vilket är 90 arbetsplatser mindre än i december 2023. Antalet lediga arbetsplatser har minskat tydligt från och med maj 2024, vilket återspeglar det försvagade sysselsättningsläget.

Sysselsättningen har en stor inverkan på kommunens ekonomi och befolkningens upplevda välfärd. Sibbo kommuns Sysselsättningsstjänster erbjuder sysselsättningsfrämjande tjänster till arbetssökande och arbetstagare, företag och arbetsgivare samt studerande. Målet med tjänsterna är att främja matchningen av

arbetssökande och arbetsgivare, välfärden hos parterna i arbetsmarknaden samt sysselsättningen i kommunen. Sibbo kommun erbjuder verkstadsverksamhet för ungdomar, Navigatorn-verksamhet med låg tröskel för personer under 30 år samt vid behov arbetscoachning som skräddarsys enligt arbetssökandenas behov.Handledning och rådgivning erbjuds även för arbetsgivare.

3.2.3 Befolkning

Befolkningen i Sibbo har ökat måttligt under hela fullmäktigeperioden. I slutet av år 2023 uppgick befolkningen i Sibbo till 22 595 personer, medan i slutet av år 2020 var befolkningen 21 689 invånare. Alla åldersgrupper växer inte jämnt. Till Sibbo flyttar mer vuxna än barn och mer småbarn än barn i skolåldern.

Den svenskspråkiga befolkningens andel har minskat ständigt. År 2023 var den svenskspråkiga befolkningens andel 28,1 procent, vilket är tio procentenheter mindre än år 2008. Andelen invånare med något annat modersmål än finska, svenska eller samiska har vuxit under fullmäktigeperioden. År 2023 var antalet invånare med annat modersmål i Sibbo 70,8 i förhållande till 1 000 invånare, vilket är fortfarande betydligt lägre än i hela landet i genomsnitt (99,6/1 000 invånare).

Den demografiska försörjningskvoten anger antalet personer i arbetsför ålder jämfört med antalet barn och personer äldre än 64 år. Ju fler barn och/eller personer i pensionsåldern det finns i kommunen, desto högre är försörjningskvoten. Sibbo kommuns demografiska försörjningskvot var 55,4 år 2023, vilket är betydligt mindre än genomsnittet i hela landet (61,9). I Sibbo är andelen lågavlönade mindre än i hela landet i genomsnitt, men befolkningens inkomstskillnader är på samma nivå som i övriga Finland i genomsnitt. Sibbobornas utbildningsnivå är högre än genomsnittet i hela landet.

Enligt Statistikcentralens **befolkningsprognos** år 2024 beräknas befolkningen i Sibbo uppgå till 25 319 invånare till år 2030. Enligt befolkningsprognosen åldras befolkningen i Sibbo, dock inte lika snabbt som i övriga Finland. Andelen personer som fyllt 65 år beräknas vara nästan en fjärdedel (24,2 % av befolkningen) år 2030, när andelen var 18,6 procent år 2023. Särskilt andelen personer som fyllt 75 år förväntas växa. Statistikcentralens prognos beaktar dock inte kommunens beslut eller planerade åtgärder som påverkar kommunens befolkning.

Befolkningsplaneringen är en viktig del av kommunalplaneringen. **Befolkningsplaner** används för uppskattningar av befolkningsutvecklingen som upprättas separat för varje kommun. De baserar sig på beslutade eller planerade samhällspolitiska riktlinjer, såsom kommunens planläggningsprogram och investeringsplan. Befolkningsplanen beaktar hurdan tillväxt kommunen kan stödja och möjliggöra genom sina egna åtgärder (planläggning, byggande av infrastruktur, tomtöverlåtelser). När man betraktar befolkningsplanen måste man ta hänsyn till att ju längre fram man prognostiserar, desto svagare är förutsägbarheten.

Enligt prognosen i befolkningsplanen ökar kommunens befolkning under en tioårsperiod med 275–580 invånare eller cirka 1,7 procent årligen. Enligt befolkningsplanen är befolkningstillväxten nästan lika snabbt i Nickby och i Söderkulla under de närmaste åren. Befolkningen i Nickby och Söderkulla uppgår till över 8 000 invånare i slutet av år 2033 enligt befolkningsplanen. Befolkningen i Tallmo förväntas öka med över 450 personer fram till år 2033.

Centrala indikatorer för ekonomi och livskraft

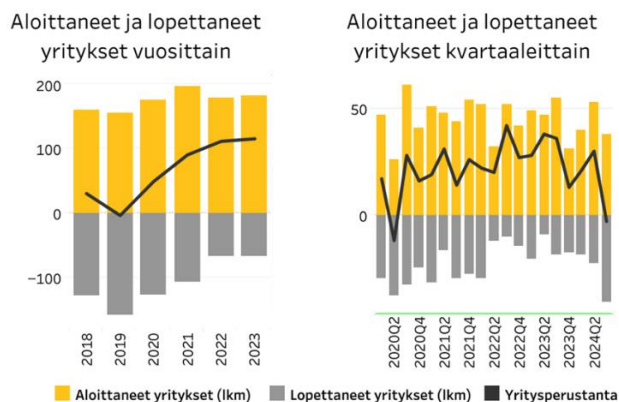

Bild 9. Antalet företag som inledde och avslutade sin verksamhet per år enligt kvartal.

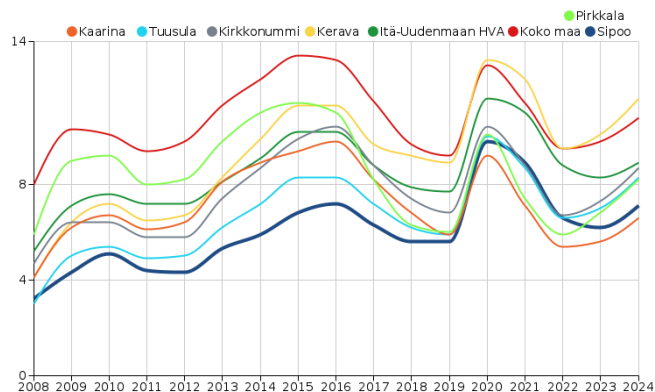

Bild 10. Andelen arbetslösa av arbetskraften, %.

Centrala indikatorer för befolkningen

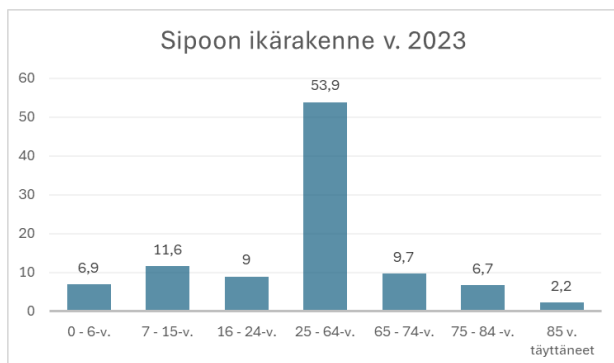

Bild 11. Åldersstruktur i Sibbo år 2023.

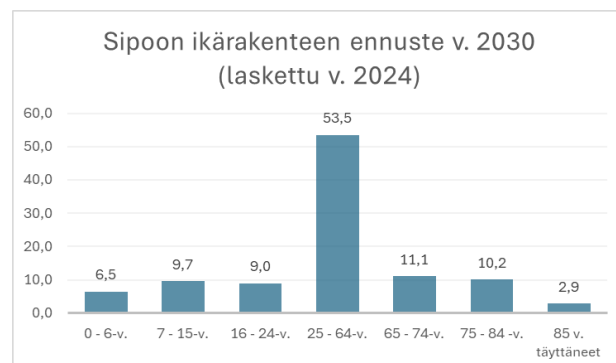

Bild 12. Sibbos prognostiserade åldersstruktur år 2030 enligt Statistisk centralens befolkningsprognos.

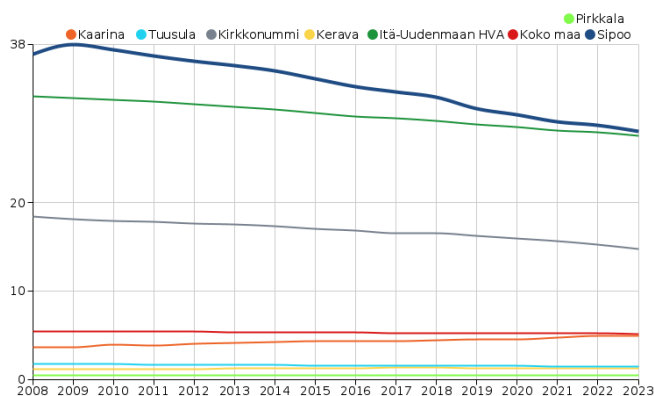

Bild 13. Andelen svenskspråkiga invånare av befolkningen, % 31.12.

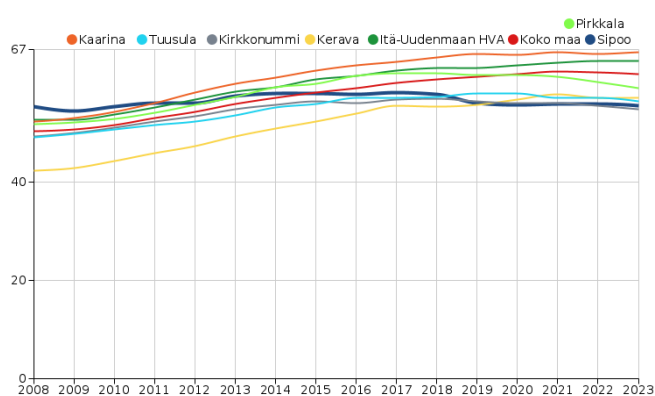

Bild 14. Den demografiska försörjningskvoten.

3.2.4 PESTEL-analys av verksamhetsmiljön

[PESTEL-analys](#) är ett verktyg för systematisk analys av verksamhetsmiljön. Den hjälper identifiera och gruppera faktorer som kan påverka organisationens verksamhet och framtida utveckling. I PESTEL-analys granskas verksamhetsmiljön ur sex synvinklar, som är politisk (Political), ekonomisk (Economic), social (Social), teknologisk (Technological), miljömässig eller ekologisk (Ecological) och juridisk (Legal).

PESTEL-analysen av Sibbo kommuns verksamhetsmiljö gjordes utgående från funderingar av arbetsgruppen för främjande av välfärd och hälsa. Arbetsgruppen för främjande av välfärd och hälsa diskuterade Sibbo kommuns verksamhetsmiljö ur PESTEL-analysens synvinklar vid sitt möte i november 2024. Utgångspunkten för diskussionen var [Sitras Megatrendkort](#). Diskussionen handlade om Sibbo kommuns verksamhetsmiljö i dess nuläge samt dess eventuella framtida utvecklingsförlopp under den kommande fullmäktigeperioden åren 2025–2029. Perspektivet var kommunens verksamhetsmiljö i förhållande till befolkningens välfärd.

Specialplaneraren och välfärdschefen inom sektorn för vardag och fritid sammanställde PESTEL-analysen av Sibbo kommuns verksamhetsmiljö utgående från diskussionerna i arbetsgruppen för främjande av välfärd och hälsa. Analysens ekonomiska synvinkel kompletterades med utdrag från [finansministeriets ekonomiska översikt](#) om Finlands ekonomiska framtidsutsikter. Ledningsgruppen för sektorn för vardag och fritid behandlade analysen 4.2.2025. Kommunens ledningsgrupp kommer att behandla den i mars 2025.

PESTEL-analysen bifogas till den omfattande välfärdsberättelsen och säkerhetsrapporten (bilaga 14).

Utdrag från PESTEL-analysen av Sibbo kommuns verksamhetsmiljö

Den politiska verksamhetsmiljön

- Kommunalval förrättas år 2025. Det kan ske ändringar i kommunens politiska riktning eller tyngdpunkter som påverkar förutsättningarna för främjande av befolkningens välfärd.
- Sibbo kommuns förtroendeorgan ändras i och med reformen av Sibbo kommuns förvaltningsstadga år 2025. Ändringen förutsätter nya strukturer och praxis och påverkar den politiska verksamhetsmiljön.
- Förstärkandet av demokratin och delaktigheten förutsätter att kommunerna förstärker invånarnas delaktighet: nya sätt att delaktiggöra invånarna och nya teknologier medför flera nya möjligheter. Utmaningen är att nå alla åldersgrupper. Kommunen behöver bland annat enhetliga strukturer och praxis för delaktiggörande. Kommunens roll är att erbjuda möjligheter för delaktighet och social gemenskap och skapa förutsättningar för att delta och påverka.

Den ekonomiska verksamhetsmiljön

- Det förväntas att hushållens ekonomiska situation förbättras nationellt men att offentliga sammanslutningars verksamhet fortsätter visa underskott. Finlands ekonomi verkar besegra lågkonjunkturen.
- Statens ekonomiska situation påverkar även kommunernas ekonomiska förutsättningar. Det kan förväntas att kommunernas ekonomiska situation blir stramare.
- I den åtstramande ekonomiska situationen har nedskärningar inom den offentliga sektorn ofta riktats mot förebyggande tjänster och tjänster som stöder välfärd, vilket försämrar befolkningens välfärd och ökar skillnaderna i välfärden.
- Nedskärningarna i statsekonomi under regeringsperioden 2023–2027 förväntas öka befolkningens ojämlikhet. Nedskärningarna har påverkat även organisationernas verksamhetsförutsättningar.

- Om ekonomiska konjunkturer påverkar byggandet, uppnås nödvändigtvis inte Sibbos planerade byggande och prognostiserade befolkningstillväxt.

Den sociala verksamhetsmiljön

- De ökade skillnaderna i välbefinnande och välfärdens polarisation syns både nationellt och regionalt. I främjandet av välfärd och hälsa ska särskild uppmärksamhet fästas vid minskandet av skillnaderna i välbefinnande.
- Att kulturen har individualiserats försvagar gemenskapen. Den globala och nationella osäkerheten kan förstärka längtan efter trygghet och traditioner, men å andra sidan även lyfta fram människornas vilja att hjälpa och agera.
- Andelen äldre befolkning ökar annanstans i Finland och också i Sibbo, och det ska beaktas i bland annat utveckling av digitala tjänster. Att minska ensamheten hos de äldre och stödja de äldres aktivitet och funktionsförmåga ska beaktas, eftersom de utgör en risk för att utmaningarna inom välfärden anhopar sig.

Den teknologiska verksamhetsmiljön

- Artificiell intelligens ändrar särskilt arbetslivet; ändringen är stor och delvis oförutsägbar. Artificiell intelligens ersätter dock inte människan i allt.
- Ökad distans- och hybrid arbete: Gemensamma riktlinjer sökes för distansarbete, närvaroarbeta och hybridarbete. Att pendeltrafiken har minskat har troligtvis minskat utsläppen från trafiken i Sibbo. Med hjälp av distansarbete kan man få mer tid för privatlivet.
- Eventuella skador som teknologin (bl.a. distansarbete, sociala medier) medför: minskade sociala färdigheter, ökade problem med psykisk ohälsa och svårigheter med koncentrationsförmågan.

Den ekologiska verksamhetsmiljön

- Klimatförändringar och de extrema väderhändelserna påverkar bland annat matproduktion, försörjningsberedskap och invandring både globalt och nationellt.
- Hur påverkar beaktande av den ekologiska bärkraften och klimatförändringarna kommunbranschen?
- Sibbo kommuns första klimatplan godkändes år 2024. En vägplan för hållbar utveckling utarbetas år 2025. Dessa kommer att styra kommunens verksamhet.
- Boendet i Sibbo splittras utan övergripande planering av bostadsbyggandet eller konsekvent uppföljning av den. Okontrollerad tillväxt av byggande i glesbygden påverkar bland annat planläggning och infrastruktur. Bostadsbyggandet följer inte den hållbara utvecklingen om enstaka utsläpp inte är i linje med den övergripande planeringen.
- Sibbos läge som en kranskommun som bildas av tätorter och glesbygden ökar privatbilism och kan minska på vardagsmotionen.
- Sibbos natur och nationalpark samt andra miljöfaktorer är förknippade med Sibbos drag- och hållkraft.

Den juridiska verksamhetsmiljön

- Social- och hälsovårdstjänsterna överfördes från kommunerna till välfärdsområden i början av år 2023. Strukturer för kontaktytorna håller fortfarande på att bildas. Även i framtiden kan det ske juridiska ändringar i social- och hälsovårdstjänsternas strukturer.
- Organiseringsansvaret för arbets-, närings- och integrationstjänsterna överfördes från staten till kommunerna i början av år 2025, vilket förutsätter att strukturer och praxis omformas.

- Det förs nationell diskussion om att "avveckla normer" inom den offentliga sektorn och kommunerna, det vill säga om att minska på bestämmelser om den lagstadgade verksamheten. Hurdana ändringar kan förväntas i kommunernas och andra offentliga aktörers lagstadgade uppgifter? Vilka (oförutsägbara) konsekvenser kan dessa ändringar medföra?

3.3 Sibbobornas välfärd enligt åldersgrupp

3.3.1 Alla åldersgrupper

Sibbobornas välfärd

Enligt alla mätare som beskriver välfärden hos alla åldersgrupper **mår Sibboborna relativt bra**. Flera indikatorer som beskriver befolkningens socioekonomiska bakgrund är bättre än genomsnittet för hela landet. Enligt [sjuklighetsindexet](#) finns det betydligt mindre sjuklighet i Sibbo än i hela landet i genomsnitt. De senaste uppgifterna är från år 2022.

Sibbo kommuns goda ekonomiska situation jämfört med andra finländska kommuner har gjort det möjligt för kommunen att erbjuda Sibboborna **bra fritidstjänster** som stöder befolkningens välfärd. Antalet undervisningstimmar i Sibbo institut, som ansvarar för det fria bildningsarbetet i kommunen, har vuxit under hela fullmäktigeperioden. I kommunens Kulturtjänster har verksamhetsbidraget per invånare (34,5 euro/invånare år 2023) varit på samma nivå under hela fullmäktigeperioden. Kommunen har strävat efter att förbättra kulturtjänsternas tillgänglighet genom att bland annat erbjuda rabatter på evenemang och ordna avgiftsfria workshoppar. Kommunen har ingen permanent praxis för hur kommunen ordnar eller stöder ekonomiskt stöd för likställda som sänker tröskeln för deltagande i kultur.

Antalet besökare, evenemang och lån i biblioteket har ökat under fullmäktigeperioden. Antalet lån har ökat mest inom skön- och facklitteratur för barn, vilket förklaras med bibliotekets kreativa arbete inom läskunnighet samt aktivt samarbete med daghemmen och skolorna. År 2023 var Idrottstjänsternas verksamhetsbidrag 94 euro/invånare och investeringar 12 euro/invånare. Idrottstjänsterna erbjuder kommuninvånarna mångsidiga idrottstjänster enligt kommunens plan för idrottstjänster, som färdigställdes år 2023 (se kapitel 4.2 Övriga planer och program som styr verksamheten).

Coronapandemin och samhällets begränsningar på grund av den har påverkat befolkningens välfärd under den innevarande fullmäktigeperioden. Pandemin påverkade den fysiska hälsan (bl.a. längre köer till icke-brådskande vård, minskad motion, coronasmittornas direkta inverkningar), den psykiska hälsan och socialt välbefinnande (bl.a. ensamhet, ökad psykisk ohälsa, utmanande familjeliv) samt sysselsättningen och det ekonomiska välbefinnandet (bl.a. arbetslöshet, ekonomiska svårigheter, utmaningar inom ungdomars och studerandes välfärd). Coronabegränsningarna slopades i början av år 2022, men coronasjukdom sprids fortfarande bland befolkningen som en virus som orsakar luftvägsinfektioner.

Enligt [statsrådets kanslis bedömning](#) klarade Finland sig relativt bra av coronakrisen. Sysselsättningen har utvecklats i en god riktning efter coronapandemin. Pandemin medförde serviceskuld inom social- och hälsovården, och det är långsamt att avveckla den. Köerna till speciellt mentalvårdstjänsterna blev långa. Det uppskattas att krisen utökade välfärdens ojämlikhet långtgående. Största delen av befolkningen har återhämtat sig bra efter krisen, men situationen för en stor del av dem har försvårats och allt fler personer behöver stöd. Samma fenomen syns även inom flera delområden i välfärden från missbrukarvård till inlärningsresultat. Sibbo har inte separat utrett coronapandemins konsekvenser för befolkningens välfärd, men de fenomen som identifierats på nationell nivå finns sannolikt även i Sibbo.

Sibbo kommuns enkät om välbefinnande

Med Sibbo kommuns enkät om välbefinnande kartlades myndiga Sibbobors erfarenheter av sin livssituation, boendemiljö och delaktighet. Dessutom kartlades faktorer som påverkar välfärden med öppna frågor. Resultaten analyserades i förhållande till den tid som svararen har bott i Sibbo och svararens boplat, ålder, kön, modersmål och utbildningsnivå. Sammanlagt 422 personer svarade på enkäten. Största delen av svararna var kvinnor. Ungefär hälften av svararna var finskspråkiga och 37 procent var svenskspråkiga. Enkäten genomfördes hösten 2024.

Enkäten genomfördes inte med ett sannolikhetsurval och resultaten kan således inte generaliseras för hela befolkningen i Sibbo. De kan dock ge riktgivande uppgifter om Sibbobornas erfarenheter. Enkätens resultat angående boendemiljön beskrivs i kapitel 3.2.1 Sibbo som område. Rapporten om enkäten om välbefinnande bifogas i sin helhet till den omfattande välfärdsberättelsen och säkerhetsrapporten (bilaga 1).

De som svarade på Sibbo kommuns enkät om välbefinnande mår i allmänhet bra. Största delen av svararna var nöjda med deras upplevda välfärd och hälsotillstånd samt dagliga ork i vardagen. Högre utbildningsnivå har ett samband med bättre upplevd välfärd och hälsotillstånd. Män var betydligt mer nöjda med sin dagliga ork i vardagen samt förmåga att klara sig i utmaningar som uppkommer. Svararna var i huvudsak nöjda med antalet nära vänner de har och förhållanden med deras familjemedlemmar. Svararna som var äldre, högre utbildade, män och som bodde i byarna var mer nöjda med den ekonomiska situationen.

Resultaten av svenskspråkiga svarare var nästan alltid bättre än resultaten av finskspråkiga svarare eller svarare med annat modersmål. Två tredjedelar av de svarare som hade något annat modersmål än finska eller svenska upplevde sitt hälsotillstånd som svagt. Endast sju personer med annat modersmål än finska eller svenska svarade på enkäten, men resultatet kan tyda på utmaningar inom välfärden hos Sibbos befolkning med ett annat modersmål än finska eller svenska. [Enligt nationella uppgifter](#) har befolkningen med invandrarbakgrund specialfrågor om välfärd som kan försämra eller förstärka deras välfärd och hälsa. Hälsoskillnaderna kan vara stora mellan olika invandrargrupper.

Den upplevda delaktigheten granskades med [delaktighetsindikatorer](#) som Institutet för hälsa och välfärd har utvecklat. Över 90 procent av svararna upplevde sin delaktighet som väldigt bra eller ganska bra. Åtta procent av svararna upplevde sin delaktighet som ganska dålig, och endast en procent av svararna upplevde sin delaktighet som väldigt dålig. Svararna upplevde speciellt att andra litar på dem, att andra människor behöver dem och att deras liv har mening. Svararnas svagaste upplevda delaktighet var i att påverka livsmiljön, få positiv respons samt hjälp då man riktigt känner att man behöver den.

Enligt de öppna svaren i enkäten om välbefinnande **främjar speciellt följande saker välbefinnande:**

- Lantlig miljö
- Olika möjligheter till motion i naturen
- Medborgarinstitutets verksamhet, bibliotek, kyrkan
- Kommunens och tjänsternas tvåspråkighet
- Lugn och trygg kommun som är en bra plats att bo i och fostra de kommande generationerna.

Följande teman framhävs i svararnas **oro och önskemål angående välbefinnande:**

- Ändringarna som detaljplanen NG8 medför väckte oro hos kommuninvånare, och en del önskade att planen upphävs. Detta lyfter fram behovet av öppen interaktion och delaktiggörande i samband med ändringarna.

- Svararna önskar en simhall till Sibbo.
- Svararna önskar måttligare byggande och att byaktiga sårdrag bevaras i Sibbos landskap genom att till exempel utnyttja gamla byggnader i för nya användningsändamål. Det nämndes att byskolorna ökar kommunens charm.

Sipoolaisten terveydentila

Koulutusaste

Korkea koulutusaste vaikutti myönteisesti koettuun terveydentilaan. Ylioppilastutkinnon suorittaneilla terveydentilaan oltiin useammin tyytymättömiä. Perustasteen tutkinnon suorittaneista 27 % oli erittäin tai melko tyytymättömiä terveydentilaansa, joka oli heikoin tulos verrattuna muihin koulutustasteisiin.

Äidinkieli

51 %:lla vastaajista äidinkieli on suomi, (ruotsi 37%: lla). Ruotsinkielitä puhuvat olivat useammin erittäin tyytyväisiä terveydentilaansa, mutta ero kaventu suomankielisten ollessa enemmän "melko tyytyväisiä" terveydentilaansa. Äidinkielenä "muu" huomionarvoista on, että 66% vastaajista terveydentila koettiin melko tyytymättömäksi tai ei tyytyväiseksi eikä tyytymättömäksi.

Sukupuoli

Miesten ja naisten vastauksissa eroja tuotti erityisesti se että miehistä 22 % vastasivat olevansa erittäin tyytyväisiä terveyteen, naisista 12 %. Naiset ovat useammin melko tyytyväisiä terveyteensä, jolloin kokonaistyytyväisyys terveydentilaan oli naisilla parempi.

Terveydentilan
kokemus
taustamuuttujien
valossa

Asuinpaikka

Vastaajat Söderkullasta ja Sipoon kylistä ovat kaikista tyytyväisempiä terveydentilaansa. Talmassa asuvien terveydentila koetaan kaikista heikoimmaksi, toiseksi heikoimmaksi haja-asutetulla seudulla.

Sipoossa asumisen pituus

Alle vuoden Sipoossa asuneet kokevat olevansa useammin tyytymättömiä kuin muut vastaajaryhmät terveydentilaansa. Terveydentila kohenee pidempään asuneilla ja on huipussaan 5-10 vuotta Sipoossa asuneilla.

Ikä

Enemmistö kyselyyn vastaajista ovat 30-74-vuotiaita eikä heidän terveydentilassa ole merkittäviä eroja. Heistä reilu puolet ovat melko tyytyväisiä terveyteen, 13 % erittäin tyytyväisiä. +75 vuotiaissa on eniten melko tyytymättömiä omaa terveydentilannetta kohtaan.

Bild 15. Det upplevda hälsotillståndet i Sibbo kommuns enkät om välbefinnande.

Sipoolaisten hyvinvointi

Koulutusaste

Korkea koulutusaste vaikutti myönteisesti koettuun hyvinvointiin. Vaikka perustasteen omaavilla vastaajilla hyvinvoinnin kokemus on erittäin hyvä, on erittäin tyytymättömien ja melko tyytymättömien joukko suurempi kuin muilla vastaajilla.

Äidinkieli

Ruotsia äidinkielenään puhuvat ovat useammin tyytyväisiä hyvinvointiinsa. Ero näkyy kaikissa vastausmahdollisuuksissa. Äidinkielen ollessa "muu", oli kokemus hyvinvoinnista selvästi heikompi: vain 33 % ovat melko tyytyväisiä hyvinvointiinsa. Huomionarvoista on että otanta kyseisessä vastaajaryhmässä on hyvin pieni.

Sukupuoli

Miehet ovat naisia todennäköisemmin joko melko tyytymättömiä tai erittäin tyytyväisiä hyvinvointiinsa. Naisista kuitenkin suurempi osa kokee hyvinvoinnin myönteiseksi. Heikoin kokemus hyvinvoinnista saatiin kun sukupuoli oli annettu "muu". Huomionarvoista on, että otanta kyseisessä vastaajaryhmässä on hyvin pieni.

Tyytyväisyys
hyvinvointiin
taustamuuttujien
valossa

Asuinpaikka

Saaristossa ja Sipoon kylissä asuvat ovat kaikista tyytyväisimpiä hyvinvointiin. Nikkilässä ja Söderkullassa hyvinvointitulokset olivat samansuuntaisia; Noin 70 % vastaajista ovat melko tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä hyvinvointiinsa.

Sipoossa asumisen pituus

Noin 13 % vastaajista ovat erittäin tyytyväisiä hyvinvointiinsa sen jälkeen kun Sipoossa on asuttu yli vuoden. Hyvinvointi koetaan parhaimmaksi yli 10 vuotta Sipoossa asuneilla. Tyytymättömyyttä hyvinvointiin esiintyy eniten Sipoossa 6-10 vuotta tai alle vuoden asuneilla.

Ikä

Ikä vaikutti hyvinvoinnin kokemukseen, mutta tulokset vaihtelivat merkittävästi kunkin ikäryhmän kohdalla. Yleistettävää tuloksia on siis hankala tehdä. Eniten vastauksia tuli 50-64 vuotiaiden ryhmästä ja he kokevat hyvinvointiinsa melko tyytyväiseksi. 65-74 vuotiaiden vastaajaryhmässä on eniten hyvinvointiinsa tyytyväisiä kuntalaisia.

Bild 16. Det upplevda välbefinnandet i Sibbo kommuns enkät om välbefinnande.

Tillgänglighet och framkomlighet

Tillgänglighet och framkomlighet avser att alla slags människor beaktas i den fysiska miljön. Ofta hänvisar begreppet tillgänglighet till digitala miljöer. Tillgänglighet och framkomlighet är förutsättningar för jämlikhet och för att personer med funktionsnedsättning kan leva självständigt och delta fullständigt i samhället i alla livsområden. Enligt [FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning](#) ska man säkerställa att personer med funktionsnedsättning har likvärdig tillgång till bland annat fysiska utrymmen, information och kommunikation. Enligt konventionen ska man förhandla tätt med personer med funktionsnedsättning i ärenden som angår dem.

Sibbo kommun har en tillgänglighetsgrupp som främjar tillgängligheten och framkomligheten i kommunens tjänster och miljö. Tillgänglighetsgruppens verksamhet har pausat år 2024 men verksamheten fortsätter under år 2025. Tillgänglighet har främjats också med bland annat inriktade diskussionsmöten. Ett gemensamt program för tillgänglighet och framkomlighet 2021–2025 har utarbetats för östra Nyland (se kapitel 4.2 Övriga planer och program som styr verksamheten).

Observationer om styrkor och utmaningar inom tjänsterna av rådet för personer med funktionsnedsättning

Rådet för personer med funktionsnedsättning behandlade styrkor och utmaningar inom tjänsterna vid sitt möte i november 2024. Till näst beskrivs en sammanfattning av rådets erfarenheter om styrkor och utmaningar inom kommunens tjänster ur synvinkeln för personer med funktionsnedsättning. De identifierade utmaningarna i tjänsterna kan återspegla brist på tjänster eller brister i kommunikation och informationsförmedling, när information om olika tjänster inte når målgrupperna. Rådets syn presenteras i sin helhet i bilagan till den omfattande välfärdsberättelsen och säkerhetsrapporten (bilaga 12).

Rådet för personer med funktionsnedsättning framhäver att det finns flera olika funktionsnedsättningar och således kan personer med funktionsnedsättning eller deras välfärd inte bedömas som en enhetlig grupp. Personer med funktionsnedsättning bedöms enligt stereotypier och deras beteende och kunskaper ses ofta enligt vissa stereotypier. De ses inte som individer som kunde bedömas enligt deras egentliga kunskaper eller som har styrkor och svagheter.

Styrkor inom tjänsterna enligt personer med funktionsnedsättning:

- **Delaktiggörande och hörande av personer med funktionsnedsättning:** Byggnadstillsynen i kommunen visar gott exempel när den delaktiggör rådet för personer med funktionsnedsättning i ett tidigt skede i planeringen och begär rådet om nödvändiga utlåtanden.

Utmaningar inom tjänsterna enligt personer med funktionsnedsättning:

- **Delaktiggörande och hörande av personer med funktionsnedsättning:** I Sibbo genomförs delaktiggörande av personer med funktionsnedsättning inte ändamålsenligt via rådet för personer med funktionsnedsättning. Delaktiggörandet har upplevts blivit försvagat under de senaste åren. Rådet för personer med funktionsnedsättning har varit nöjd med endast Byggnadstillsynens delaktiggörande, även om alla tjänster, lokaler och miljöer avsedda för alla kommuninvånare ska även lämpa sig för personer med funktionsnedsättning. Reparationer som görs i efterhand medför extra kostnader, om rösterna för personer med funktionsnedsättning inte beaktas vid planeringen.
- **Tillgänglighet:** Tidigare har kommunen haft en tillgänglighetsgrupp, men gruppens verksamhet har haft en paus på över ett år. Personer med funktionsnedsättning har upplevt allvarliga brister i

övergångsställenas tillgänglighet, och kontakter har inte medfört tillräcklig ändring. En del av offentliga lokaler är inte tillgängliga, och då är det svårt att röra sig i dem med en rullstol eller andra hjälpmedel.

- **Kommunens tjänster:** Funktionsnedsättningar berör kommuninvånare i alla åldrar. Därför ska kommunens tjänster för invånare i alla åldrar lämpa sig även för personer med olika slags funktionsnedsättning. Detta borde beaktas bättre i planeringen av tjänsterna.
- **Välfärdsområdets social- och hälsovårdstjänster:** Överföringen av social- och hälsovårdstjänsterna till välfärdsområdet har ökat på utmaningar inom tjänster för personer med funktionsnedsättning. Beslutsfattandet har flyttats längre bort från kommuninvånarna och delaktiggörandet är bristfälligt. Speciellt de äldre invånarna är oroliga för ändringarna i tjänsterna och deras kvalitet.

3.3.2 Barn, ungdomar och barnfamiljer

Välfärd hos barn, ungdomar och barnfamiljer

Sibbobarns välfärd är i allmänhet på en god nivå. Det finns däremot flera utmaningar inom ungdomars välfärd, och Sibboungdomar mår sämre än ungdomarna i Finland i genomsnitt. Tjänsterna för barn och ungdomar är allmänt taget helt bra, men kommunikationen, verksamhetens systematik och delaktiggörandet av barn och ungdomar behöver utvecklas.

I välfärd hos barn under skolåldern framhävs speciellt **barnens övervikt och brist på motion**. Cirka en femtedel av barnen i åldern 2–6 år var överviktiga år 2023. Antalet fysiskt belastande motion inom småbarnspedagogiken uppfyller inte [rekommendationerna för fysisk aktivitet under de första åren](#). Enligt analysen av småbarnspedagogikens [utvecklande respons](#) är verksamheten även inaktiv till stora delar. De övriga indikatorerna i analysen beskriver de positiva sidorna av välfärden hos barn i småbarnspedagogiken: förbindelse till och deltagande i verksamheten är bra och barnens tillbakadragna, icke-sociala orientering är låg. Dessa stöder barnens lärande, välfärd och delaktighet.

De senaste resultaten av enkäten Hälsa i skolan publicerades år 2023. Enligt dem **mår Sibboeleverna i lågstadiet bättre än högstadieelever, gymnasiestuderanden och yrkesstuderande ungdomar**. Flera indikatorer visar samma fenomen: i enkäten Hälsa i skolan var resultaten för eleverna i årskurs 4 och 5 bättre än genomsnittet i hela landet eller Sibbo kommuns jämförelseområden men resultaten för eleverna i årskurs 8 och 9 samt studerandena i årskurs 1 och 2 i gymnasiet var sämre än genomsnittet i jämförelseområdena eller i hela landet.

Skilnaderna i välbefinnandet hos gymnasiestuderanden och yrkesstuderanden har minskat, dock är gymnasiestuderandens resultat fortfarande bättre än yrkesstuderandens resultat. Å andra sidan får man inte en helhetsbild över välfärden hos yrkesstuderande ungdomar enligt enkäten Hälsa i skolan, eftersom den låga svarsprocenten innebär att det endast finns resultat för en del av indikatorerna.

Enligt enkäten Hälsa i skolan har **psykisk ohälsa** blivit allt vanligare speciellt bland flickor. En tredjedel av flickor i högstadiet upplevde måttlig eller svår ångest medan den motsvarande andelen för pojkar var under 10 procent. Flickorna hade större utmaningar än pojkarna även i flera andra delområden i enkäten Hälsa i skolan.

Resultaten från Planet Youth-enkäten (bilaga 4) som genomfördes hösten 2024 för eleverna i årskurs 8 och 9 är i linje med resultaten av enkäten Hälsa i skolan. Enligt Planet Youth-enkäten skyddar **umgänge med familjen och hobbyer** mot utmaningarna inom välfärden.

Enligt [motionsrekommendationen för barn och unga](#) behöver barn och ungdomar motionera minst en timme varje dag. Barn och ungdomar i Sibbo motionerar enligt rekommendationen mer sällan än genomsnittet i hela landet. Även barnens och ungdomarnas funktionsförmåga har försvagats. Enligt Move!-mätningarna år 2024 hade över en tredjedel av elever i årskurs 5 och 29,5 procent av elever i årskurs 8 **svag fysisk funktionsförmåga**. Sibbo har goda möjligheter till idrott och motion, men ändå motionerar barn och ungdomar inte tillräckligt mycket. Ungdomsfullmäktige lyfter fram ett bristfälligt utbud av motionsgrupper med låg tröskel och nybörjargrupper.

Enligt enkäten Hälsa i skolan äter betydligt färre Sibboungdomar **skollunch** dagligen än ungdomarna i Finland i genomsnitt. Kommunens Kostservice har vidtagit åtgärder för att göra skollunchen smakligare, och resultaten av Kostservicens kundenkät om skolbespisningen 2024 har förbättrats (bilaga 7 och 8).

Särskild uppmärksamhet har fästs vid **elevernas frånvaron**. Varje grundskola i Sibbo följer upp antalet frånvaron, och alla skolor använder praxisen Åtgärder vid elevens frånvaro. Under höstterminen 2024 hade 20 lågstadieelever över 100 timmar frånvaro. 32 högstadieelever hade över 100 timmar frånvaro.

Strukturella **bakgrundsfaktorer i välfärden** (t.ex. familjen får långvarigt utkomststöd, låginkomstgrad för barn och trångboende) hos barn, ungdomar och barnfamiljer är allmänt taget på en betydligt bättre nivå i Sibbo än genomsnittet i hela landet, men ändå har speciellt högstadieelever och gymnasiestuderanden mer ångest, använder mer rusmedel och upplever oftare våld hemma än i jämförelseområdena. Antalet personer i åldern 18–24 år som löper risk för utslagning har ökat. År 2023 löpte cirka en sjättedel av åldersgruppen risk för utslagning, det vill säga studerade inte, arbetade inte eller gjorde inte bevarings- eller civiltjänst. Andelen personer i åldern 17–24 år som saknar utbildning minskade en aning i slutet av fullmäktigeperioden. Däremot började ungdomsarbetslösheten växa.

Yrkespersonerna lyfter fram kommunens goda hobby- och utbildningsmöjligheter samt Sibbo kommuns socioekonomiska faktorer som stöder barns och ungdomars välfärd. Å andra sidan avgränsar långa avstånd och bristfällig kollektivtrafik hobbymöjligheter för barn och ungdomar som bor i glesbygden. Ökad användning av sociala medier och ökad skärmtid anses ha försämrat barns och ungdomars välfärd. Under de senaste åren har psykisk ohälsa (bl.a. ångest, stress och problem med ork) ökat speciellt bland yngre tonåringar och ungdomar. Ungdomarna behöver allt oftare diskussionshjälp och stöd till hantering av vardagen, men tjänsterna räcker inte till att svara på behovet. Användningen av rusmedel har ökat, och allt yngre barn använder rusmedel.

Ungdomsfullmäktige anser att speciellt idrottsmöjligheterna i Sibbo, mångsidiga idrottsföreningar och skolornas samhällspedagoger är bra. Även ungdomsfullmäktige konstaterar att ungdomarna mår allt sämre. Enligt deras erfarenhet har gemenskapsandan försämrats. Köerna till speciellt elevvården upplevs vara långa, och även denna uppfattning höjer tröskeln för ungdomarna att kontakta tjänsterna. Tjänster, verksamhet och evenemang för barn och ungdomar borde kommuniceras således att informationen når målgruppen.

Enligt **Sibbo kommuns enkät om välbefinnande** var 18–29 åriga svarare nöjda med livet som en helhet och deras förmåga att klara av svårigheter är i regel bra. Enligt enkäten var unga vuxna nöjda med antalet nära vänner, men å andra sidan var upplevelsen om närheten till familjen och andra närstående sämre.

Centrala indikatorer för välfärd hos barn, ungdomar och barnfamiljer

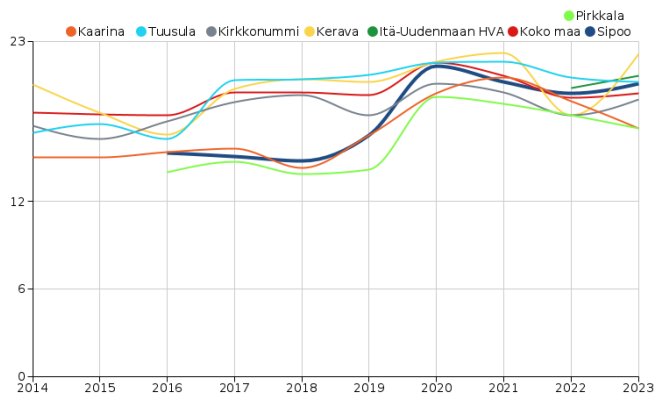

Bild 17. Förekomst av övervikt (inkl. fetma) (%) bland 2–6-åringar.

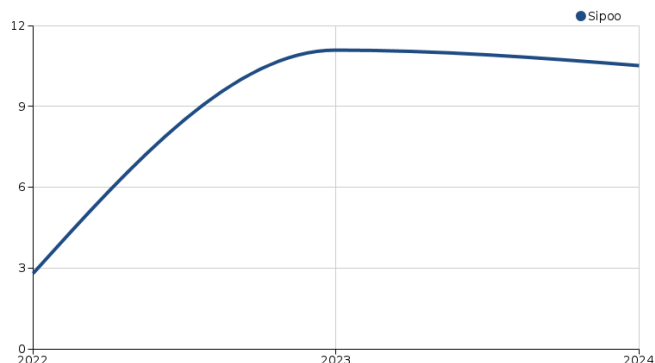

Bild 18. Andelen inaktiv verksamhet, % av vaken tid inom småbarnspedagogiken

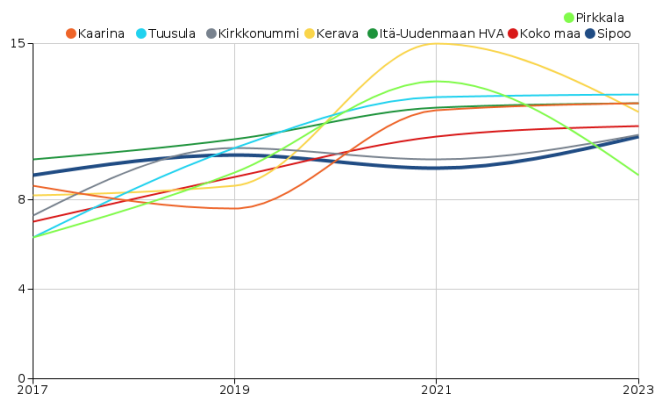

Bild 19. Upplever sitt hälsotillstånd som medelmåttigt eller svagt, % av eleverna i årskurs 4 och 5.

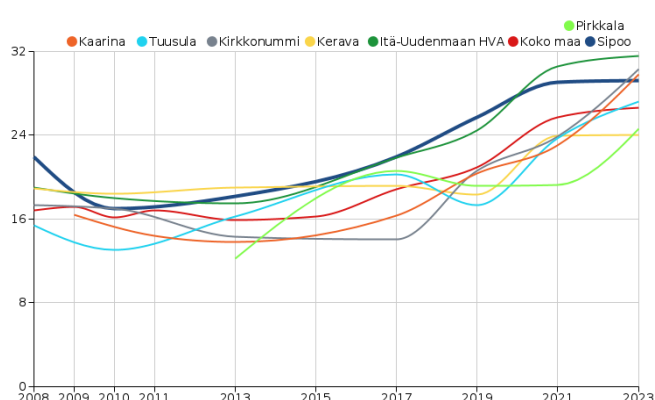

Bild 20. Upplever sitt hälsotillstånd som medelmåttigt eller svagt, % av eleverna i årskurs 8 och 9.

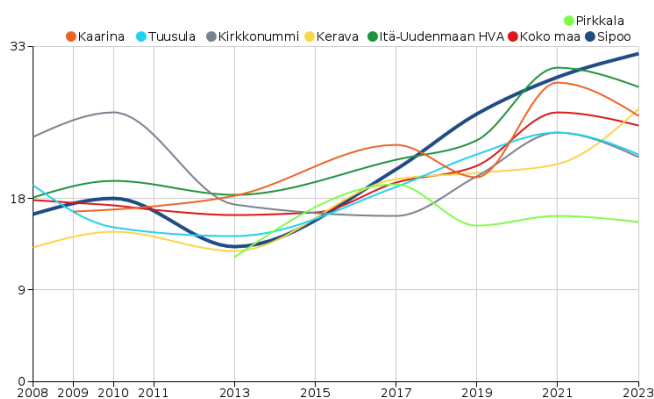

Bild 21. Upplever sitt hälsotillstånd som medelmåttigt eller svagt, % av gymnasieeleverna i årskurs 1 och 2.

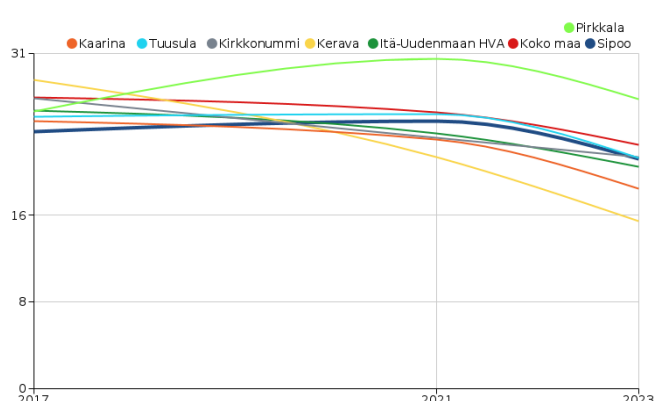

Bild 22. Har upplevt stark positiv psykisk hälsa under de senaste två veckorna, % av eleverna i årskurs 8 och 9.

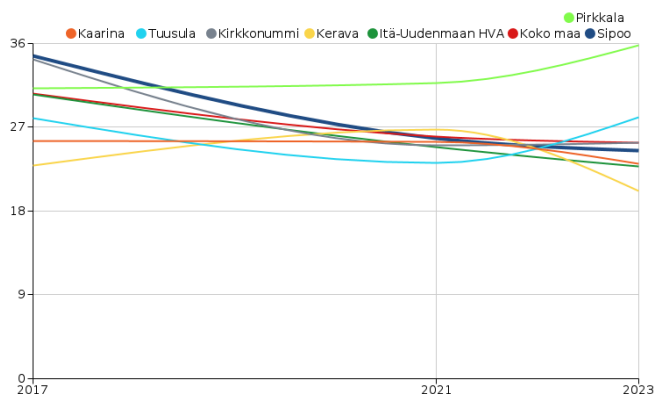

Bild 23. Har upplevt stark positiv psykisk hälsa under de senaste två veckorna, % av gymnasieeleverna i årskurs 1 och 2.

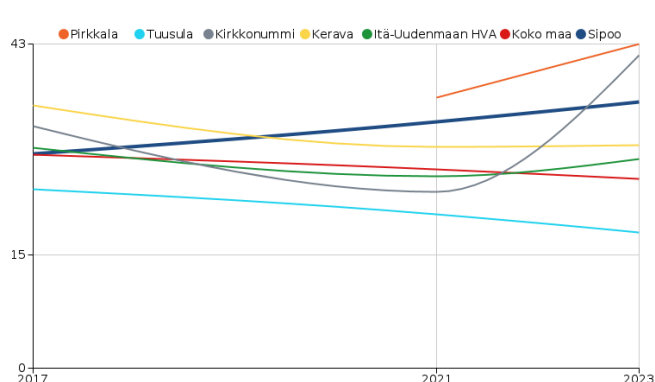

Bild 24. Har upplevt stark positiv psykisk hälsa under de senaste två veckorna, % av gymnasieeleverna i årskurs 1 och 2.

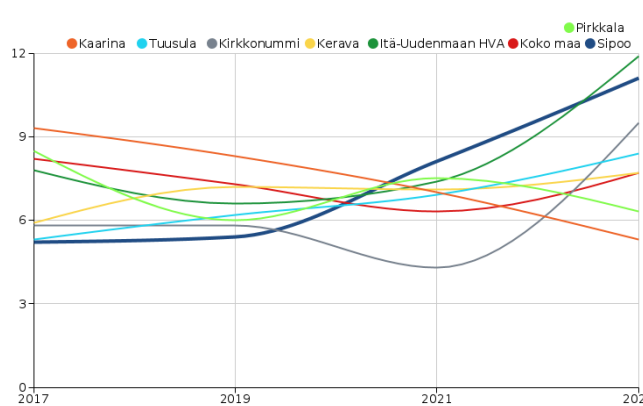

Bild 25. Oroväckande användning av rusmedel eller tobaks- och nikotinprodukter eller hasardspel, % av eleverna i årskurs 8 och 9.

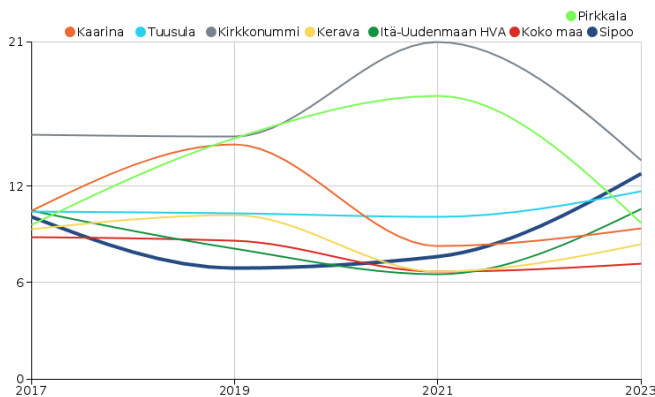

Bild 26. Oroväckande användning av rusmedel eller tobaks- och nikotinprodukter eller hasardspel, % av gymnasieeleverna i årskurs 1 och 2.

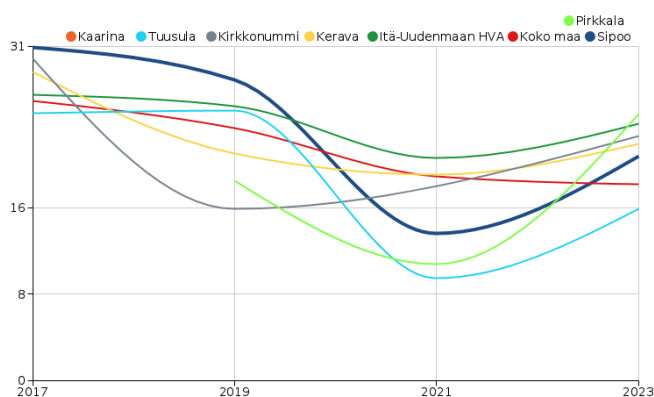

Bild 27. Oroväckande användning av rusmedel eller tobaks- och nikotinprodukter eller penningsspel, % av 1:a och 2:a årets studerande vid yrkesläroanstalter.

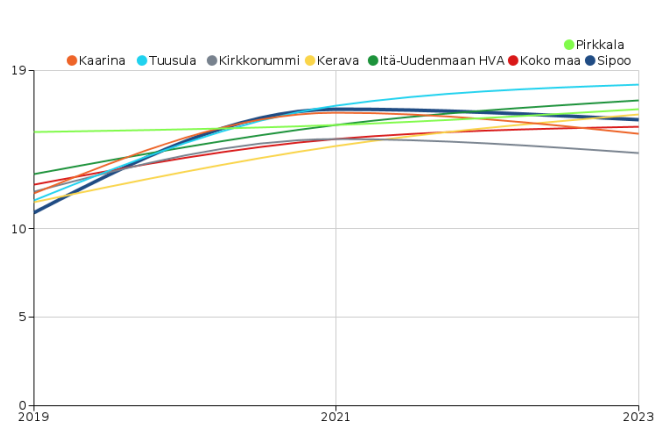

Bild 28. Har upplevt fysiskt våld av föräldrar eller andra vårdande vuxna under året, % av eleverna i årskurs 4 och 5.

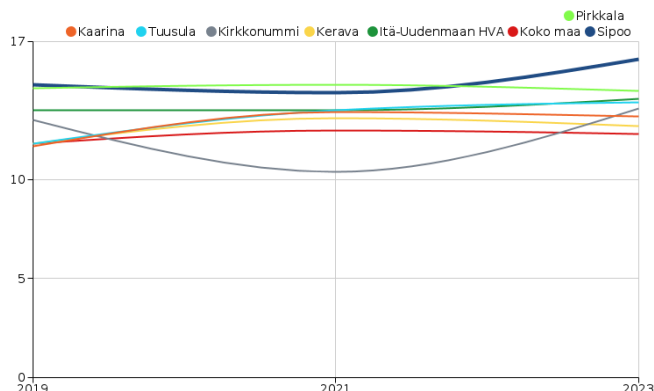

Bild 29. Har upplevt fysiskt våld av föräldrar eller andra vårdande vuxna under året, % av eleverna i årskurs 8 och 9.

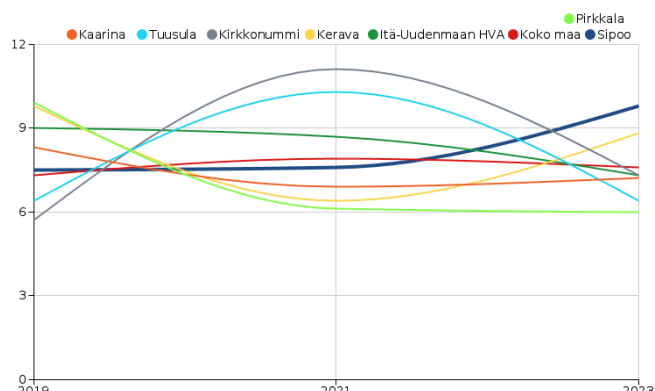

Bild 30. Har upplevt fysiskt våld av föräldrar eller andra vårdande vuxna under året, % av gymnasieeleverna i årskurs 1 och 2.

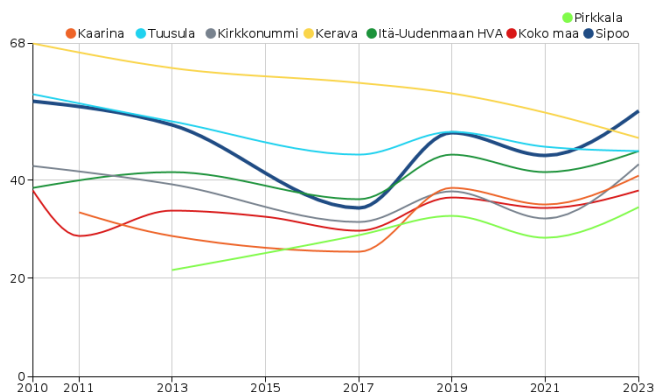

Bild 31. Äter inte skollunch dagligen, % av eleverna i årskurs 8 och 9.

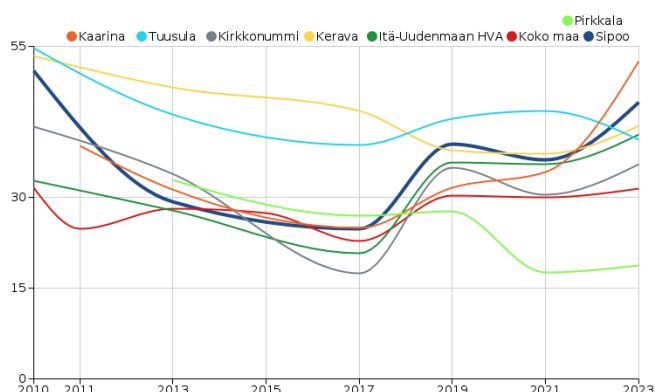

Bild 32. Äter inte skollunch dagligen, % av gymnasieeleverna i årskurs 1 och 2.

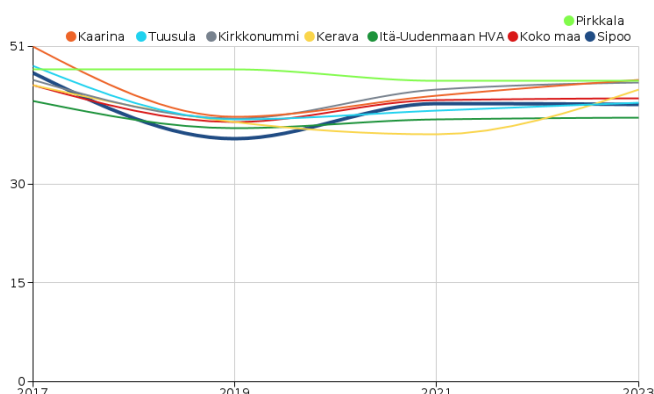

Bild 33. Motionerar åtminstone i en timme varje dag, % av eleverna i årskurs 4 och 5.

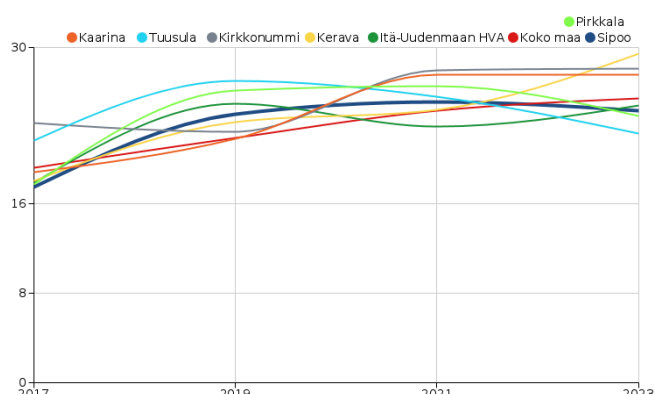

Bild 34. Motionerar åtminstone i en timme varje dag, % av eleverna i årskurs 8 och 9.

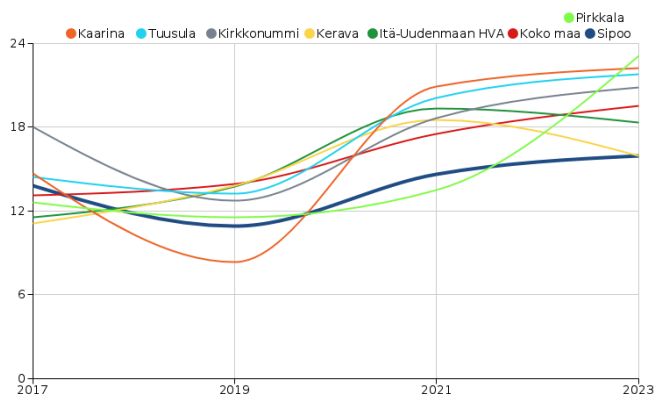

Bild 35. Motionerar åtminstone i en timme varje dag, % av gymnasieeleverna i årskurs 1 och 2.

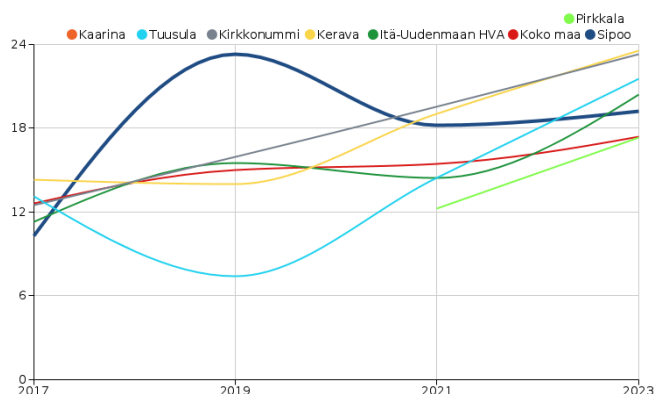

Bild 36. Motionerar åtminstone i en timme varje dag, % av 1:a och 2:a årets studerande vid yrkesläroanstalter.

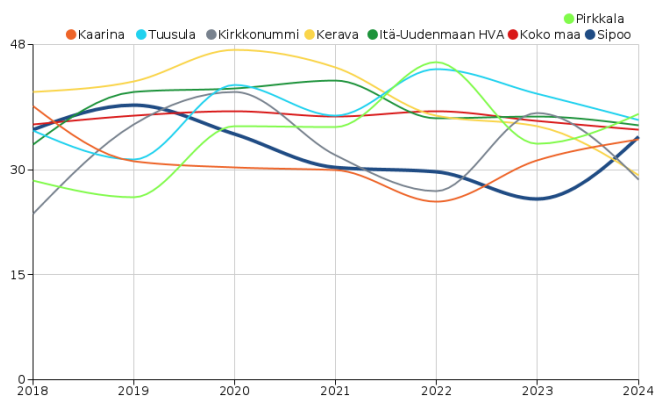

Bild 37. Fysisk funktionsförmåga hos barn och ungdomar (MOVE!-mätning), % av eleverna i årskurs 8 och 5 som har svag fysisk funktionsförmåga.

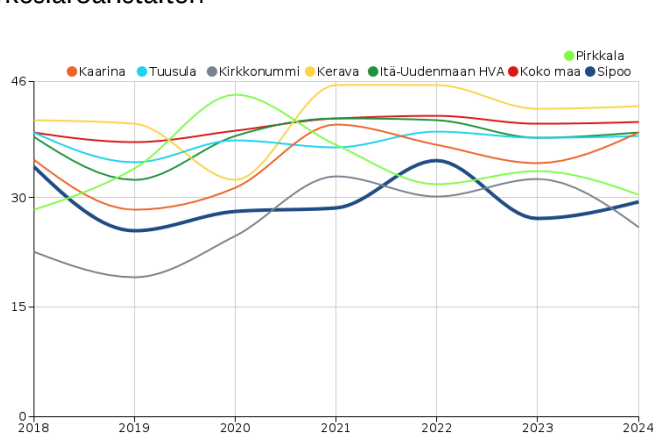

Bild 38. Fysisk funktionsförmåga hos barn och ungdomar (MOVE!-mätning), % av eleverna i årskurs 8 och 8 som har svag fysisk funktionsförmåga.

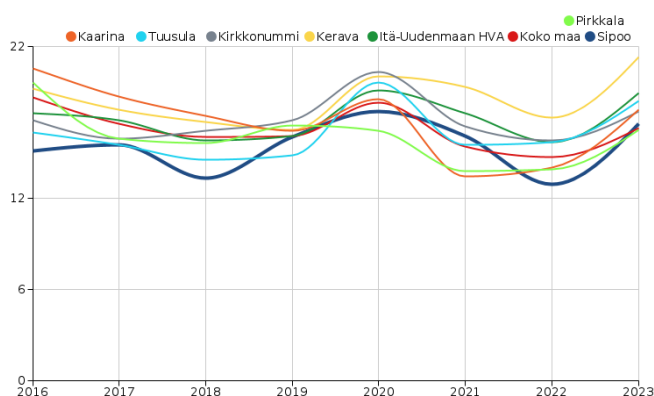

Bild 39. 18–24-åringar med risk för utslagning (som inte arbetar, studerar eller gör beväringstjänst), % av motsvarande åldersgrupp.

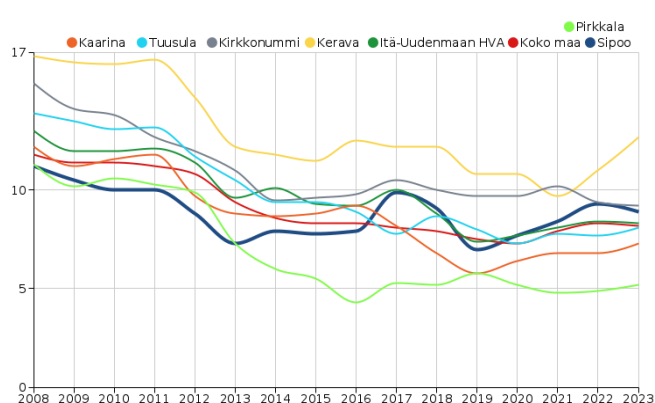

Bild 40. 17–24-åringar som saknar utbildning, % av befolkningen i samma ålder.

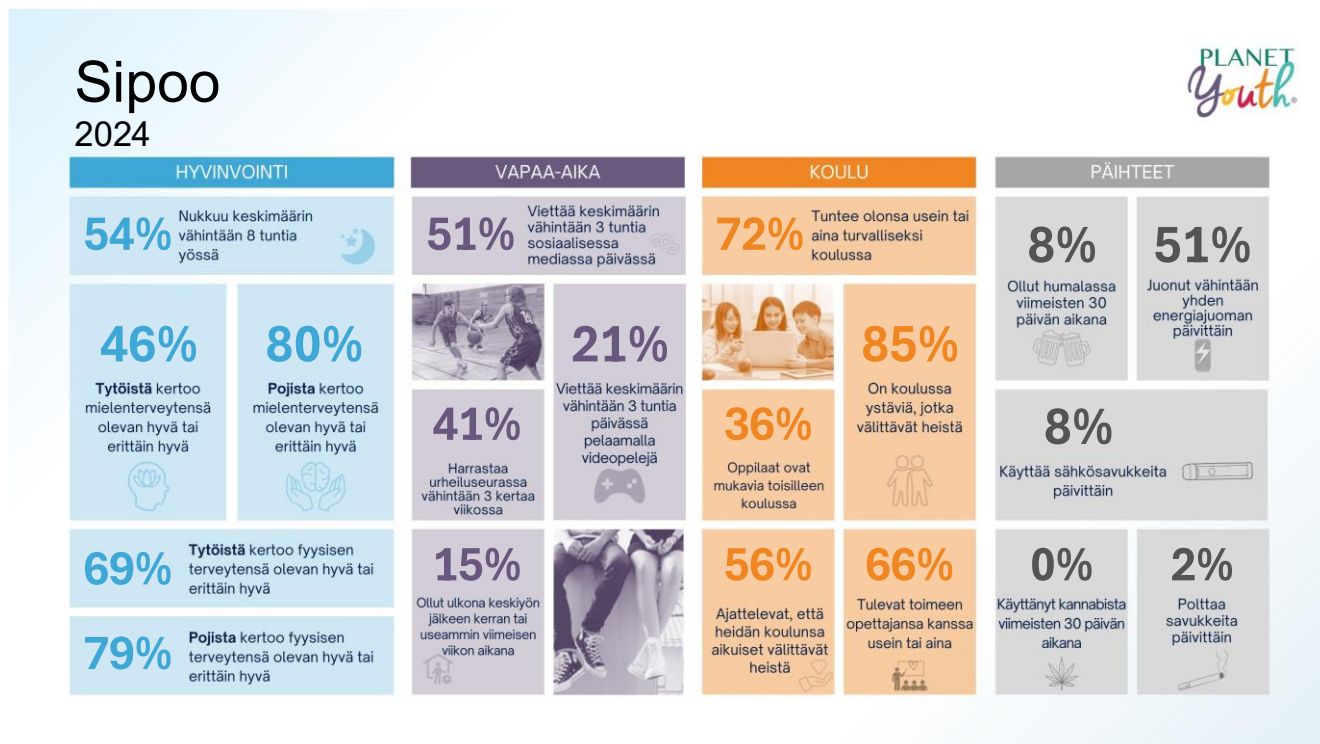

Bild 41. Planet Youth-enkätens centrala resultat om välfärd, fritid, skolgång och användning av rusmedel hos eleverna i årskurs 8 och 9.

Tjänster för barn, ungdomar och familjer

I beskrivningen av nuläget inom tjänsterna för barn och ungdomar (bilaga 3) beskrivs kommunens tjänster som riktas till barn och ungdomar, de verksamhetssätt som används samt arbetet vid kontaktytorna mellan välfärdsområdet och kommunen. Dessutom granskas Sibbo kommuns verksamhet enligt Unicefs indikatorer Barnvänlig kommun. Avsikten är att använda beskrivningen av nuläget i utveckling av tjänsterna och barnens rättigheter inom kommunens strukturer.

Styrkor och utvecklingsobjekt har identifierats inom tjänsterna för barn och ungdomar. En styrka är att barnen och ungdomarna bemöts respektfullt i vardagen. Deras tankar beaktas i planeringen av verksamheten. Kommunikation om tjänsterna identifierades som ett utvecklingsobjekt, som även ungdomsfullmäktige lyfte fram. Andra identifierade utvecklingsobjekt är barnvänlig insamling av respons, systematiskt delaktiggörande av barn och ungdomar samt kommunens interna strukturer för samarbete. Å andra sidan upplevdes samarbetet även som en styrka. Flera sektorer eller serviceområden upplevde att de samarbetar bra men att samarbetet inte nödvändigtvis är regelbundet och systematiskt, och då kan det lätt glömmas då strukturerna saknas.

Bedömningen av **indikatorerna för erkännandet Barnvänlig kommun** medförde konkreta utvecklingsobjekt och å andra sidan kunde man lyfta fram det som redan fungerar bra i tjänsterna. Ungdomsfullmäktiges åsikter om tjänsterna för barn och ungdomar samt om indikatorerna anses vara värdefulla, och de beaktas i utveckling av tjänsterna och verksamheten för barn och ungdomar.

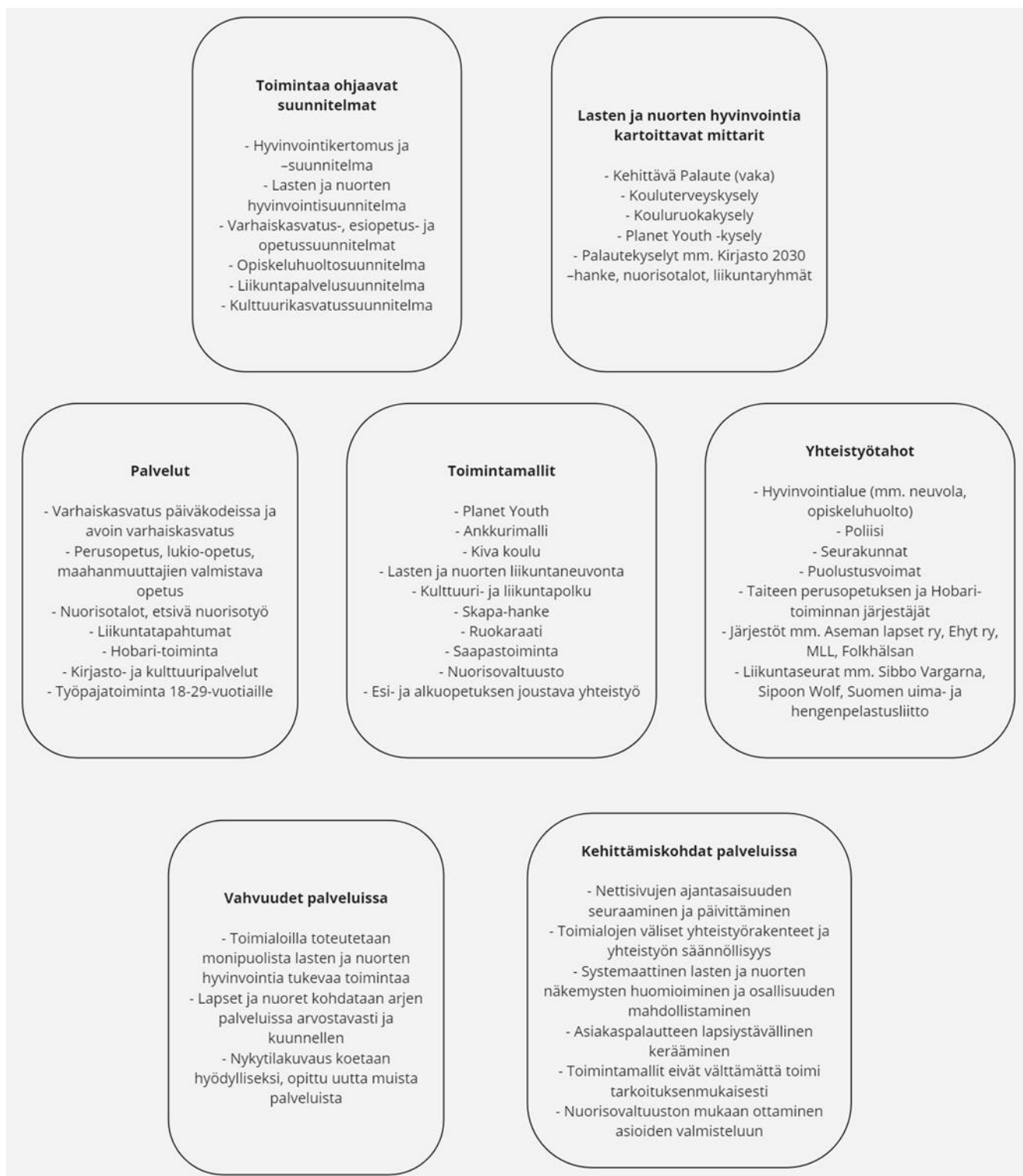

Bild 42. Sammanfattning av beskrivningen av nuläget inom tjänsterna för barn och ungdomar.

Tabell 1. De indikatorer som valdes utgående från UNICEF:s modell Barnvänlig kommun och som beskriver genomförandet av barnens rättigheter i kommunens verksamhet på skalan 1–4.

TEMA 1: Barnets rättigheter i kommunens strukturer
INDIKATORN: Kommunstrategin innehåller ett mål om att barnets rättigheter och barnvänligheten genomförs. NULÄGET I SIBBO: NIVÅ 2.
INDIKATORN: Barnets rättigheter (speciellt jämlikhet, delaktighet, barnets bästa, rätt till liv och utveckling) ingår i de handlingar, program och planer som är centrala för barnen och som styr hela kommunen (den omfattande välfärdsberättelsen, välfärdsplanen, välfärdsplanen för barn och unga, integrationsplanen, delaktighets- och interaktionsplan, läroanstaltens och småbarnspedagogikens verksamhetsställens jämställdhets- och likabehandlingsplan, kommunens operativa jämställdhets- och likabehandlingsplaner (som inte gäller personalen)). NULÄGET I SIBBO: NIVÅ 2.
INDIKATORN: Kommunens kommunikation främjar att barnets rättigheter syns och genomförs. NULÄGET I SIBBO: NIVÅ 2. UNGDOMSFULLMÄKTIGES BEDÖMNING NIVÅ 1.
TEMA 2: Likabehandling
INDIKATORN: Kommunen allokerar resurser eller särskilt stöd till utsatta barn. NULÄGET I SIBBO: NIVÅ 3.
INDIKATORN: Kommunen säkerställer att varje barn (även de som kommer från familjer med låg inkomst och barn med funktionsnedsättning) har möjlighet till hobbyer och meningsfull fritid. NULÄGET I SIBBO: NIVÅ 3.
TEMA 3: Barnets bästa
INDIKATORN: Barnet som en individ: Kommunen har tydliga riktlinjer för hur barnets bästa tas primärt i beaktande för att genomföra det systematiskt. Barnets bästa bedöms av en grupp av behöriga yrkespersoner. NULÄGET I SIBBO: NIVÅ 2.
INDIKATORN: Barnen som en grupp: Bedömningar av konsekvenser för barn görs i kommunen systematiskt. NULÄGET I SIBBO: NIVÅ 1.
TEMA 4: Rätt till liv och utveckling
INDIKATORN: I tjänster som är inriktade till barn förebyggs mobbning och främjas gemenskapsandan. Därtill främjas barnens emotionella och sociala färdigheter i barnens uppväxtmiljöer. NULÄGET I SIBBO: NIVÅ 2. UNGDOMSFULLMÄKTIGES BEDÖMNING NIVÅ 2.
INDIKATORN: Kommunens lokaler och fysiska/byggda miljö stöder barnens hälsa, välfärd och rörlighet. NULÄGET I SIBBO: NIVÅ 3.
TEMA 5: Delaktighet
INDIKATORN: Kommunen ser till att delaktighet genomförs i barnens vardagliga uppväxtmiljöer. Främjande av delaktighet är en styrande verksamhetsprincip för de som arbetar bland barn och ungdomar. NULÄGET I SIBBO: NIVÅ 2.
INDIKATORN: Kommunen har ett aktivt ungdomsfullmäktige som sammanträder regelbundet, studerandekårens styrelser och barnparlamentet, som har möjligheter att påverka kommunens verksamhet och beslutsfattande. NULÄGET I SIBBO: NIVÅ 2. UNGDOMSFULLMÄKTIGES BEDÖMNING NIVÅ 1.
INDIKATORN: Insamlingen av respons på kommunens tjänster är barnvänlig, regelbunden och systematisk. NULÄGET I SIBBO: NIVÅ 3.

Yrkespersoners syner på barns, ungdomars och barnfamiljers välfärd

Barns och ungdomars välfärd kartlades genom att samla in observationer av yrkespersoner som arbetar med barn och ungdomar. Svaren mottogs av Sibbo kommuns småbarnspedagogik, Ungdomstjänster, Bibliotekstjänster, Idrottstjänster och Sysselsättningstjänster, skolorna, Sibbo institut, Östra Nylands välfärdsområdes social- och hälsovårdstjänster och MLL Sipoon yhdistys.

Styrkor inom barns och ungdomars välfärd och tjänsterna för barn och ungdomar:

- **Hobbymöjligheter:** Kommunen har mångsidiga hobbymöjligheter, och många ungdomar är medlemmar i en idrottsförening.
- **Kommunens tjänster:** Kommunens tjänster för ungdomar är förmånliga eller avgiftsfria. Kommunen ordnar avgiftsfri motionsrådgivning för barn och ungdomar och avgiftsfria motionsgrupper för barn och ungdomar med särskilda behov. Antalet besökare i motionssalen har ökat. Biblioteken och skolorna samarbetar tätt. Skolorna har samhällspedagoger som stöder barn och ungdomar. Sibbo har goda utbildningsmöjligheter.
- **Delaktiggörande:** Sibbo kommun satsar på barns och ungdomars delaktighet. Att uppmuntra barn och ungdomar till att delta och uttrycka sin åsikt ger upplevelse av att de blir hörda och kan påverka saker.
- **Familjernas roll:** Barnfamiljer utöver hobbyer tillsammans, barnen får stöd i hemläxor och skolgång. Vanligen är båda föräldrarna aktiva. Sibbofamiljernas socioekonomiska läge är över lag gott.

Utmaningar inom barns och ungdomars välfärd:

- **Levnadsvanor och rusmedel:** Användningen av rusmedel har ökat.
- **Utmaningar inom psykisk hälsa och ork:** Under de senaste åren har vi sett en tydlig ökning av utmaningar inom psykisk hälsa, speciellt bland yngre tonåringar och ungdomar. Detta syns i ökad ångest och stress och ökade svårigheter med ork. Långa skolresor kan belasta den unga, försvåra skolgång och på detta sätt öka på frånvaron. Utmaningar med livshantering och sociala färdigheter har ökat. Ungdomarna behöver allt oftare diskussionshjälp och stöd till hantering av vardag, men tjänsterna räcker inte till att svara på behovet.
- **Sociala medier och spelande:** Ökad digital verksamhet (bl.a. sociala medier, online-spelande) försämrar barns och ungdomars välfärd. De kan öka på bland annat mobbning, känslan av utanförskap och brist på tillräcklig sömn. Föräldrarna har det svårt att begränsa spelandet och skärmtiden.
- **Ensamhet och social gemenskap:** Allt fler barn och ungdomar upplever ensamhet, vilket kan delvis bero på att tiden som de tillbringar på nätet har ökat. Riktiga sociala möten ska stödjas. Ungdomarna saknar social gemenskap och trygga mötesplatser utan prestationsångest.
- **Inläring och arbetslivsfärdigheter:** Utmaningar som berör lärande har ökat, och ungdomarnas arbetslivsfärdigheter är bristfälliga. Antalet ungdomar som löper risk för utslagning har ökat.
- **Kommunens tjänster:** Ungdomarna hittar till kommunens idrottstjänster mer sällan än de vuxna, och det finns inte tillräckligt med motionsgrupper med låg tröskel. Det finns ingen simhall. Långa avstånd och begränsad kollektivtrafik försvårar utövning av hobbyer. Biblioteket når unga vuxna dåligt efter den grundläggande utbildningen. Det finns stort behov av förebyggande tjänster som stöder delaktighet, skapar mötesplatser och strävar efter att nå de ungdomar som löper risk för att bli utanför studier eller arbetslivet.

Ungdomsfullmäktiges observationer av barns och ungdomars välfärd

Ungdomsfullmäktige behandlade barns och ungdomars välfärd vid sitt möte i november 2024. Till följande beskrivs ungdomsfullmäktiges observationer av barns och ungdomars välfärd. De identifierade utmaningarna i tjänsterna kan återspegla brist på tjänster eller brister i kommunikation och informationsförmedling, när information om olika tjänster inte når målgrupperna.

Ungdomsfullmäktiges åsikter bifogas till den omfattande välfärdsberättelsen och säkerhetsrapporten i sin helhet (bilaga 12). Till den omfattande välfärdsberättelsen och säkerhetsrapporten bifogas även en sammanställning av workshoppen som ordnades vid ungdomsfullmäktiges samarbetsseminarium i augusti 2024 (bilaga 13).

***Styrkor** inom barns och ungdomars välfärd och tjänsterna för barn och ungdomar:*

- **Naturen och närheten till naturen som Sibbos särdrag**
- **Sibbo kommuns tjänster:** Goda idrottsmöjligheter, speciellt skridskobana och skidspår. Skolornas samhällspedagoger stöder ungdomarna. Utbildningsmöjligheterna anses vara goda. Mångsidiga föreningar och organisationer.

***Utmaningar** inom barns och ungdomars välfärd och tjänsterna för barn och ungdomar:*

- **Levnadsvanor och rusmedel:** Ungdomarna mår allt sämre. Våld och användning av rusmedel har ökat, och allt yngre barn använder rusmedel.
- **Mobbning och social gemenskap:** Den sociala gemenskapen upplevs ha försämrats eller saknas till och med helt. Nätmobbning är vanligare, och skolornas verksamhetsmodeller för att förebygga mobbning upplevs inte hjälpa.
- **Kommunens tjänster:** Det finns inga hobbymöjligheter med låg tröskel eller nybörjargrupper för ungdomar över 15 år. Det finns ingen simhall. Informationen om tjänster och evenemang för barn och ungdomar når inte ungdomarna. Ungdomarna, ungdomsfullmäktige och elevkårernas styrelser ska tas med i planeringen av tjänsterna redan från början.
- **Välfärdsområdets social- och hälsovårdstjänster:** Köerna till speciellt elev- och studerandevårdens tjänster och mentalvårdstjänster upplevs vara långa, och ungdomarna känner inte yrkespersonerna inom elev- och studerandevården. Detta höjer tröskeln för att ta kontakt.

3.3.3 Personer i arbetsför ålder

Välfärden hos personer i arbetsför ålder

Det finns betydligt färre uppgifter om välfärden hos personer i arbetsför ålder än om barns och ungdomars välfärd. Därför kan man inte dra långsiktiga slutsatser om välfärden hos personer i arbetsför ålder.

Enligt [invaliditetsindexet](#) är Sibbobornas **arbetsförmåga** bättre än i Sibbos jämförelsekommuner. Antalet personer i åldern 25–64 år som får sjukdagpenning eller sjukdagpenning på grund av psykisk ohälsa är en aning mindre än i landet i genomsnitt. Indikatorerna beskriver långa sjukfrånvaron. Att utmaningarna inom psykisk hälsa hos personer i arbetsför ålder har ökat syns också i Sibbo. År 2023 fick cirka tre procent av Sibbobor i åldern 25–64 år sjukdagpenning på grund av psykisk ohälsa. Andelen är 2,5 gånger större än år 2015.

År 2024 var andelen **arbetslösa** 7,1 procent av arbetskraften i Sibbo, vilket är mindre än i hela landet i genomsnitt (10,8 %). Strukturarbetslösheten hos personer i åldern 15–64 år var 2,8 procent, vilket är betydligt lägre än i hela landet i genomsnitt (4,5 %). Strukturarbetslösheten avser gruppen av svårssysselsatta personer som rör sig mellan arbetslöshet, arbetskraftspolitiska tjänster och korta anställningsförhållanden och som har svårigheter att få arbete på den öppna arbetsmarknaden.

Även **yrkespersonernas observationer** betonar Sibbos goda förutsättningar för arbetsliv: sysselsättningsgraden och -läget är i regel goda och kompetensnivån hög. Sibbos läge strax intill huvudstadsregionen möjliggör ett stort pendlingsområde. Å andra sidan lyfter yrkespersonerna fram observationer om svår sysselsättning och försvagad utkomst. Kommunens idrottstjänsters goda idrottsanläggningar, mångsidiga verksamhet och motionsrådgivning till vuxna stöder fysisk aktivitet hos personer i arbetsför ålder. Även kommunens övriga fritidstjänster stöder välfärden, men det är delvis svårt att nå personer i arbetsför ålder.

Bland de som svarade på **Sibbo kommuns enkät om välbefinnande** var personer i åldern 30–49 år till flera delar missnöjda med de delområden som kartlades med enkäten. Resultaten var svaga i bland annat den upplevda självkänslan, utvecklingen av egna styrkor, sociala förhållanden och ork i vardagen. Resultaten kan förklaras av att åldersgruppen lever i de så kallade småbarnsåren. Däremot var 50–64-åringar som svarade på enkäten nöjda med antalet närstående och familjeförhållanden samt mycket nöjda med orken i vardagen. Denna åldersgrupp fick de bästa resultaten i nöjdhet med livet som en helhet.

Yrkespersoners observationer av välfärden hos personer i arbetsför ålder

Välfärden hos personer i arbetsför ålder kartlades genom att samla in observationer av yrkespersoner som arbetar med åldersgruppen. Svaren mottogs av Sibbo kommuns Idrottstjänster, Bibliotekstjänster, Sysselsättningstjänster och Sibbo institut samt Östra Nylands välfärdsområdes social- och hälsovårdstjänster.

***Styrkor** inom välfärden hos personer i arbetsför ålder:*

- **Arbetslivets krav:** I Sibbo är sysselsättningsgraden och -läget goda, kompetensnivån hög och arbetsförmågan bra. Arbetsmarknaden är välkänd i en liten kommun. Sibbos läge möjliggör ett stort pendlingsområde. Trafikförbindelserna till huvudstadsregionen är goda i tätorterna och längs huvudvägarna.
- **Kommunens idrottstjänster:** Fungerande idrottsanläggningar, mångsidig verksamhet och mångsidiga evenemang samt förmånliga priser stöder de vuxnas fysiska aktivitet. Motionsrådgivning för vuxna har ordnats sedan år 2018. De vuxna kan söka sig till rådgivningen själv eller med en remiss från välfärdsområdets hälsovård. När motionsrådgivningen tar slut erbjuds klienten stöd till att fortsätta motionera aktivt på egen hand eller i en grupp (bl.a. Idrottstjänsternas och Sibbo Instituts grupper, Östra Nylands välfärdsområdes Verkkopuntari-grupp).
- **Kommunens övriga tjänster:** Sibbo har en mångsidig och avgiftsfri produktion av utställningar och kulturtillställningar. Biblioteket erbjuder material, lokaler och redskap för studier och arbete. Sibbo Institut och Enter ry ordnar digital rådgivning som ett samarbete.

***Utmaningar** inom välfärden hos personer i arbetsför ålder:*

- **Utmaningar inom sysselsättning och utkomst:** Det har blivit svårare att få sysselsättning. Det är speciellt svårt för långtidsarbetslösa att få sysselsättning, och hälsoproblem påverkar

arbetsförmågan. De arbetslösas ekonomiska situation möjliggör inte deltagande i avgiftsbelagda kurser. Tecken på att problem med utkomsten har ökat har identifierats inom flera olika tjänster.

- **Kommunens tjänster:** Utbudet av idrottstjänsterna till personer i arbetsför ålder upplevs vara för litet. Motionsrådgivningen har inte ännu fått ordinarie finansiering. Utmaningar inom motionsrådgivningen är brist på tid och motivation hos personer i arbetsför ålder och att få dem att använda tjänsterna. Sibbo institut får respons på att personen i arbetsför ålder inte hinner delta i kurserna.

De centrala indikatorerna för välfärden hos personer i arbetsför ålder

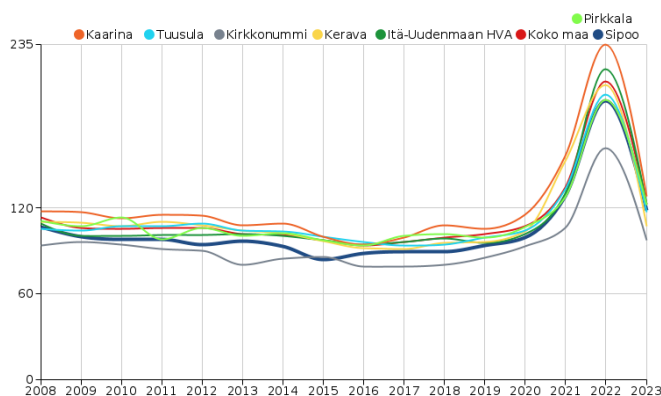

Bild 43. 25–64-åringar som får sjukdagpenning / 1 000 personer i samma ålder.

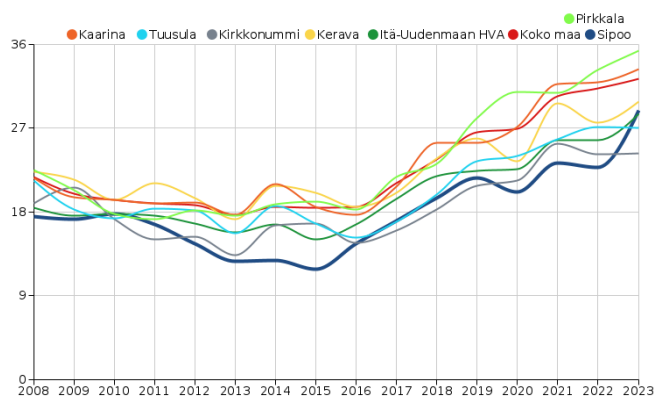

Bild 44. 25–64-åringar som får sjukdagpenning på grund av psykisk ohälsa / 1 000 personer i samma ålder.

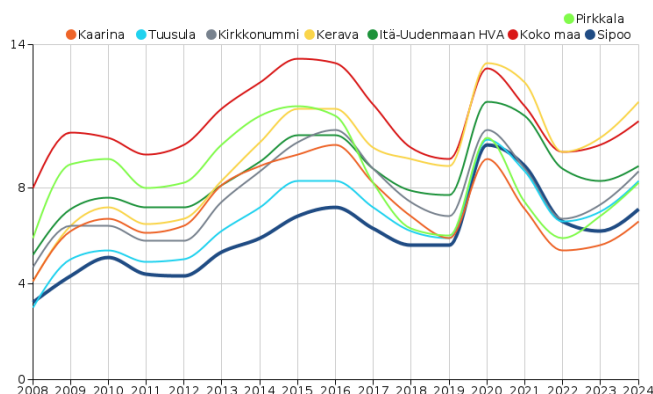

Bild 45. Andelen arbetslösa av arbetskraften, %.

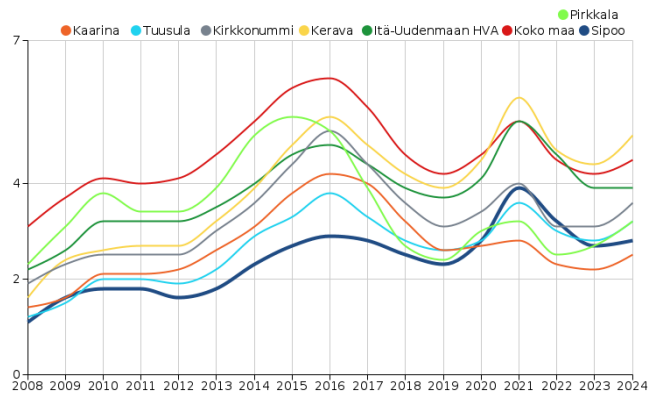

Bild 46. Svårsysselsatta (strukturarbetslöshet), % av personer i åldern 15–64 år

3.3.4 De äldre

De äldres välfärd

Även i Sibbo **åldras befolkningen**, trots att ändringen inte är lika stor som annanstans i Finland. År 2023 hade nästan en femtedel (18,6 %) av Sibboborna fyllt 65 år. År 2040 prognostiseras andelen vara nästan en fjärdedel (23,8 %). Särskilt andelen personer som fyllt 75 år förväntas växa.

När befolkningen åldras framhävs behovet av stöd för de äldres aktivitet både som kommunens tjänster och som stöd till föreningarnas verksamhet. I och med den åldrande befolkningen ökar även behovet av tillgängligt och framkomligt boende närmare stödnätverk och stödtjänster. Tillgänglighetens roll betonas även i offentliga utrymmen och organisationernas lokaler.

Det är sannolikt att största delen av de äldre Sibboborna mår relativt bra. Sibboborna som fyllt 65 år har betydligt mindre vårdperioder relaterade till att de har ramlat eller fallit i förhållande till genomsnittet i den motsvarande åldersgruppen i hela landet. Indikatorn beskriver de äldres hälsa och funktionsförmåga. Det som försvårar upprätthållandet av de äldres hälsa och funktionsförmåga är att utmaningarna inom välfärden eventuellt anhopas sig till vissa äldre personer som kan även vara svåra att nå.

Yrkespersoner lyft fram goda tjänster för de äldre, men å andra sidan svarar tjänsterna inte alltid på behoven. Långa avstånd till tjänster eller svaga digitala färdigheter kan äventyra åtkomsten till tjänsterna. Den åldrande befolkningen och deltagarnas försvagade funktionsförmåga syns redan nu i idrottstjänsterna.

Äldrerådet lyfter fram byarnas sociala gemenskap och föreningar men också att flera äldre personer lider av ensamhet. Kommunens kultur- och fritidstjänster stöder de äldres välfärd. Det finns utmaningar inom tjänsternas framkomlighet och tillgänglighet. De äldre kan ha svårigheter att använda digitala tjänster.

Enligt resultaten av **Sibbo kommuns enkät om välbefinnande** har de som fyllt 75 år goda förhållanden till familjen och de närstående, men lite vänner. Hög ålder var förknippad med sämre förmåga att klara av utmaningar och sämre upplevelse av utveckling av egna styrkor. Detta återspeglas i behovet av stöd till de äldres aktivitet och funktionsförmåga. Ju äldre de som svarade på enkäten var, desto mer nöjda var de med deras ekonomi.

De centrala indikatorerna för de äldres välfärd

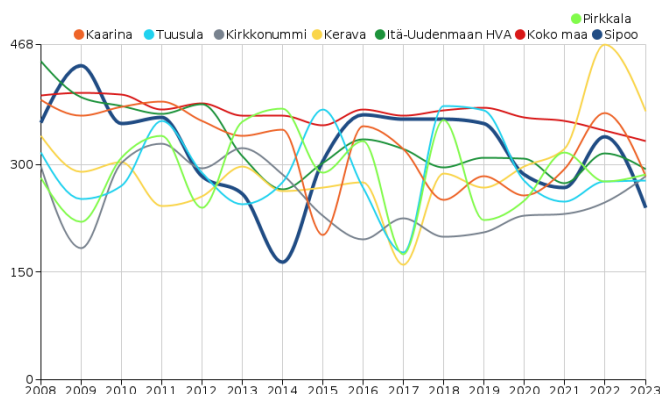

Bild 47. Vårdperioder relaterade till att personer som fyllt 65 år ramlar eller faller / 10 000 personer i samma ålder.

Yrkespersoners syn på de äldres välfärd

De äldres välfärd kartlades genom att samla in observationer av yrkespersoner som arbetar med åldersgruppen. Svaren mottogs av Sibbo kommuns Idrottstjänster, Bibliotekstjänster och Sibbo institut.

Styrkor inom de äldres välfärd:

- **De äldres funktionsförmåga:** De äldre är i huvudsak aktiva, i bra skick och villiga att lära sig nya saker, såsom digitala färdigheter. De äldre i Sibbo har bättre digitala färdigheter än de äldre i genomsnitt.
- **Gemenskapen:** Många av de äldre har ofta ett starkt stödnätverk. Många deltar aktivt i föreningar. Föreningar och andra hobbygrupper ordnar egna evenemang i till exempel biblioteken.
- **Kommunens tjänster:** De äldre i Sibbo använder idrottstjänster och -anläggningar aktivt. Egna idrottskurser och Sibbo instituts kurser har ordnats för de äldre. Satsningar på de äldres styrketräning har synts i kommunens motionssal. Biblioteken, Sibbo institut och Enter ry erbjuder digital rådgivning till de äldre. De äldre använder bibliotekstjänsterna aktivt, och bibliotekets hemtjänst levererar material hem till de äldre. En del av kulturevenemangen är avgiftsfria.

Utmaningar inom de äldres välfärd:

- **De äldres andel av befolkningen ökar även i Sibbo.**
- **Motion:** Det är svårt för de äldre att röra sig ute när det är mörkt och/eller halt. Det behövs flera ledda utflykter till fots, trots att Idrottstjänsterna redan ordnar dem. Idrottstjänsterna har upptäckt att deltagarna är äldre och i sämre skick än förr.
- **Gemenskapen:** De äldre behöver mötesplatser och aktiviteter med den egna åldersgruppen. De äldre behöver mötesplatser där de kan möta och diskutera med andra i samma ålder.
- **Kommunens tjänster:** Önskemålen och tjänsterna möter inte alltid: till exempel invånarna ber om digital rådgivning hela tiden men deltar inte i rådgivningstillställningar. Långa avstånd till tjänsterna och svaga digitala färdigheter kan försämra tjänsternas tillgänglighet. Alla lokaler är inte tillgängliga. Det är svårt att nå ensamma äldre personer samt nya pensionärer eller kommuninvånare.

Äldrerådets åsikter om de äldres välfärd

Äldrerådet behandlade de äldres välfärd vid sitt möte i november 2024. Till följande beskrivs äldrerådets åsikter om de äldres välfärd. De identifierade utmaningarna i tjänsterna kan återspegla brist på tjänster eller brister i kommunikation och informationsförmedling, när information om olika tjänster inte når målgrupperna.

Äldrerådets åsikter bifogas till den omfattande välfärdsberättelsen och säkerhetsrapporten i sin helhet (bilaga 12).

Styrkor inom de äldres välfärd:

- **Gemenskapen:** Byarna har en stark social gemenskap. Det finns flera föreningar i kommunen som man kan bli medlem i.
- **Förutsättningar för välfärd:** Många äldre personer har en relativt bra ekonomisk situation. Mobiltelefonen ger trygghet, om man kan använda den.
- **De äldres delaktighet:** Kommunens myndigheter begär äldrerådet om utlåtanden i ärenden gällande planering oftare än förr. Kommuninvånarna har möjlighet att ta ställning till planeringen tidigare och oftare än förr vid offentliga diskussionsmöten.
- **Kommunens tjänster:** Sibbo institut ordnar flera kurser som är riktade till de äldre. Kommunens bibliotek i Nickby och Söderkulla når de äldre. Kommunens webbplats utvecklas, även om det ibland är svårt att hitta information.

- **Välfärdsområdets social- och hälsovårdstjänster:** Välfärdsområdet har flera boendeenheter i Sibbo, som ger trygghet då den äldre inte längre klarar sig själv i det egna hemmet. Hemsjukhus och hemvård anses fungera bra.

Utmaningar inom de äldres välfärd:

- **Gemenskapen:** Många äldre personer lider av ensamhet.
- **Tjänsternas tillgänglighet:** Det är svårt att ta sig till tjänster eller olika tillställningar om man bor utanför tätorternas centrum och inte har en bil. Det finns inte alltid kollektivtrafik och resorna kan inte betalas med kontanter. Tillgängligheten har inte alltid beaktats och tjänsterna ordnas inte alltid på det egna modersmålet. Det är svårt för flera äldre personer att använda digitala tjänster. Många äldre personer vet inte var de kan få hjälp i problemsituationer.
- **Kommunens tjänster:** Enligt äldre rådets erfarenheter är det svårt för Sibbo institut att få lokaler som motsvarar verksamhetens behov och kurserna kräver minst åtta deltagare, vilket begränsar verksamheten. Det är svårare att ordna boende för de äldre än förr. Det är svårt för de äldre att ta del av den elektroniska kommunikationen.
- **Välfärdsområdets social- och hälsovårdstjänster:** Det är svårt att kontakta välfärdsområdets tjänster. Vården och tjänsterna är inte tillräckliga.

3.4 Säkerhet

Den omfattande välfärdsberättelsen och säkerhetsrapporten innehåller en sammanställning av **de mest centrala riksomfattande indikatorerna om befolkningens säkerhet**. De utvalda indikatorerna beskriver våld och brottslighet, olycksfall och olyckor, trygg livsmiljö och grundorsaker till säkerhetsrisker. Det lönar sig att satsa på förebyggande av säkerhetsproblem med tanke på besparingar i ekonomin och välfärds- och hälsofrämjande arbetet.

Enligt indikatorerna ser situationen med brottsligheten i Sibbo att vara bättre än i hela landet i genomsnitt och i största delen av jämförelseområdena. Brott i anknytning till rusmedel som kommit till polisens kännedom är en aning vanligare i Sibbo i förhållande till invånarantalet än brott mot egendom eller brott mot liv och hälsa.

Enligt enkäten Hälsa i skolan hade betydligt många barn och ungdomar i Sibbo upplevt fysiskt våld av föräldrar eller andra vårdande vuxna under det senaste året: 16,2 procent av eleverna i årskurs 4 och 5, 16,1 procent av eleverna i årskurs 8 och 9 och 36,9 procent av gymnasiestuderandena i årskurs 1 och 2. Andelen högstadieelever och gymnasiestuderanden var större än i något av jämförelseområdena. Med fysiskt våld avses i detta sammanhang att gripa tag således att det gör ont, knuffa eller ruska argt, lugga, smäcka, slå med knytnäven eller ett föremål, sparka eller på annat sätt orsaka fysisk skada. Under det senaste året hade cirka var tionde elever i årskurs 8 och 9 upplevt sexuellt våld. 6,1 procent av studeranden i årskurs 1 och 2 i gymnasiet hade upplevt sexuellt våld. Mobbning bland högstadieelever och gymnasiestuderande har ökat under fullmäktigeperioden.

Antalet trafikolyckor som leder till funktionsnedsättning eller dödsfall har minskat under fullmäktigeperioden. I Sibbo fick 106 personer en funktionsnedsättning i en trafikolycka år 2021, när den motsvarande siffran var 76 personer år 2023. Inga trafikolyckor ledde till dödsfall.

Indikatorerna som beskriver grundorsakerna till säkerhetsproblem visar att situationen i Sibbo är i huvudsak bra: endast 0,6 procent av barnfamiljerna har fått långvarigt utkomststöd och ungdomsarbetslösheten är

lägre än i något av jämförelseområdena. Däremot var antalet 17–24-åringar som saknar utbildning större i Sibbo än genomsnittet i hela landet.

De som svarade på **Sibbo kommuns enkät om välbefinnande** var i regel nöjda med säkerheten i deras boendemiljö. Åtta procent av svararna var missnöjda med säkerheten i sin boendemiljö. De svarare som bor i glesbygden, skärgården och byarna var mycket nöjda med säkerheten. De svarare som bor i Tallmo och Söderkulla var mest missnöjda med säkerheten. Enkätens resultat kan tolkas således att det finns fler störningsfaktorer som påverkar säkerheten i tätorterna. De som bor i glesbygden känner sig ofta otrygga på grund av de längre avstånd, men detta fenomen syns inte i resultaten av enkäten om välbefinnande. Trots att enkäten inte genomfördes med ett sannolikhetsurval och resultaten kan således inte generaliseras för hela befolkningen i Sibbo, kan de dock ge riktgivande uppgifter om Sibbobornas upplevda säkerhet.

Användning av rusmedel i Sibbo

Användning av rusmedel påverkar säkerheten i livsmiljön. Det finns endast knapphändigt med data om användning av rusmedel i hela befolkningen. Försäljning av alkoholdrycker per invånare (100 % alkohol, liter / antalet personer som fyllt 18 år) är en aning längre i Sibbo än i hela landet i genomsnitt. Under åren 2020–2021 såldes mer alkoholdrycker i förhållande till invånarantalet, vilket kan förklaras med coronatiden. I hela Finland observerades att under den tid då coronarestriktionerna var i kraft köptes mer alkohol men totalkonsumtionen av alkohol sjönk i och med begränsningarna för restauranger.

I förhållande till invånarantalet var antalet berusade personer som tas i förvar samt antalet personer som misstänks för brott under rusmedelspåverkan lägre i Sibbo än i hela landet i genomsnitt. Antalet rattfyllerier som kommit till polisens kännedom var lika mycket i förhållande till invånarantalet som i Finland i genomsnitt. Enligt enkäten Hälsa i skolan 2023 hade en förälders överkonsumtion av alkohol orsakat olägenheter för cirka fem procent av eleverna i årskurs 8 och 9 och studerandena i årskurs 1 och 2 i gymnasiet. Andelen är en aning lägre än i hela landet i genomsnitt.

Koordinatorn för förebyggande rusmedelsarbete träffade Sibboaktörer i maj–september 2024. Utgående från diskussionerna med yrkespersoner skapades en lägesbild över användningen av rusmedel i Sibbo. Lägesbilden är enhetlig med riksomfattande fenomen: de äldres missbruksproblem har ökat, och ungdomarna använder ofta e-cigarett och nikotinpåsar.

Det har skett ändringar i användningen av rusmedel bland barn i grundskoleåldern. Användningen av vape, dvs. e-cigarett, har ökat. Användningen av snus och nikotinpåsar är allt vanligare i skolorna. Vape säljs åt allt yngre barn på skolans område, vilket även lyfter fram oro över skolans säkerhet. Ungdomstjänsternas oro växer över en allt vanligare användning av lustgas och vape. Antalet tomma lustgasflaskor på skolornas gårdsområden har ökat, vilket tyder på att ungdomarna använder rusmedel i allt större och eventuellt farlig utsträckning. Föräldrarnas ovetskap eller likgiltighet för ungdomarnas användning av vape lyfter fram behovet av att öka på information och diskussion om riskerna förknippade med användning av rusmedel.

Inom de äldres hemvård har alkoholkonsumtionen, speciellt bland kvinnor, väckt oro. En del av anhöriga möjliggör alkoholkonsumtionen genom att ge den äldre alkohol, vilket kan återspegla en tolerant attityd mot och godkännande av alkoholkonsumtion. Å andra sidan har rökning och hasardspel inte kommit fram i diskussionerna, vilket tyder på att alkoholkonsumtionen är den största anledningen till bekymmer i de äldres användning av rusmedel.

Användningen av rusmedel syns inte i Invandrantjänsterna. Detta kan tyda på klientens kulturella och religiösa faktorer samt levnadsvanor som skyddar mot användning av rusmedel. Narkotikaproblem bland

minderåriga invandrare, som lyftes fram tidigare, syns inte lägre i kommunens tjänster. Detta kan bero på ändringar i användningen av narkotika och lyckade interventioner.

Centrala indikatorer för säkerheten

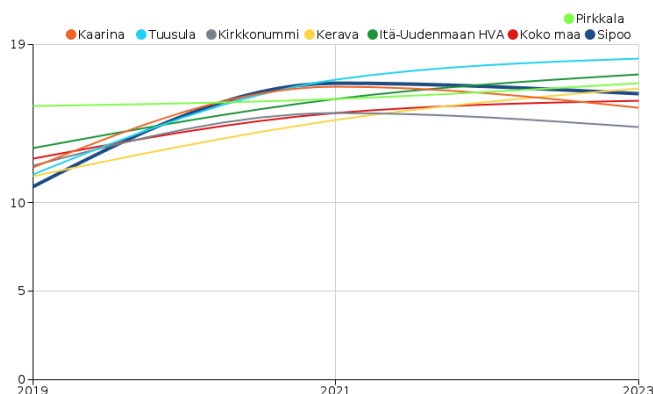

Bild 48. Har upplevt fysiskt våld av föräldrar eller andra vårdande vuxna under året, % av eleverna i årskurs 4 och 5.

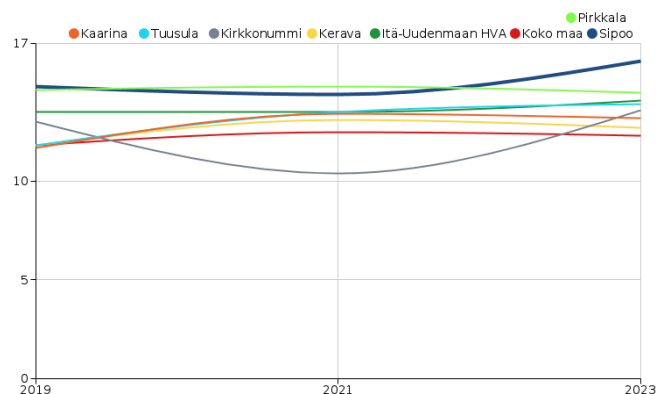

Bild 49. Har upplevt fysiskt våld av föräldrar eller andra vårdande vuxna under året, % av eleverna i årskurs 8 och 9.

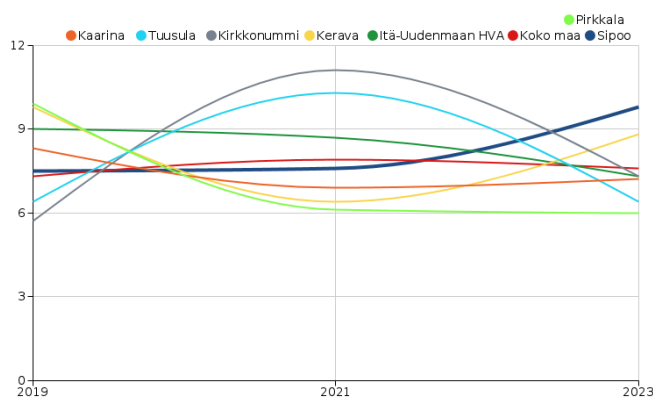

Bild 50. Har upplevt fysiskt våld av föräldrar eller andra vårdande vuxna under året, % av gymnasieeleverna i årskurs 1 och 2.

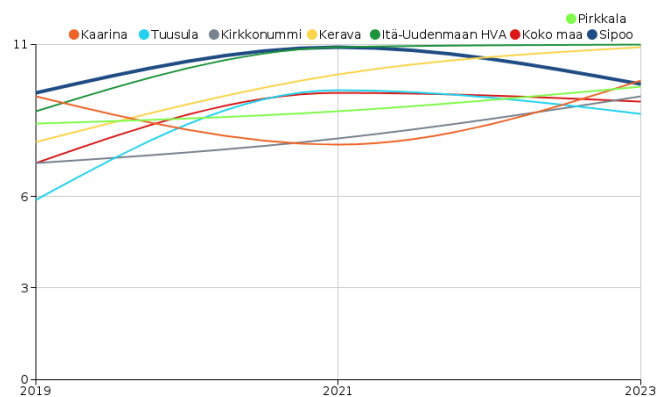

Bild 51. Andelen elever i åk 8 och 9 som har upplevt sexuellt våld under året, %.

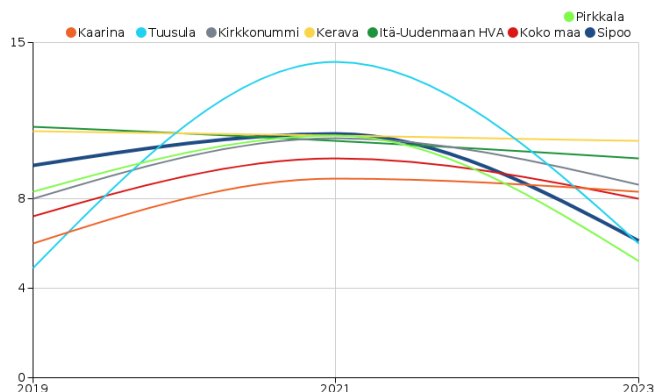

Bild 52. Andelen gymnasieelever i åk 1 och 2 som inte äter skollunch dagligen, %.

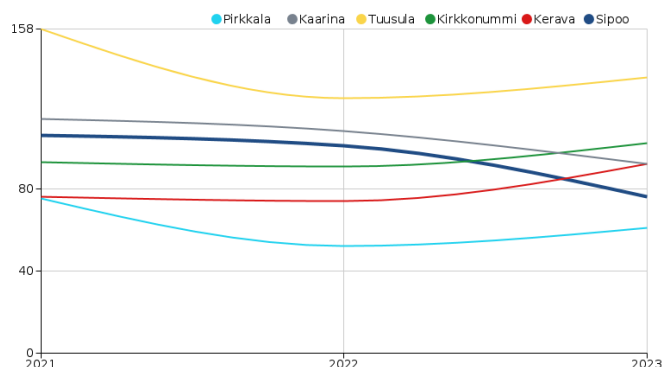

Bild 53. Antalet personer som har fått funktionsnedsättning eller dött i en trafikolycka.

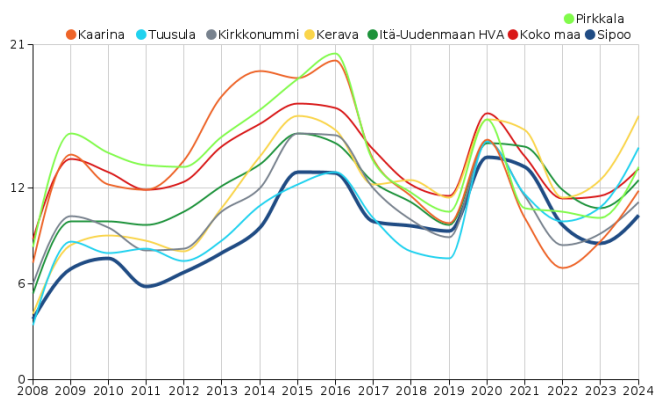

Bild 54. Ungdomsarbetslösa, % av arbetskraft i åldern 18–24 år.

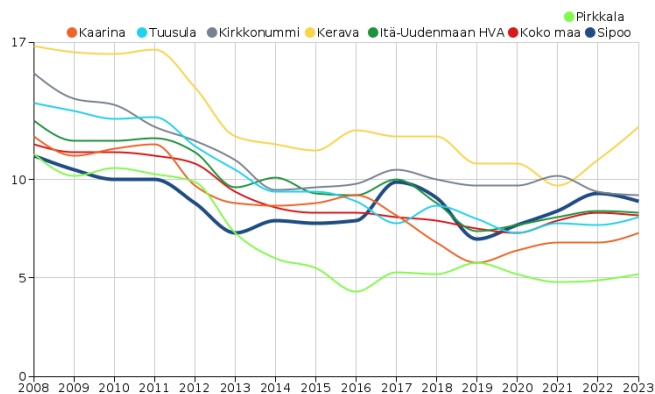

Bild 55. 17–24-åringar som saknar utbildning, % av befolkningen i samma ålder.

Centrala indikatorer för användning av rusmedel

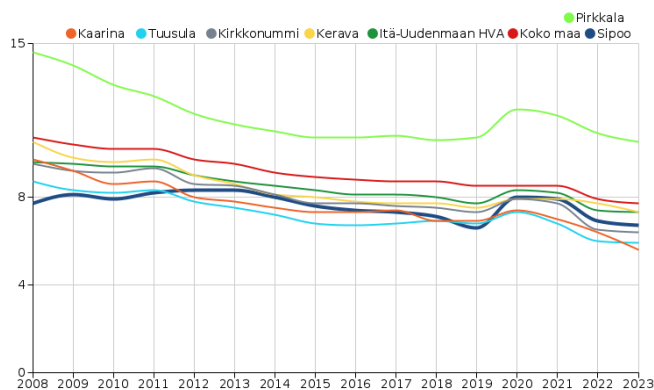

Bild 56. Försäljning av alkoholdrycker, 100 %
alkohol, liter / antalet personer som fyllt 18 år.

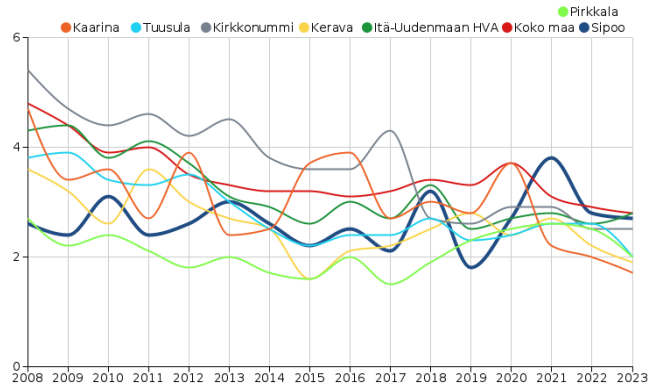

Bild 57. Rattfyllierier som kommit till polisens
kännedom / 1 000 invånare.

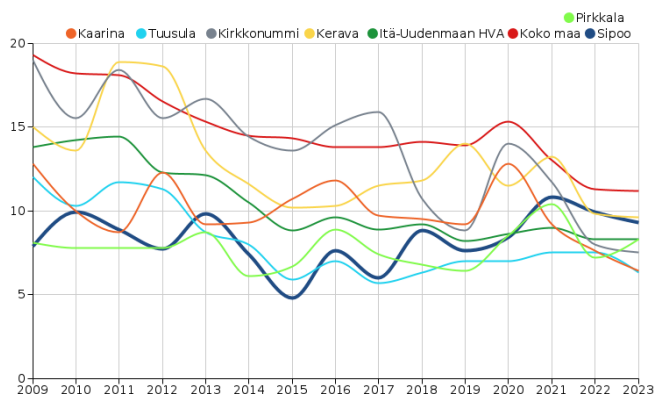

Bild 58. Antalet personer som misstänks för brott
under rusmedelspåverkan / 1 000 invånare.

3.5 HYTE-koefficienten dvs. tilläggsdelen till statsandelen för främjande av välfärd och hälsa

[Tillägget till statsandelen för främjande av välfärd och hälsa, dvs. HYTE-koefficienten](#), är ett incitament, vilket innebär att storleken på statsandelen för kommunerna delvis bestäms av det välfärds- och hälsofrämjande arbete som de utför. Den används för att säkerställa kommunernas aktiva verksamhet för att främja invånarnas välfärd och hälsa även efter social- och hälsovårdsreformen. Incitamentet har tagits i bruk början av år 2023.

Storleken på tilläggsdelen bestäms baserat på **processindikatorer** och **resultatindikatorer**. Processindikatorerna som beskriver verksamheten beskriver kommunens välfärds- och hälsofrämjande arbete. Resultatindikatorerna mäter förändringen i befolkningens välfärd och hälsa.

År 2024 var statsandelens tilläggsdel baserad på HYTE-koefficienten **408 800** euro i Sibbo. De skalade poängen för HYTE-koefficienten i Sibbo var 58 på en skala från 0 till 100. Tilläggsdelen till statsandelen för främjande av välfärd och hälsa som betalas enligt HYTE-koefficienten var mindre i förhållande till invånarantalet än i något av jämförelseområdena. I framtiden kan Sibbo kommun eventuellt beviljas en större statsandel för främjande av välfärd och hälsa, om kommunen satsar på planmässigt och systematiskt arbete inom främjande av välfärd och hälsa.

Medeltalet för processindikatorerna i Sibbo var 61 på en skala från 0 till 100. Det finns stort utrymme för förbättring av processindikatorerna inom alla delområden (kommunledning, idrott och motion, grundläggande utbildning, kultur). Poängen var de sämsta bland jämförelseområdena. Poängen för processindikatorerna baserar sig på TEAviisaris senaste datainsamlingar (se kapitel 2.2 Hälsofrämjande verksamhet TEAviisari), med vilka kartläggs kommunernas strukturer och praxis för främjande av hälsa.

Medeltalet för resultatindikatorerna i Sibbo var 55 på en skala från 0 till 100. Resultatindikatorns poäng var bättre i Sibbo än i de flesta jämförelseområden, men det finns också utrymme för förbättring. Resultatindikatorn ska förbättras speciellt när det gäller andelen 17–24-åringar som saknar utbildning samt andelen 25–64-åringar som får långvarigt utkomststöd.

Tabell 2. HYTE-koefficient, på skalan 0–100.

Kommun	2021	2022	2023	2024
Sibbo	58	57	59	58
Kervo	66	74	73	63
Kyrkslätt	54	47	62	65
S:t Karins	63	66	66	67
Tusby	69	72	73	67
Birkala	74	74	79	75

Tabell 3. HYTE-koefficient, euro/invånare.

Kommun	2021	2022	2023	2024
Sibbo	16,4	16,3	16,8	17,5
Kervo	18,8	21	20,9	18,9
Kyrkslätt	15,3	13,3	17,7	19,5
S:t Karins	17,8	18,6	18,7	20,0
Tusby	19,6	20,3	20,7	20,0
Birkala	21	20,9	22,4	22,4

Tabell 4. Processindikatorn i HYTE-koefficienten år 2024, på skalan 0–100.

Kommunledning	Sibbo	Hela landet
I kommunens budget och ekonomiplan fastställs mätare för budgetåret för att följa upp uppnåendet av målen i främjandet av befolkningens välfärd och hälsa.	100	82
Utvärderingsberättelsen av kommunens revisionsnämnd utvärderar uppnåendet av kommunens mål inom välfärd och hälsa under fullmäktigeperioden.	0	57
Kommunen har en särskilt utsedd expert, planerare eller liknande som samordnar välfärds- och hälsofrämjande arbete.	100	95
Invånarråd och forum anlitas vid planering och utveckling av kommunens tjänster.	100	87
Motion och idrott	Sibbo	Hela landet
Barn och ungdomars fysiska aktivitet rapporteras årligen i kommunens välfärdsberättelse eller motsvarande berättelse.	0	76
Kommunen sammankallar regelbundet ett gemensamt möte med idrottssällskap och föreningar.	100	89
I kommunen ordnas grupper med fysisk aktivitet, som riktar sig till barn och ungdomar som inte deltar i idrottsföreningsverksamhet.	100	92
De tjänsteinnehavare som ansvarar för främjande av motion deltar i organens förhandsbedömning av verkningarna.	100	60
En tväradministrativ arbetsgrupp behandlar främjande av motion och idrott i kommunen.	0	91
Grundskola	Sibbo	Hela landet
Granskning av främjandet av hälsan och säkerheten i skolmiljön samt främjandet av skolgemenskapens välfärd.	85	91
Skolan har långa raster med fysisk aktivitet.	74	66
Skolan följer Statens näringsdelegations rekommendationer för skolmåltider vid anordnandet av skolluncher och mellanmål.	4	7
Kultur	Sibbo	Hela landet
Kommunen sänker tröskeln för deltagande i kultur.	0	20

Resultatindikatorerna i HYTE-koefficienten

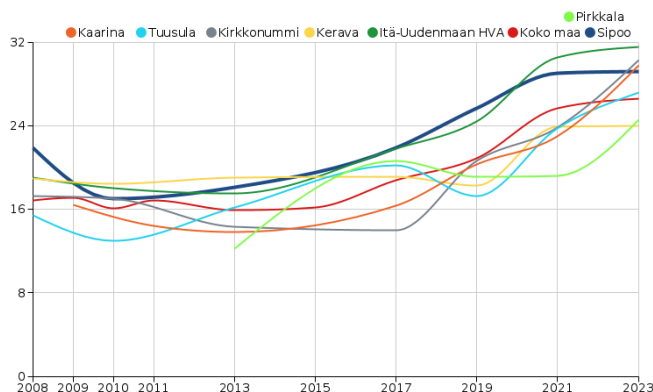

Bild 59. Andelen elever i åk 8 och 9 som upplever sitt hälsotillstånd som medelmåttigt eller dåligt, %.

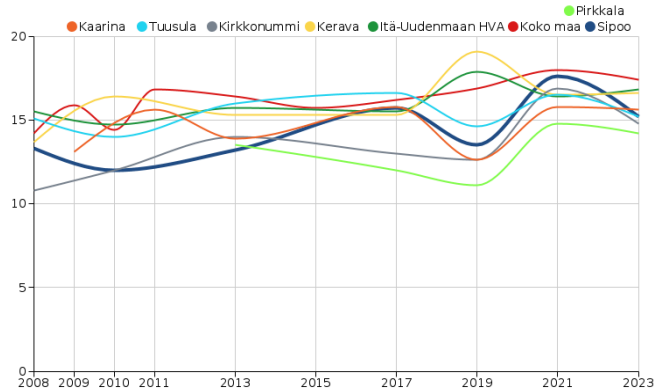

Bild 60. Övervikt, % av eleverna i åk 8 och 9.

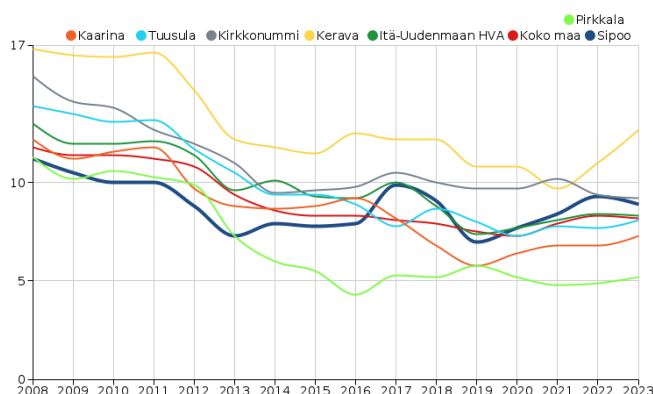

Bild 61. 17–24-åringar som saknar utbildning, % av befolkningen i samma ålder.

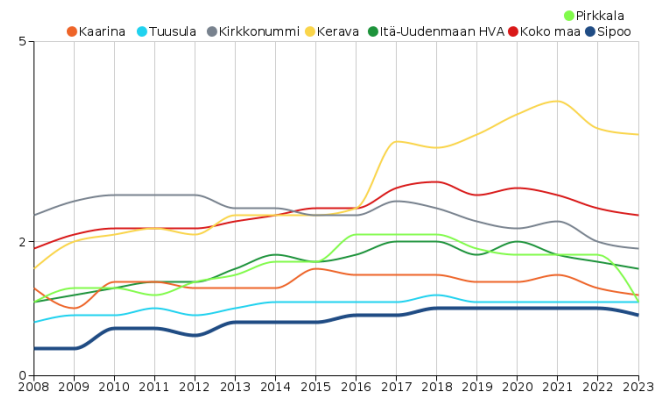

Bild 62. 25–65-åringar som fått långvarigt utkomststöd, % av befolkningen i samma ålder.

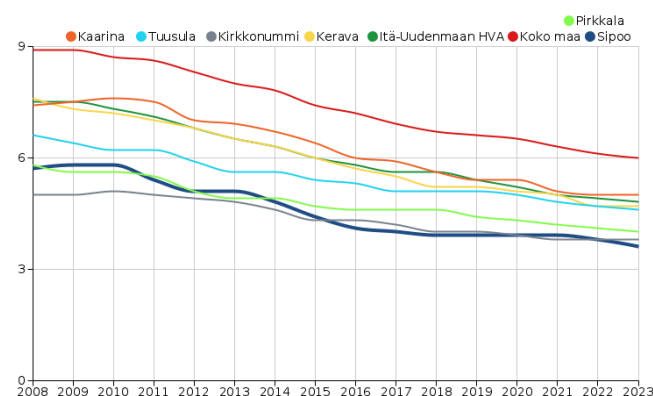

Bild 63. 25–64-åringar som får invalidpension, % av befolkningen i samma ålder.

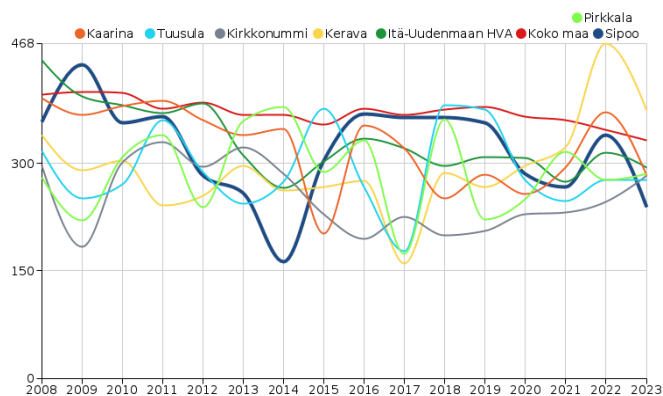

Bild 64. Vårdperioder relaterade till att personer som fyllt 65 år ramlar eller faller / 10 000 personer i samma ålder.

4 Åtgärder för främjande av välfärd och hälsa under fullmäktigeperioden

I detta kapitel beskrivs Sibbo kommuns åtgärder för främjande av välfärd och hälsa under den innevarande fullmäktigeperioden.

I kapitel 4.1 granskas de välfärds mål som Sibbo kommuns strategi och den omfattande välfärdsberättelsen och välfärdsplanen ställde upp för fullmäktigeperioden 2021–2025. Kapitel 4.2 innehåller en sammanställning av andra regionala och kommunala planer och program som har stött kommunens välfärds- och hälsofrämjande arbete under fullmäktigeperioden. I kapitel 4.3 rapporteras kommunens åtgärder för främjande av välfärd och hälsa under fullmäktigeperioden på hela kommunens nivå och för varje sektor. Till sist beskriver kapitel 4.4 kort arbetet med välfärdsberättelsen i välfärdsområdet. Välfärdsområdet och kommunerna ska sträva efter att samordna sina välfärdsberättelser.

4.1 Sibbos kommuns strategi samt omfattande välfärdsberättelse och välfärdsplan 2021–2025

Arbetet med att främja välfärd och hälsa under fullmäktigeperioden 2021–2025 styrdes av Sibbo kommuns strategi och Sibbo kommuns omfattande välfärdsberättelse och välfärdsplan 2021–2025.

[Sibbo kommuns strategi](#) fastställer bland annat följande välfärds mål:

- utöver att uträtta ärenden på plats erbjuder kommunen invånarna en möjlighet att sköta sina ärenden digitalt inom alla tjänster
- personalens kunskande och ledningen utvecklas systematiskt
- ungas välmående förbättras
- brottsligheten minskas och invånarnas säkerhet förbättras med hjälp av partnerskap
- sysselsättningstjänsterna byggs upp så att de fungerar bättre på regional nivå, antingen via statens reform eller via regionalt samarbete.

Enligt [välfärdsberättelsen och välfärdsplanen 2021–2025](#) omfattar kommunens allmänna välfärds mål att:

- främja sunda levnadsvanor och kulturellt välbefinnande (fysisk aktivitet, kost, drogfrihet, psykiskt välbefinnande och kultur)
- stärka social gemenskap och delaktighet i den växande kommunen
- förbättra sysselsättningen
- främja trygghet i vardagen (livsmiljöns trivsamhet, säkerhet och tillgänglighet)
- i kommunens välfärdsarbete öka samarbetet med Östra Nylands välfärdsområde och andra offentliga aktörer, privata företag, föreningar och allmännyttiga samfund
- korrigera olägenheterna av coronapandemin.

I välfärdsberättelsen och välfärdsplanen 2021–2025 konstateras att uppnåendet av välfärds målen i välfärdsplanen kommer att följas upp i välfärdsberättelsens årsrapporter där kommunens verksamhetsenheter beskriver sina åtgärder för främjande av välfärd. Under fullmäktigeperioden har välfärdsberättelsens årsrapporter utarbetats för [år 2022](#) och [år 2023](#).

4.2 Övriga planer och program som styr verksamheten

Under fullmäktigeperioden har Sibbo kommun använt utöver kommunstrategin och den omfattande välfärdsberättelsen och välfärdsplanen även andra kommunala och regionala planer och program som har stött kommunens välfärds- och hälsofrämjande arbete.

[Sibbo kommuns etiska principer](#) styr kommunens verksamhet i det dagliga beslutsfattandet och arbetsuppgifterna. I de etiska principerna konstateras att kommunen producerar tjänster på ett socialt och ekologiskt hållbart sätt.

[Tillväxt genom företagande – Sibbo kommuns näringsprogram 2018–2023](#) definierar tyngdpunkterna för främjande av näringar i Sibbo. Avsikten är att godkänna det nya näringsprogrammet under våren 2025.

[Den allmänna delen av Sibbo kommuns beredskapsplan](#) binder ihop flera olika handlingar som bildar kommunens beredskapsplaner och beredskapsplanering. I beredskapsplanerna definieras förfaringsätt, med vilka kommunen strävar efter att säkerställa skötsel av centrala uppgifter i olika säkerhetssituationer.

[Koldioxidneutralt Sibbo 2035 – Sibbo kommuns klimatplan](#) godkändes av fullmäktige i december 2024. Klimaplanen verkställer strategins mål om koldioxidneutralitet, fastställer det kvantitativa utsläppsminskningmålet för Sibbo och inleder en kontinuerlig process för uppföljning och planering av klimatarbetet i kommunen.

[Plan för förebyggande rusmedelsarbete i Sibbo 2022–2024](#) har stött kommunens förebyggande rusmedelsarbete. Målet för planen har varit att erbjuda stöd till kommunanställda, kommunens samarbetspartner och beslutsfattare i genomförandet av det förebyggande rusmedelsarbetet i kommunen.

Välfärdsplan för barn och unga 2022–2025 har stött utvecklingen av välfärdstjänsterna för barn, ungdomar och familjer i Sibbo. Planen revideras under våren 2025 och är inte offentligt tillgänglig under beredningen av den omfattande välfärdsberättelsen och säkerhetsrapporten i februari 2025.

Från och med början av år 2024 inleddes [Planet Youth-verksamheten](#) i Sibbo för att främja barns och ungdomars välfärd på ett övergripande sätt. Med hjälp av verksamheten eftersträvas att ändra kommunens verksamhetskultur således att barns och ungdomars välfärd främjas på lång sikt.

[Servicenätplan om tjänster som lyder under bildningsutskottet](#) bereddes under åren 2023 och 2024. Den beskriver tjänster för småbarnspedagogik, utbildningstjänster och kultur- och fritidstjänster samt deras eventuella framtidsutsikter.

Arbetet inom småbarnspedagogiken styrs av [planen för småbarnspedagogik](#), som innehåller en plan för att skydda barn mot mobbning. [Plan för jämställdhet och likabehandling i småbarnspedagogik](#) innehåller riktlinjer och allmänna principer för att främja jämställdhet och likabehandling inom småbarnspedagogiken. Förskoleundervisningen styrs av [läroplan för förskoleundervisningen](#).

[Läroplanerna](#) styr skolornas och läroanstaltens verksamhet. Skolans/läroanstaltens läsårsplan inkluderar en elevvårdsplan, som innehåller även en plan för att skydda eleverna/studerandena mot mobbning, våld, trakasserier och diskriminering. Läsårsplanen beskriver hur den gemensamma elevvården riktas enligt årliga teman.

[Sibbo kommuns plan för idrottstjänster 2023](#) styr Idrottstjänsternas verksamhet. Den strävar efter att öka jämlika möjligheter att motionera i kommunen och tydliggöra betydelsen av främjande av motion och idrott.

[Kulturplan](#) och [plan för kulturförskolan, alltså kulturstigen](#), styr verksamheten i Sibbo kommuns Kulturtjänster. Målet med planen för kulturförskolan är att säkerställa alla Sibbobarn i grundskoleåldern jämlika möjligheter att bekanta sig med kultur.

[Helle-bibliotekens användningsregler](#) styr verksamheten i Sibbo kommuns Bibliotekstjänster. Helle-biblioteken är ett biblioteksnätverk som bildas av biblioteken i 12 nyländska kommuner. [Sibbo kommuns samarbetsplan för biblioteket och småbarnspedagogiken](#) beskriver målen, genomförandet och resurserna för samarbetet mellan biblioteken och småbarnspedagogiken.

[Integrationsprogrammet](#) har som uppgift att främja invandrarnas integration och förstärka mångprofessionellt samarbete. Programmet beskriver tyngdpunkter i integrationsarbetet och sektorernas utvecklingsobjekt.

Sibbo kommuns [budget](#) fastställer de bindande mål som verkställer kommunstrategin, och främjandet av välfärd och hälsa är en av synvinklarna.

[Ett tillgängligt Östra Nyland: Program för tillgänglighet och framkomlighet 2021–2025](#) är ett regionalt program för östra Nyland. Det regionala programmet för tillgänglighet och framkomlighet lyfter fram en vision och målsättningar för förbättring av tillgängligheten och framkomligheten i områdets kommuner samt åtgärder för att förverkliga målen under de kommande fem åren.

4.3 Åtgärder för främjande av välfärd och hälsa under åren 2021–2024

I detta kapitel beskrivs Sibbo kommuns åtgärder för främjande av välfärd och hälsa under fullmäktigeperioden 2021–2025.

Sektorerna har rapporterat åtgärder i enlighet med målen i kommunstrategin och den omfattande välfärdsberättelsen och välfärdsplanen. Dessutom har sektorerna beskrivit övriga eventuella tyngdpunkter för verksamheten. Sektorernas grundläggande arbete beskrivs i princip inte, utan rapporten fokuserar på tyngdpunkter och ändringar i verksamheten samt åtgärder som främjar välfärden.

Beskrivningarna betonar åtgärder som vidtagits i slutet av fullmäktigeperioden. Åtgärderna som vidtagits inom social- och hälsovårdstjänsterna under åren 2021–2022 rapporteras inte.

4.3.1 Åtgärder för främjande av välfärd och hälsa på hela kommunens nivå

Utveckling av strukturerna för främjande av välfärd och hälsa under fullmäktigeperioden

När fullmäktigeperioden inleddes ansvarade kommunens avdelning Välfärds- och hälsotjänster för kommunens välfärds- och hälsofrämjande arbete. Arbetet inom främjandet av välfärd och hälsa gjordes delvis i samarbete med andra avdelningar och centraler, och till exempel välfärdsplanen för barn och unga utarbetades som samarbete mellan Välfärds- och hälsotjänster och Bildningsavdelningen. När social- och

hälsovårdstjänsterna överfördes till välfärdsområdet i början av år 2023, var kommunen tvungen att omorganisera sitt arbete inom främjande av välfärd och hälsa.

Skapandet av nya strukturer och kontaktytor har varit den viktigaste tyngdpunkten för hela kommunen under fullmäktigeperioden. Ansvaret för samordning och ledning av arbetet inom främjande av välfärd och hälsa överfördes till sektorn för vardag och fritid. År 2023 hade kommunen en välfärdskoordinator som inledde helheten för arbetet inom främjande av välfärd och hälsa. Efter att välfärdskoordinators flyttat till andra uppgifter ändrades befattningen som välfärdskoordinator till tjänsten som välfärdschef. Välfärdschefen inledde sitt arbete i början av år 2024.

År 2024 inleddes systematiskt byggande av helheten för främjande av välfärd och hälsa. Under våren avbildades strukturerna för ledning genom information för främjande av välfärd och hälsa, som kopplar ihop planering av främjande av välfärd och hälsa med planeringen av kommunens ekonomi och verksamhet. I beredningen av budgeten för år 2025 har målen för främjande av välfärd och hälsa beaktats som en del av budgetens bindande mål. Hösten 2024 var tyngdpunkten i beredningen av den omfattande välfärdsberättelsen och säkerhetsrapporten 2021–2024.

En befattning som koordinator för förebyggande rusmedelsarbete inrättades i Ungdomstjänsterna våren 2021. Koordinators för förebyggande rusmedelsarbete utvecklade det förebyggande rusmedelsarbetet som görs bland ungdomarna i Ungdomstjänsterna. År 2021 utarbetades planen Förebyggande rusmedelsarbete i Sibbo 2022–2024 för att stödja kommunens förebyggande rusmedelsarbete. År 2024 överfördes befattningen som koordinator för förebyggande rusmedelsarbete till serviceområdet Främjande av välfärd. Målet med överföringen av befattningen var att utföra kommunernas lagstadgade förebyggande rusmedelsarbete, som gäller alla åldersgrupper. Skapandet av helheten för förebyggande rusmedelsarbete i hela kommunen inleddes år 2024.

År 2023 utsågs en arbetsgrupp för främjande av välfärd och hälsa där alla kommunens sektorer är representerade. Välfärdsgruppen för barn och unga inledde sin verksamhet i juni 2024. De regionala nätverken för främjande av välfärd och hälsa i Östra Nylands välfärdsområde inledde sin verksamhet under år 2024. Samarbetet mellan kommunerna i östra Nyland och välfärdsområdet utarbetas ännu.

Planet Youth-verksamhet

Främjandet av barns och ungdomars välfärd var en central tyngdpunkt för fullmäktigeperioden. I december 2023 ingick Sibbo kommun ett femårigt avtal med den isländska [Planet Youth-organisationen](#) om att ta i bruk ett verksamhetssätt som främjar barns och ungdomars välfärd på ett övergripande sätt. Med hjälp av Planet Youth-verksamheten byggs en Sibbomodell för förebyggande arbete inom främjande av barns och ungdomars välfärd. Verksamheten fastställer mål och åtgärder för att främja barns och ungdomars välfärd på lång sikt. Sektorn för vardag och fritid ansvarar för koordineringen av Planet Youth-verksamheten. Välfärdschefen ansvarade för koordineringen av verksamheten år 2024. I början av år 2025 inleder en Planet Youth-koordinator sitt arbete som en visstidsanställd.

År 2024 fokuserade Planet Youth-verksamheten på processens fyra första faser, och de är byggande av ett lokalt nätverk, identifiering och definiering av finansiering, planering av datainsamling och utförande av datainsamling. Under år 2024 inleddes byggande och utveckling av ett lokalt nätverk för främjande av barns och ungdomars välfärd samt planerades och genomfördes en datainsamling, alltså en enkät till elever i årskurs 8 och 9. Enkätens resultat bifogas till den omfattande välfärdsberättelsen och säkerhetsrapporten (bilaga 4). Utgående från resultaten ställs upp mål och definieras åtgärder för att påverka barns och

ungdomars uppväxtmiljöer och välfärd på lång sikt. Hösten 2024 utarbetades dessutom en omfattande utredning om nuläget för tjänster för barn och ungdomar i Sibbo (bilaga 3), som fungerar som grund för det framtida arbetet.

Kommunens organisationsreform och bildandet av kontaktytor med välfärdsområdet

Social- och hälsovårdstjänsterna överfördes till välfärdsområden i början av år 2023. I och med ändringen genomförde kommunen en organisationsreform som påverkade hela kommunens verksamhet. Detta påverkade även sektorernas välfärds- och hälsofrämjande arbete.

Att bilda nya kontaktytor har varit en av tyngdpunkterna för verksamheten i hela kommunen. Nya regionala samarbetsnätverk mellan kommunerna och välfärdsområdet har inletts. Under fullmäktigeperioden har kommunerna och välfärdsområdet samarbetat i bland annat nätverket för välfärdscoordinatorer, nätverket för förebyggande rusmedelsarbete, samarbetsnätverket för idrottsväsendena, expertgruppen för barnskydd, arbetsgruppen för rehabilitering, nätverket för främjande av sysselsättning och integration samt välfärdsområdets regionala samarbetsgrupp för elevvården. Även samarbetet mellan småbarnspedagogiken och Östra Nylands välfärdsområde har utökats inom främjandet av välfärd. Den ansvariga rådgivande specialläraren inom småbarnspedagogik representerar kommunen i välfärdsområdets expertgrupp för barnskydd och i arbetsgruppen för rehabilitering. Blanketterna och rutinerna för överföring av uppgifter mellan rådgivningen och småbarnspedagogiken har uppdaterats i samarbete med välfärdsområdet.

Hösten 2024 ordnades de första regionala förhandlingarna mellan välfärdsområdet, kommunerna och HUS om främjande av välfärd och hälsa. Som gemensamma tyngdpunkter för främjandet av välfärd och hälsa valdes psykisk hälsa och fysisk inaktivitet.

Nya kontaktytor har kartlagts under fullmäktigeperioden. År 2023 utarbetade sektorn för vardag och fritid en utredning över kontaktytorna inom kultur- och fritidstjänster för personer i arbetsför ålder (bilaga 2). År 2024 utarbetades en omfattande utredning om nuläget för tjänster för barn och ungdomar (bilaga 3). I samband med den kartlades tjänsternas kontaktytor inom alla sektorer.

Beredskapsplanering

Kommunens beredskapsplaner har uppdaterats, och alla sektorer har berett verksamhetskort separat för varje sektor och varje verksamhetsställe. Verksamhetskorten beskriver beredskap inför olika krissituationer.

Coronapandemins följder

Coronapandemin hade en omfattande påverkan på kommunens verksamhet under åren 2021–2022. Coronaläget ändrades kontinuerligt och krävde snabba ändringar i kommunens verksamhet. Coronapandemin påverkade särskilt social- och hälsovårdstjänsternas verksamhet, men begränsningarna påverkade omfattande även småbarnspedagogiken, skolorna, fritidstjänsterna och kommunens kundservice. Flera av kommunernas tjänster som stöder välfärden överfördes till webben. Även i Sibbo fästes uppmärksamhet vid de elektroniska tjänsternas utveckling och tillgänglighet.

4.3.2 Åtgärder för främjande av välfärd och hälsa enligt sektor

Koncerttjänster

Åtgärder i enlighet med kommunstrategin och den omfattande välfärdsberättelsen och välfärdsplanen

Inga åtgärder.

Verksamhetens övriga tyngdpunkter

Koncerttjänster främjar kommuninvånarnas välfärd genom att se till att ekonomin är i skick, att informationen riktad till invånarna fungerar och är lättillgänglig (både fysiskt och elektroniskt), att beslutsfattandet är smidigt och transparent och att kommunikationen är högklassig och öppen.

Enheten Digital förvaltning har fortsatt att utveckla kommuninvånarnas **elektroniska ärendehantering**, webbtjänsten Mina tjänster, tillsammans med sektorerna. Fler tjänster tillades i Mina tjänster för att underlätta vardagen för kommuninvånarna, och fullmaktstjänsten suomi.fi togs i bruk.

Kommunen har **kommunicerat och interagerat** öppet och transparent via alla kommunens kommunikationskanaler på ett sätt som gör det lätt för kommuninvånarna att få information om tjänster och beslutsfattande samt delta och påverka. **Tillgängligheten till kommunens webbplats sibbo.fi har förbättrats** tack vare tekniska korrigeringar. För att förbättra tillgängligheten inleddes textning av inspelningar av fullmäktiges sammanträden. Kommunen har även stött Östra Nylands välfärdsområdes kommunikation och klientstyrning.

Genom kommunikation och interaktion har det också varit möjligt för kommuninvånarna att aktivt delta i interaktiva evenemang och olika enkätundersökningar, utifrån vars resultat kommunens verksamhet och tjänster utvecklas. Under fullmäktigeperioden har Sibbobornas delaktighet främjats genom kommunikation exempelvis i utarbetandet av Generalplan för Sibbo 2050, servicenätutredning om bildningstjänsterna i Sibbo kommun och servicenätplanen. Dessutom har aktiv kommunikation använts för att informera kommuninvånarna om möjligheterna att dra nytta av olika tjänster som främjar välfärd. Kommunikationen har också använts för att locka Sibboborna att delta i evenemang som stöder social gemenskap eller fysisk aktivitet, såsom Drömmarnas motionsdag och Sibboveckan.

Vardag och fritid

Åtgärder i enlighet med kommunstrategin och den omfattande välfärdsberättelsen och välfärdsplanen

Vi förbättrar våra barns och ungdomars välfärd

Under fullmäktigeperioden har **ungdomsarbetet varit närvarande i biblioteket** på ett nytt sätt. Strävan var att skapa en trygg plats för ungdomarna att vistas på i biblioteket. År 2023 ordnades popup-Unkan i huvudbiblioteket i aulan till Topeliussalen, som renoverades. Ungdomsarbete inkluderades i arbetsbeskrivningen för bibliotekarien som började år 2023. Med Regionförvaltningsverkets projektbidrag **anställdes en ungdomsarbetare för viss tid i biblioteket**, vars arbetsinsats riktades till utveckling av

bibliotekets tjänster för ungdomar. **Ungdomarnas klubbverksamhet** inleddes år 2024, och i biblioteket samlades den populära brädspelsklubben och läxklubben för barn och ungdomar. Separata pyssel- och spelkvällar har ordnats för barn med invandrarbakgrund. Utvecklingsprojektet tog slut i slutet av år 2024, men ledd klubbverksamhet förblir en del av bibliotekstjänsterna.

För att förbättra trygghetskänslan hos kommuninvånarna, och särskilt hos ungdomarna, **har Ungdomstjänsterna i högre grad varit närvarande på platser som frekventeras av ungdomar**, till exempel med hjälp av popup-ungdomslokalen i biblioteket och en husbil lånad av Stationens Barn r.f. Ungdomstjänsterna har deltagit i Ankarverksamheten, som leds av polisen, och organiserar patrullverksamheten Saapas tillsammans med församlingarna. År 2024 öppnades ett **nytt verksamhetscenter för barn och ungdomar i Wessmanhuset** i Nickby. Ungdomstjänsternas verksamhet i Nickby flyttade till Wessmanhuset.

År 2022 utarbetades en **kultur- och idrottskalender** i samarbete mellan Kultur- och fritidstjänster, Tjänster för småbarnspedagogik och Utbildningstjänster. Avsikten är att med hjälp av kalendern säkerställa att alla barn och ungdomar en jämlik möjlighet att delta i kultur- och idrottstjänsternas verksamhet. Kultur- och fritidstjänsterna har bestämt de årskurser eller åldersklasser som bjuds in att delta i viss verksamhet.

I alla **grundskolor infördes en så kallad kulturstig** (plan för kulturföstran), som stöder lärande i lärmiljöer utanför skolan. Stigen säkerställer att eleverna får likvärdiga kulturupplevelser, oavsett skolspråket och var skolan ligger. Verksamheten genomförs i samarbete mellan Kulturtjänsterna och skolorna.

En central tyngdpunkt i Kostservicens verksamhet har varit att **öka antalet elever som äter skollunch**. En handlingsplan upprättades och genomfördes för att ta itu med problemet. Menyerna kompletterades med matgästernas favoriträtter, mjukt bröd tillades i den vegetariska dagen och kryddhyllans urval granskades. Efterrätt serveras under temadagar. Kostservice har uppföljt erfarenheter av skollunchen med **skolmatsenkäter**. Resultaten var bättre i skolmatsenkäten hösten 2024.

Barns och ungdomars inlärningsresultat står i rikets bästa fjärdedel

Under åren 2021 och 2022 påverkade coronabegränsningarna Bibliotekstjänsternas verksamhet betydligt. **Läskunnighetsarbetet** i den grundläggande utbildningen genomfördes år 2023 **enligt idrotts- och kulturkalendern** enligt följande:

- Bibliotekskortsgåtan för förstaklassare nådde 154 barn
- Boktipset för tredjeklassare nådde 140 barn
- Boktipset för femteklassare nådde 171 barn
- Escape room-spelet och det funktionella boktipset för sjätteklassare nådde 289 barn
- Boktipset för sjundeklassare nådde 75 barn.

Under 2023 upprättades en **plan för samarbete mellan Sibbo bibliotek och småbarnspedagogiken**, i vilken överenskomms om samarbetsformerna och genomförandet. Lashundar har hjälpt barn som lär sig att läsa. **Tamburbibliotek** tillhandahålls i daghemmet Lehmuslinnan päiväkoti år 2024. Småbarnspedagogiken och biblioteket ordnade i samarbete försöksvis **ramsstunder** för familjer med små barn en gång i veckan. Ramsstunderna leddes av en handledare inom småbarnspedagogik. Försöket fick beröm, så strävan är att få stunderna till en del av den ordinarie verksamheten under år 2025. En **sagotering för alla barn i förskoleåldern** planeras tillsammans med småbarnspedagogiken. Avsikten är att färdigställa och ta i bruk konceptet under år 2025.

Bibliotekstjänsterna och utbildningssektorn har inlett **utarbetandet av en läskunnighetsstrategi**. Målet är att förstärka läskunnighetsarbetet som en del av den grundläggande utbildningen i alla Sibboskolor och i alla årskurser. Pilotprojektet för den nya läskunnighetsstrategin ordnas våren 2025.

Kontinuerligt lärande och välfärd hos kommuninvånarna främjas bättre genom partnerskapsnätverk.

Åren 2021 och 2022 satsade biblioteken på återhämtning efter coronapandemin. Under dessa år genomfördes dock **utvecklingsprojektet Biblioteket på land och hav**, som avslutades våren 2023. Projektet utvecklade samarbetet med servicehus och sökte efter läskoncept för gemensam läsning riktad till äldre personer och utredde bibliotekstjänsternas tillgänglighet, till exempel i skärgården. Dessutom genomfördes en tillgänglighetsförfrågan, och utvecklingsförslag utarbetades till exempel för bibliotekets hemtjänst. Projektets olika skeden nådde totalt ca 150 äldre personer.

År 2024 inledde Bibliotekstjänsterna **tjänstedesignprojektet Bibliotek 2030**. Under år 2024 utreddes kundernas och invånarnas tankar om bibliotekstjänsternas nuläge, utvecklingsönskemål och behov. Sammanlagt cirka 1 500 svar mottogs. Svaren analyseras under år 2025 och materialet utnyttjas i utarbetandet av Bibliotekstjänsternas utvecklingsplan under åren 2025–2026.

Verksamhetens övriga tyngdpunkter

I början av år 2025 överfördes organiseringsansvaret för sysselsättningstjänsterna från staten till kommunerna. Samtidigt förnyades lagen om främjande av integration, vilket ändrade tyngdpunkterna för integrationsfrämjande arbete. Tyngdpunkten i sysselsättnings- och integrationstjänsterna har varit att **svara på reformen av arbets-, närings- och integrationstjänster** i samarbete med Kervo stad.

Idrottstjänsterna har **förbättrat idrottsanläggningar och rekreationsområden** (bl.a. sanering av Nickby centralidrottsplan, kampsportsalen i Allaktivitetshallen, utvidgning av discgolfbanan i Tallmo, nya utegymsredskap vid Nickby centralidrottsplan). Skärgårdens tillgänglighet kartlades och en **plan för att främja tillgängligheten i skärgården** upprättades enligt kartläggningens resultat. Under fullmäktigeperioden **har även flera nya idrottsanläggningar beretts och planerats** (bl.a. konstisbanan i Söderkulla, Kervo-Sibbo idrottshall samt idrottshallen i Miiliområdet). Sibbo kommun tog i bruk ett ArcGIS-system som visar underhållsläget för skidspår och isbanor.

Idrottstjänsterna upprättade en **plan för idrottstjänster**, i vars beredningsskede en enkät genomfördes bland kommuninvånarna och skoleleverna och flera intressenter intervjuades. Under upprättandet av planen för idrottstjänster utarbetades en separat enkät för elevgrupper.

En **stig för motionsrådgivning för barn och ungdomar** byggdes i samarbete med aktörer i Östra Nylands välfärdsområde och olika aktörer i Sibbo kommun. Projektet fick ett statligt projektunderstöd. Även **motionsrådgivningen för vuxna** har fungerat aktivt.

Topeliussalen renoverades, vilket kommer att förbättra tillgängligheten till och mångfalden av kulturevenemang.

År 2024 utarbetade biblioteken **principer och anvisningar för tryggare rum**. De publiceras under år 2025.

Ett nytt **näringsprogram** bereddes år 2024. Programmet ger riktlinjer för främjandet av kommunens livskraft under de kommande åren. Näringslivs- och sysselsättningssektionen behandlade programmet i december 2024 och det fortsätter till de övriga organens behandling under våren 2025.

Sibbo kommun främjade kännedom om lokala turismtjänster genom att skapa **kommunens egen turistbroschyr** och möjliggöra åtkomst till naturen med **Hop-On Hop-Off-bussen till Sibbo storskog**. Bussen trafikerar under sommarsäsongen, och den har ordnats i samarbete med Vanda stad. Strävan har varit att hålla biljettpiserna låga så att åtkomsten till naturen skulle vara så enkelt och likvärdigt som möjligt.

Utbildning

Åtgärder i enlighet med kommunstrategin och den omfattande välfärdsberättelsen och välfärdsplanen

Vi förbättrar våra barns och ungas välfärd + Barns och ungas lärresultat är bland den högsta fjärdedelen i landet

Särskild uppmärksamhet har fästs vid ingripande i elevernas frånvaro. Elevernas frånvaro förebyggs och skolans engagemang stärks genom skolans gemensamma elevvårdsarbete, arbete mot mobbning, trakasserier, diskriminering och våld, samarbete mellan hem och skola och en verksamhetskultur som stärker elevernas delaktighet. Verksamhetsmodellen Åtgärder vid elevens frånvaro infördes i grundskolorna i Sibbo i augusti 2022. Modellen beskriver det gemensamma samarbetet för att stärka engagemanget i skolan och ingripa i frånvaro på elevnivå, hur stödåtgärder ska ordnas samt samarbetet mellan elevvårdstjänsterna och andra social- och hälsovårdstjänster. Skolorna uppföljer frånvaron på elevnivå samt på klass- och gruppnivå. Dessutom uppföljer kommunen dem på hela kommunens nivå. Information som samlas in om frånvaron används vid planeringen av elevspecifika, klassspecifika eller skolspecifika stödåtgärder.

Från och med läsåret 2024–2025 har kommunens egna **skolcoacher** och **samhällspedagoger** arbetat i skolcentret Nickby Hjärta och bildningscentret Miili. Tidigare har dessa yrkespersoners verksamhet möjliggjorts med projektstöd. Den icke-undervisande personalens arbete förstärker skolgemenskapen, skapar en trygg atmosfär, stöder utveckling av sociala färdigheter och hjälper eleverna hitta sin plats i klass- och skolgemenskapen. Syftet med arbetet är att öka välbefinnandet i hela skolgemenskapen och på så sätt stödja elevernas trivsel och förankring i skolan.

Skolcoacherna och samhällspedagogerna har bl.a. följande uppgifter:

- att stödja och uppfölja gruppandan i klasserna/undervisningsgrupperna
- att lära emotionella färdigheter, sociala färdigheter och kompisfärdigheter som lärarens arbetspar samt att öva dessa färdigheter med eleverna i vardagliga situationer
- att ordna gemensamma evenemang, fester och temadagar för att förstärka gemenskapen
- att planera och genomföra rastaktiviteter och after school-verksamheten tillsammans med eleverna.

Under åren 2023 och 2024 har särskild uppmärksamhet fästs vid **delaktighet**, vilket enligt forskning ökar barns och ungdomars välfärd och känsla av trygghet samt stöder regelbunden skolgång. Skolorna har utvecklat konkreta deltagningssätt. De verksamhetsmodeller och rutiner som används i skolan för att öka

och stärka delaktigheten antecknas i läsårsplanen. Resultaten av utbildningssektorns enkät Hälsa i skolan visar delaktighetens positiva utveckling. Om resultaten har visat en negativ utveckling, har nödvändiga åtgärder vidtagits för att åtgärda den.

Statsunderstöd beviljades för **ordnande av säkerhetsutbildning och -coachning för vuxna som arbetar med barn och ungdomar**. I anknytning till temat anordnades en utbildning i restorativ medling, som ger verktyg för lösning av konflikter i vardagen. En säkerhetsutbildning och medlingsutbildning ordnades för rektorer och skolornas säkerhetsansvariga, och den pågick i två läsår. En utbildning i förebyggande och hantering av elevernas utmanande beteende (MAPA-utbildning) ordnades för undervisningspersonalen.

Alla grundskolor använder **kultur- och motionsstigen**. För varje årskurs fastställs kultur- och motionsevenemang, vilket möjliggör lärande och upplevelser i lärmiljöer utanför skolan. Stigen säkerställer att eleverna får likvärdiga kultur- och motionsupplevelser, oavsett skolspråket och var skolan ligger.

Eleverna i årskurserna 3–9 inom den grundläggande utbildningen samt gymnasiestuderanden har svarat på **enkäten Hälsa i skolan** årligen. Enkäten har ordnats för grundskolorna från och med år 2019 och gymnasierna från och med år 2022. Syftet med enkäten är att ta reda på vad som är viktigt för eleverna i utvecklingen av säkerhet, hälsa, trivsel och välbefinnande i skolan. Resultaten behandlas årligen tillsammans med eleverna och kommuniceras till vårdnadshavarna via Wilma. Baserat på resultaten väljer varje skolas gemensamma elevvårdsgrupp utvecklingsmålen och planerar nödvändiga åtgärder. En sammanställning av resultaten för enkäten Hälsa i skolan åren 2019–2024 finns som bilaga (bilaga 6).

Stärkande av social gemenskap och delaktighet

Varje läsår väljer elevvårdens styrgrupp i Sibbo ett **tema för den gemensamma elevvården**. Temat styr arbetet och dess riktning i skolorna. Åtgärder för varje läsårs tema bearbetas i samarbete med elevkårens styrelse och elevgrupperna. Skolorna beskriver de praktiska åtgärder som främjar temat i sina elevvårdsplaner.

Skolorna stöder förankring och närvaro i skolan. Under fullmäktigeperioden var temana följande:

- Läsåren 2020–2021 och 2021–2022: Alla är med
- Läsåret 2022–2023: Varje skoldag har betydelse
- Läsåret 2023–2024: "Trevligt att du kom till skolan!"
- Läsåret 2024–2025: "Tillsammans är vi starka"

Temat för läsåret 2024–2025 betonar respektfullt beteende och vänligt talesätt mellan eleverna. Avsikten är att erbjuda eleverna mångsidiga erfarenheter av att gemensamma aktiviteter och hänsyn till andra gör oss starkare. Särskild uppmärksamhet fästs vid växelverkan mellan eleverna.

Gutsy Go stärker ungdomarnas delaktighet och coachar hela ungdomsåldersgrupper att arbeta tillsammans för att ta fram lösningar som stärker sänja och förtroende. Det treåriga projektet Gutsy Go HUB genomfördes i alla högstadieskolor under läsåren 2021–2023.

Småbarnspedagogik

Åtgärder i enlighet med kommunstrategin och den omfattande välfärdsberättelsen och välfärdsplanen

Vi förbättrar våra barns och ungdomars välbefinnande

Särskild uppmärksamhet har fästs vid förstärkande av kamratrelationer och delaktighet i barngruppen. Inom småbarnspedagogiken genomförs årligen **analys av kvalitetsledningen i utvecklande respons**, och verksamheten utvecklas utgående från resultaten.

Målet för år 2024 var att **stödja barnens fysiska motionsaktivitet** genom att ordna gemensamma aktiva utomhusevenemang för barn och deras vårdnadshavare i alla enheter inom småbarnspedagogiken. Varje enhet inom småbarnspedagogiken ordnade åtminstone ett aktivt utomhusevenemang för familjerna. Målet var att främja barnens och familjernas sunda levnadsvanor genom att sänka tröskeln för familjerna att gå ut och motionera tillsammans samt att göra daghemmens gårdsområden till en del av familjernas vardagliga motionsmiljö. Enligt den respons som daghemmen gav deltog familjerna i evenemangen, upplevelserna av evenemangen var positiva och användning av gårdsområdena på kvällarna och underveckosluten har ökat. Gemensamma aktiva evenemang inom småbarnspedagogiken förstärkte även den sociala gemenskapen.

Kunnandet och ledarskapet utvecklas på ett planmässigt sätt

Personalens kunnande kartlades med hjälp av Reunamo Educations verktyg. Småbarnspedagogikens utbildningsplan riktades till de två mest centrala utvecklingsobjekten utgående från resultaten av kartläggningen av personalens kunnande.

MAPA-utbildningar, och de ger färdigheter i utmanande interaktionssituationer samt förebyggande och hantering av barnens våldsamma och aggressiva beteende. År 2024 deltog 13 procent av personalen i utbildningarna. Förebyggande av utmanande situationer förstärker både barnens och personalens välbefinnande inom småbarnspedagogiken. Verksamhetssättet upplevdes vara meningsfullt och MAPA-utbildningarna tas till en del av utvecklingen av personalens kunnande inom småbarnspedagogiken.

Främjande av sunda levnadsvanor och kulturell välfärd

Varje småbarnspedagogik- och förskoleenhet har en **separat utsedd ansvarsperson för fysisk aktivitet**. Separata möten har ordnats med ansvarspersonerna i syfte att behandla forskningsresultaten av utvecklande respons med avseende på fysisk aktivitet. Kommunens Idrottstjänster svarar för utbildning av motionsansvariga. Idrottstjänsterna ordnar även separat **utlåning av idrottsredskap** för småbarnspedagogiken i Sibbo.

Inom ramen för **kulturkalendern** har barnen ordnats bland annat teaterföreställningar. Tre enheter inom småbarnspedagogiken deltog i **SKAPA Konstkaruseller**. SKAPA-projektet utvecklar konstfostran för barn och ungdomar, och dess mål är att främja och utveckla mångsidigheten, tillgängligheten och kvaliteten av konstfostran för barn och ungdomar i samarbete med olika aktörer. SKAPA-projektet finansieras av Svenska Kulturfonden och riktas till svenskspråkiga och tvåspråkiga kommuner. Konstkarusell-verksamheten presenterar olika konstformer och sätt att göra konst för barnen genom lek. Verksamheten fortsätter år 2025 i nya enheter inom småbarnspedagogiken. Både kulturkalendern och SKAPA-projektet ordnas som samarbete mellan småbarnspedagogiken och Kulturtjänsterna.

Sibbo har ett **nära samarbete med kostservicen i syfte att servera mat som överensstämmer med näringsrekommendationerna**. Inom småbarnspedagogiken i Sibbo serveras inte sötsaker.

Sibbo har fått **specialunderstöd av staten för 2022–2024 för småbarnspedagogiken, förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen för att jämna ut konsekvenserna av covid-19-epidemin**. Projektfinansieringen har använts för att avlöna en resurslärare för småbarnspedagogiken och förskoleundervisningen med uppgiften att stödja språklig och kulturell mångfald samt för att jämna ut spridningseffekterna av covid-19-epidemin på barns utveckling och lärande och ordna stöd. Finansieringen har också använts för undervisning av finska/svenska som andra språk.

Verksamhetens övriga tyngdpunkter

Utveckling av kompetens och ledarskap i enlighet med strategin har genomförts systematiskt med hjälp av statsunderstöd (Statens specialunderstöd för åtgärder som förbättrar kvaliteten, utvärderingen och ledningen inom småbarnspedagogiken åren 2022–2023). Projektmedlen har använts för att utveckla biträdande ledarskap som en del av en högklassig ledningsstruktur i småbarnspedagogiken och chefernas bedömningskompetens.

Det nya kompetensområdet i enlighet med planen för småbarnspedagogik, **digital kompetens**, har utvecklats med hjälp av statsunderstöd (Statens specialunderstöd för utveckling av pedagogisk verksamhet inom småbarnspedagogiken i anknytning till digitala färdigheter och digital kompetens). Projektmedlen har använts för att avlöna en digitalkoordinator för att undervisa och modellera digitala färdigheter i småbarnspedagogiken.

Den smidiga förskoleundervisningen och inledande undervisningen i övergångsskedena har utvecklats i samarbete med utbildningssektorn, och gemensamma gränsvillkor för samverkan mellan förskole- och nybörjarundervisningen har tagits fram i kommunen. År 2022 anställdes en kurator med projektfinansiering, och kuratorns arbetstid riktades till förskoleundervisningen i sin helhet. Kuratorn bedömde utgångsläget för gemensamt välfärdsfrämjande arbete tillsammans med personalen i förskoleundervisningen och elevvården. Arbetets tyngdpunkt var i att utveckla det gemensamma välfärdsfrämjande arbetet från de utgångspunkter som barngruppernas interna dynamik och genom den även arbetsgemenskapen förutsatte. Gemensam utveckling av välfärd granskades ur barngruppens och personalens perspektiv och en koppling upptäcktes mellan dem. I projektet förstärktes samarbetet mellan förskoleundervisningen och elevvården samt skapades verksamhetssätt för samarbetet mellan förskoleundervisningen och den inledande undervisningen. Dessutom utvecklades övergångsskedet från dagvården till förskoleundervisningen.

Sektorn för småbarnspedagogik har utarbetat en **operativ jämställdhets- och likabehandlingsplan**, som innehåller riktlinjer för de allmänna principerna inom kommunens småbarnspedagogik för främjande av jämställdhet och likabehandling. Under utarbetandet av planen ordnades pedagogiska forum till olika aktörer, och kommentarer togs emot av dem. Under utarbetandet av planen gjordes samarbete med Bibliotekstjänsterna i bland annat teman om barnlitteratur så att diskriminerande element kan identifieras i speciellt den äldre barnlitteraturen och behandlas med barnen. Enheterna inom småbarnspedagogiken utarbetar en operativ jämställdhets- och likabehandlingsplan under våren 2025, enligt vilken verksamheten utvecklas enhetsspecifikt. Arbetet inom jämställdhet och likabehandling främjar en tryggare verksamhetskultur i vardagen samt den sociala gemenskapen, delaktigheten och psykisk hälsa.

Samhälle och miljö

Åtgärder i enlighet med kommunstrategin och den omfattande välfärdsberättelsen och välfärdsplanen

Kommunens **arbete för en hållbar utveckling** sker över förvaltningsgränserna samt genom aktivt samarbete med intressentgrupperna. Enheten Utveckling och stödtjänster vid sektorn för samhälle och miljö har haft huvudansvaret för att utveckla och samordna helheten för en hållbar utveckling.

Sektorn för samhälle och miljö har skapat en **helhetsbild av hållbar utveckling**. Sibbo kommuns **klimatplan Koldioxidneutralt Sibbo 2035** godkändes i slutet av år 2024. Sibbo kommun har redan tidigare vidtagit klimatåtgärder i en omfattande skala, men i och med klimatplanen blir kommunens klimatarbete mer övergripande och målinriktat samt synligare för såväl personalen som invånarna. Avsikten är att i fortsättningen koppla målet för koldioxidneutralitet till kommunens övergripande planering och verkställande av hållbar utveckling. Åtgärderna i planen kommer att omfatta teman för hållbar utveckling, koldioxidneutralitet och främjande av välfärd. Åtgärderna blir synliga inom alla sektorer under de kommande åren.

En helhetsbild har skapats för inledandet av **persontågstrafiken mellan Kervo och Nickby**. Planeringen har framskridit enligt vägplanen. Utvecklingen av trafikförbindelserna förbättrar områdets livskraft, möjligheter för likvärdig mobilitet och på detta sätt även förutsättningarna för befolkningens välfärd.

Fullmäktigeperioden hade som mål att fatta beslut om **byggandet av en gång- och cykelväg mellan Nickby och Söderkulla**. Ärendet har inkluderats i MBT-avtalets investeringar.

Verksamhetens övriga tyngdpunkter

Sektorn för samhälle och miljö ansvarar för planering, genomförande och underhåll av vardagsmiljöerna i Sibbo. Det egna bostadsområdets trivsel och trygghet, den närliggande parkens renlighet, funktionaliteten i barnens daghem eller skola samt vattentjänster är exempel på viktiga faktorer i Sibbobornas vardag relaterade till sektorn. En bra, trivsam och trygg livsmiljö har lyfts fram som sektorns centrala och genomskärande mål i den dagliga verksamheten.

En av sektorns tyngdpunkter är **delaktiggörande av och samarbete med olika intressentgrupper** under både planprocessen och byggprojektet. Under åren 2021–2025 har **resurser lagts till utveckling av arbetet med intressentgrupperna**. Olika medel för delaktiggörande och interaktion är starkt kopplade med planprocessen. Olika medel för delaktiggörande utnyttjades speciellt för S26 Detaljplaneändring för Lärdomsvägen och strukturmodellfasen för G28 Generalplan för Sibbo 2050. I byggprojekt har **kommunikation i rätt tid** under planerings- och byggfasen och i anknytning till underhållsåtgärderna lyfts fram som en integrerad del av verksamhetsprocesserna inom sektorn. Samarbetet med intressentgrupperna i dessa processer har identifierats förbättra genomförandet av byggprojekt, vilket för sin del minskar de olägenheter och skador som byggandet orsakar.

Projekt för #MittSibbo för deltagande budgetering har genomförts sedan år 2022. År 2022 reserverades ett anslag på 70 000 euro för deltagande budgetering, och det användes för att genomföra projekt som invånarna röstade fram på nio olika områden i Sibbo. I deltagande budgetering år 2023 riktades 20 000 euro till utveckling av skärgården. Projekt för deltagande budgetering år 2023 genomfördes i samarbete med Sibbo kommuns Idrottstjänster, och under projektet reparerades grillplatser i skärgården och Vilstrands

brygga, tillades flera förtöjningsplatser vid bryggorna samt genomfördes en tillgänglighetskartläggning av hamnarna i Norrkullalandet och Kalkstrand.

År 2024 fokuserade deltagande budgetering på utveckling av två tomma tomter i Nickby och Söderkulla enligt invånarnas önskemål och idéer. År 2024 reserverades ett anslag på 50 000 euro för deltagande budgetering. Invånarna röstade för en invånarpark i Nickby med platser för umgänge för alla samt en teknikbana för barnens cykling. I Söderkulla installerades däremot tre utegymsredskap.

Enheten Gator och grönområden lät bygga ett nytt **parkområde i Blomsterparken** i Nickby. Blomsterparken är en viktig fortsättning för Nickby centralpark, vars utveckling inleddes år 2020 som ett projekt för deltagande budgetering. Ungefär hundra blomstrande träd samt olika buskar och blomsterlökar har planterats i Blomsterparken. Funktionella element som uppmuntrar till tidsfördriv och vistelse i parken är en grillplats, bordgrupper och solstolar. Gator och grönområden har ökat trivselen och mångfalden i allmänna områden och parker genom att plantera stora trädplantor. De har delvis ersatt döda träd, men största delen av träden planterades för att erbjuda grönska och skugga i grönområden, längs gator och nära lekparken. På detta sätt effektiveras den biologiska mångfalden samt underhålls den hållbara utvecklingen av miljöerna.

Sektorn för samhälle och miljö svarar för utveckling av kommunens lokaler. Västerskogs daghem och Landsängens daghem är bra exempel på **nybyggnader** som fungerar lyckat i vardagen och betjänar personalen och barngrupperna. Daghemmens **renoverade gårdsområden** ökar också möjligheterna för utemotion i daghemmets vardag samt fungerar som barnfamiljernas lekplatser på kvällarna och under veckosluten.

4.4 Arbetet med välfärdsberättelsen i välfärdsområdet

Främjande av välfärd och hälsa är både kommunernas och välfärdsområdenas lagstadgade uppgift. Kommunen har det primära ansvaret för främjande av välfärd och hälsa då uppgiften är kopplad till kommunens övriga lagstadgade uppgifter. Välfärdsområdet har däremot det primära ansvaret för främjande av välfärd och hälsa då det är kopplat till välfärdsområdets övriga lagstadgade uppgifter.

Kommunförbundet och Välfärdsområdesbolaget Hyvil Ab har utarbetat en tredelad publikation om kommunernas och välfärdsområdenas uppgifter och fastställandet av dem. Den första delen är Kommunförbundets publikation om kommunernas uppgifter för främjande av välfärd och hälsa ([Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävät kunnissa, på finska](#)). Den andra delen är Hyvil Ab:s publikation om välfärdsområdets uppgifter för främjande av välfärd och hälsa ([Hyvinvointialueen tehtävät hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä, på finska](#)). Den tredje delen som inte ännu har publicerats fastställer kontaktytorna mellan kommunernas och välfärdsområdets främjande av välfärd och hälsa.

Välfärdsområdets och kommunernas arbete inom främjande av välfärd och hälsa baserar sig på välfärdsberättelsen. Välfärdsområdet ska upprätta en regional välfärdsberättelse och välfärdsplan som omfattar välfärdsområdets hela verksamhetsområde. Därtill ska varje kommun inom området upprätta sina egna välfärdsberättelser och välfärdsplaner. För att arbetet inom främjande av välfärd och hälsa skulle vara så effektivt som möjligt borde välfärdsområdet och kommunerna identifiera gemensamma tyngdpunkter och utveckla arbetet i en gemensam riktning. Välfärdsområdet har det primära ansvaret för samordning av den regionala planen och kommunernas planer. Samordningen förutsätter ett fungerande samarbete, och både välfärdsområdet och kommunerna ansvarar för att det skapas.

Sibbo kommun hör till Östra Nylands välfärdsområde. Välfärdsområdet omfattar sju kommuner: Askola, Borgå, Lappträsk, Lovisa, Mörskom, Pukkila och Sibbo.

Den regionala välfärdsberättelsen och välfärdsplanen för fullmäktigeperioden 2023–2025

Östra Nylands välfärdsområde har utarbetat en [regional välfärdsberättelse och välfärdsplan för åren 2023–2025](#). Välfärdsområdet har identifierat faktorer som ökar servicebehovet under de närmaste åren: det stora antalet långtidsarbetslösa och unga arbetslösa, problem med flickors välbefinnande, rusmedelsproblem hos äldre samt att övervikt och diabetes blir vanligare. God hälsa, arbets- och funktionsförmåga, psykisk hälsa och hälsosamma levnadsvanor har angetts som prioriteringsområden i Östra Nylands regionala välfärdsplan.

Beredningen av Östra Nylands välfärdsområdes välfärdsberättelse och välfärdsplan 2023–2025 inföll på en tid då välfärdsområdets verksamhet nyss hade inletts och det inte ännu fanns fungerande kontaktytor med andra aktörer i området. Därför bereddes den regionala välfärdsberättelsen och välfärdsplanen inte i samarbete med kommunerna och andra aktörer i området. I den regionala välfärdsberättelsen konstateras att i fortsättningen strävar man efter att bättre engagera invånare, kommuner, organisationer, HUS och välfärdsområdets substansexperter i det gemensamma arbetet redan i det inledande skedet.

Den regionala välfärdsberättelsen och välfärdsplanen för fullmäktigeperioden 2025–2029

Östra Nylands välfärdsområde bereder sin välfärdsberättelse och välfärdsplan för fullmäktigeperioden 2025–2029 med samma tidtabell som Sibbo kommun. Den regionala välfärdsberättelsen bereds i början av år 2025, och det gamla välfärdsområdesfullmäktige behandlar den före bytet av fullmäktigeperioden. Den regionala välfärdsplanen bereds efter bytet av fullmäktigeperioden. Samordning av den regionala välfärdsberättelsen och välfärdsplanen med kommunernas välfärdsberättelser och välfärdsplaner behandlas i det regionala nätverket för välfärdscoordinatorer.

I Östra Nylands välfärdsområdes regionala förhandlingar om arbetet inom främjande av välfärd och hälsa valdes **psykisk hälsa** och **fysisk inaktivitet** som Östra Nylands välfärdsområdes och kommunernas gemensamma tyngdpunkter. Tyngdpunkterna valdes preliminärt för år 2025, men det är sannolikt att samma tyngdpunkter kommer att täcka hela fullmäktigeperioden 2025–2029. Tyngdpunkterna svarar också bra på de utmaningar inom välfärden som Sibbo kommun har identifierat, och de borde beaktas i mån av möjlighet i Sibbo kommuns planer för främjande av välfärd och hälsa.

5 Sammanfattning och slutsatser

Den omfattande välfärdsberättelsen och säkerhetsrapporten för åren 2021–2024 beskriver Sibbo kommuns strukturer för främjande av välfärd, Sibbobornas välfärd samt kommunens arbete inom främjande av välfärd och hälsa under den innevarande fullmäktigeperioden.

Utvecklingsobjekt har identifierats inom **strukturer för främjande av välfärd och hälsa**. Kommunens tjänster och sektorer ordnar mycket verksamhet av god kvalitet, men hela kommunens gemensamma strukturer och systematiska praxis behöver utvecklas. Stora strukturella ändringar har skett under fullmäktigeperioden, när social- och hälsovårdstjänsterna överfördes från kommunen till välfärdsområdet, sysselsättnings- och integrationstjänsterna överfördes från staten till kommunen och Sibbo kommun genomförde en egen organisationsreform. Ändringarna har även påverkat strukturerna för främjande av hälsa och välfärd och skapat behov av nya strukturer för kontaktytorna.

Under fullmäktigeperioden har Sibbo inlett skapandet av en planmässig helhet för främjande av välfärd och hälsa i hela kommunen. Kommunens sektorer har arbetat rätt så självständigt till stora delar, och sektorerna har utvecklat verksamheten bra. Övergången från sektorspecifika verksamhetssätt till hela kommunens gemensamma strukturer och utvecklingen av informationsledningen kräver tid och även ändringar i verksamhetskulturen.

HYTE-koefficienten, dvs. tilläggsdelen till statsandelen för främjande av välfärd och hälsa, togs i bruk i början av år 2023. Storleken på tilläggsdelen bestäms enligt det välfärds- och hälsofrämjande arbete som kommunerna utför. År 2024 var statsandelens tilläggsdel baserad på HYTE-koefficienten **408 800 euro** i Sibbo. Den var mindre i förhållande till invånarantalet än i Sibbos jämförelsekommuner eller i hela landet i genomsnitt. I framtiden kan Sibbo öka på statsandelen som baserar sig på HYTE-koefficienten med satsningar på att systematiskt främja välfärd och hälsa.

Som kommun skapar Sibbo goda förutsättningar för Sibbobornas välfärd. Sibbo är en livskraftig tillväxtkommun, där flera mätare som beskriver befolkningens socioekonomiska bakgrund visar bättre resultat än genomsnittet för hela landet. Sibbo kommuns ekonomiska situation har varit relativt bra jämfört med kommunbranschen i Finland. Tack vare den kan kommunen ordna goda tjänster som stöder kommuninvånarnas välfärd och minskar på ojämlikheten. Kommunen har mycket glesbygd och flera byar, och långa avstånd och brist på kollektivtrafik försvårar tjänsternas tillgänglighet i glesbygden. Största delen av de som svarade på Sibbo kommuns enkät om välbefinnande ansåg att det är tryggt att bo i Sibbo.

Befolkningen i Sibbo har ökat stadigt under hela fullmäktigeperioden. Enligt kommunens befolkningsplan förväntas invånarantalet i Sibbo växa med cirka 275–580 invånare per år under de kommande tio åren. Den svenskspråkiga befolkningens andel har minskat ständigt. År 2023 var andelen svenskspråkiga Sibbobor 28,1 procent av befolkningen. Befolkningen åldras även i Sibbo, men ändringen är inte lika stor som annanstans i Finland.

Enligt alla mätare som beskriver välfärden hos **alla åldersgrupper** mår Sibboborna bra. Sjukligheten är betydligt lägre i Sibbo än annanstans i Finland. Över 90 procent av de som svarade på Sibbo kommuns enkät om välbefinnande upplevde sin delaktighet som väldigt bra eller ganska bra. Största delen av svararna var nöjda med sin välfärd och sitt hälsotillstånd. **Säkerhetssituationen** är relativt bra i Sibbo. Antalet brott som polisanmälts i Sibbo är lägre än genomsnittet i hela landet.

När Sibbobornas välfärd granskas enligt **åldersgrupp** framhävs utmaningarna speciellt inom **barnens och ungdomarnas välfärd**. Även om bakgrundsfaktorerna för barns, ungdomars och barnfamiljers välfärd samt

familjernas socioekonomiska situation är i allmänhet på en bra nivå, har speciellt ungdomarnas psykiska ohälsa ökat.

Sibbobarns välfärd är i allmänhet på en god nivå. Utmaningar inom barnens välfärd är speciellt ökad övervikt och minskad motion. I Move!-mätningar som mäter skolelevnas fysiska funktionsförmåga har Sibbos resultat försämrats. År 2024 hade över en tredjedel av eleverna i årskurs 5 en svag fysisk funktionsförmåga.

Sibboutomarna mår sämre än ungdomarna i Finland i genomsnitt. I den senaste enkäten Hälsa i skolan var resultaten för eleverna i årskurs 4 och 5 bättre i nästan allt än genomsnittet i hela landet eller jämförelsekommunerna. Däremot var resultaten för eleverna i årskurs 8 och 9 och gymnasieeleverna i årskurs 1 och 2 i genomsnitt sämre än genomsnittet i hela landet eller jämförelsekommunerna. Psykisk ohälsa har blivit allt vanligare speciellt bland flickor. Flickorna hade större utmaningar än pojkarna även i flera andra delområden i enkäten Hälsa i skolan.

Enligt enkäten Hälsa i skolan hade en betydlig del av barn eller ungdomar i Sibbo upplevt fysiskt våld av föräldrar eller andra vuxna som tar hand om dem under det senaste året: 16,2 procent av eleverna i årskurs 4 och 5, 16,1 procent av eleverna i årskurs 8 och 9 och 36,9 procent av gymnasieeleverna i årskurs 1 och 2.

I Sibbo är ungdomsarbetslösheten och antalet unga vuxna som får långvarigt utkomststöd betydligt lägre än i jämförelsekommunerna. Däremot är antalet 17–24-åringar som saknar utbildning större än genomsnittet i hela landet. År 2023 löpte var sjätte Sibbobor i åldern 18–24 år risk för utslagning, dvs. arbetade inte, studerade inte eller gjorde inte bevarings- eller civiltjänst.

Det finns knapphändig uppgifter om välfärden hos **personer i arbetsför ålder**. Därför kan man inte dra långsiktiga slutsatser om välfärden hos personer i arbetsför ålder. I Sibbo är sysselsättningsläget bra, och Sibbobornas arbetsförmåga är betydligt bättre än genomsnittet i Finland. Under fullmäktigeperioden har det upptäckts att utkomsten hos personer i arbetsför ålder håller på att sjunka. Såsom i Finland för övrigt har andelen personer som får sjukdagpenning på grund av psykisk ohälsa ökat kraftigt även i Sibbo under de senaste åren.

Befolkningen åldras även i Sibbo, och det prognostiseras att särskilt andelen personer som fyllt 75 år växer. När befolkningen åldras framhävs behovet av stöd för de äldres aktivitet både som kommunens tjänster och som stöd till föreningarnas verksamhet. Även behovet av tillgängligt och framkomligt boende närmare stödnätverk och stödtjänster ökar. Detta ska beaktas i planeringen av bostadsbeståndet i Sibbo. Enligt resultaten av Sibbo kommuns enkät om välbefinnande var hög ålder förknippad med sämre förmåga att klara av utmaningar. Äldrerådet lyfter fram de äldres ensamhet.

Alla sektorer inom Sibbo kommun har vidtagit **åtgärder för att främja invånarnas välfärd och hälsa under fullmäktigeperioden 2021–2025**. Under den innevarande fullmäktigeperioden var målen i välfärdsplanen övergripande och de hade beskrivits på en allmän nivå. Detta försvårar utvärderingen av målen uppnående, och målen har inte gett någon specifik riktning för kommunens välfärds- och hälsofrämjande arbete. I framtiden borde målen utarbetas utgående från de centrala identifierade utmaningarna inom välfärden och definieras tillräckligt konkret. Målet med den omfattande välfärdsberättelsen och säkerhetsrapporten samt välfärds- och säkerhetsplanen är att fungera som ett verktyg som stöder planeringen av kommunens verksamhet och kommunens beslutsfattande.

En välfärds- och säkerhetsplan utarbetas för fullmäktigeperioden 2025–2029 utgående från den omfattande välfärdsberättelsen och säkerhetsplanen. Den omfattande välfärdsberättelsen och

säkerhetsplanen fungerar som bakgrundsmaterial för kommunstrategin för den kommande fullmäktigeperioden, och å andra sidan styr strategin beredningen av välfärds- och säkerhetsplanen. De strategiska planerna för den kommande fullmäktigeperioden ska beakta främjande av befolkningens välfärd och hälsa, uppgifter om Sibbobornas välfärd och de centrala utmaningar inom välfärden som har identifierats utgående från uppgifterna. Som gemensamma tyngdpunkter för Östra Nylands välfärdsområde och kommunerna valdes **psykisk hälsa** och **fysisk inaktivitet**, som svarar på utmaningarna inom välfärden som även Sibbo har identifierat.

6 Behandling i organen

Enligt 6 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård ska det i kommunen en gång per fullmäktigeperiod utarbetas en välfärdsberättelse och välfärdsplan. Enligt 26 § i Sibbo kommuns förvaltningsstadga har kommunstyrelsens välfärdssektion som uppgift att främja välfärd och hälsa.

Välfärdssektionen behandlar den omfattande välfärdsberättelsen och säkerhetsrapporten 2021–2024 i februari 2025. Kommunstyrelsen och kommunfullmäktige behandlar och godkänner handlingen senast i maj 2025. Handlingen delges bildningsutskottet, tekniska utskottet, byggnads- och miljöutskottet, revisionsnämnden, fritidssektionen, näringslivs- och sysselsättningssektionen, finska utbildningssektionen, svenska utbildningssektionen och markanvändningssektionen. Dessutom delges handlingen ungdomsfullmäktige, äldrerådet och rådet för personer med funktionsnedsättning.

Välfärds- och säkerhetsplanen bereds under hösten 2025. Utlåtanden om välfärds- och säkerhetsplanen begärs av alla politiska organ och påverkansorgan.

Bilagor

Sibbo kommuns sammanställning av uppgifter om befolkningens välfärd

- Bilaga 1** [Resultat av Sibbo kommuns enkät om välbefinnande 2024 \(på finska\)](#)
- Bilaga 2** [Kontaktytor mellan Kultur- och fritidstjänsterna och välfärdsområdet 2023 \(på finska\)](#)
- Bilaga 3** [Beskrivning av nuläget för tjänster för barn och ungdomar 2024 \(på finska\)](#)
- Bilaga 4** Resultat av Planet Youth-enkäten 2024 (bilagan tilläggs i mars 2025)
- Bilaga 5** [Utbildningssektorns rapport om resultaten av enkäten Hälsa i skolan 2023 \(på finska\)](#)
- Bilaga 6** [Resultat av enkäten Hälsa i skolan 2019–2024, finskspråkiga skolor \(på finska\)](#)
- Bilaga 7** [Resultat av Kostservicens kundenkät om skolbespisningen 2023 \(på finska\)](#)
- Bilaga 8** [Resultat av Kostservicens kundenkät om skolbespisningen 2024 \(på finska\)](#)

Övriga bilagor till den omfattande välfärdsberättelsen och säkerhetsrapporten

- Bilaga 9** [Bilder och tabeller i den omfattande välfärdsberättelsen och säkerhetsrapporten \(på finska\)](#)
- Bilaga 10** [Institutet för hälsa och välfärds indikatorer för minimiinhållet i välfärdsberättelsen \(på finska\)](#)
- Bilaga 11** [Sibbo kommuns självvärdering av strukturer \(på finska\)](#)
- Bilaga 12** [Observationer om Sibbobornas välfärd av äldrerådet, rådet för personer med funktionsnedsättning och ungdomsfullmäktige \(på finska\)](#)
- Bilaga 13** [Sammanställning av workshoppen vid ungdomsfullmäktiges samarbetsseminarium 29.8.2024 \(på finska\)](#)
- Bilaga 14** [PESTEL-analys av Sibbo kommuns verksamhetsmiljö \(på finska\)](#)